

ANNUAL REPORT

FISCAL YEAR 2018

THE COURT OF JUSTICE AND OFFICE OF THE JUDICIARY

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

ANNUAL | FISCAL YEAR 2018 REPORT

THE COURT OF JUSTICE AND OFFICE OF THE JUDICIARY

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

องค์ประกอบของตราสัญลักษณ์

ดวงตราประกอบด้วยพระมหาพิชัยมงกุฏ ครอบอยู่เหนืออุณาโลมและตราพระตุลพาด์ตั้งอยู่บนพานสองชั้น มีพระแท่นรองรับพาน โดยมีครุฑจับนาคทวนไว้เหนือศิระะ ล้อมรอบด้วยดอกบัวเก้าดอก เป็นดอกบัวตูมแปดดอก ดอกบัวบานหนึ่ง

ความหมายขององค์ประกอบตราสัญลักษณ์

1. พระมหาพิชัยมงกุฏครอบอยู่เหนืออุณาโลม หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และทั้งหมดมี 9 ดอก หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
3. ตราพระตุลพาด์ตั้งอยู่บนพานและมีฐานรองรับพานอีกทอดหนึ่ง หมายถึง ความยุติธรรมตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคง
4. ครุฑจับนาค หมายถึง แผ่นดิน

ความหมายโดยรวม คือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ผู้พระราชทานความบริสุทธิ์ยุติธรรมทั่วทั้งแผ่นดิน

สารจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ใช้อำนาจตุลาการ เพื่ออำนวยความยุติธรรม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน โดยมีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานตุลาการที่มีภารกิจหลักในการสนับสนุนงานตุลาการให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรต่อเนื่องจากปีก่อน เพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้โดยสะดวก รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่ายของคู่ความ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เสริมสร้างการอำนวยความยุติธรรมให้มีมาตรฐานระดับสากลในทุกชั้นศาล อันได้แก่ การใช้เครื่อง smart card reader เพื่อลดการใช้สำเนาบัตรประชาชนในการติดต่อราชการศาลยุติธรรม การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) การคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งระหว่างศาล การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว (Electronic monitoring : EM) การให้บริการข้อมูลคดีของศาลยุติธรรม (Case Information Online Service : CIOS) การรับชำระเงินด้วยอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ EDC QR Payment (e-Payment) รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงข้อมูลและบูรณาการการทำงานร่วมกัน เป็นต้น การพัฒนาและขับเคลื่อนผลสำเร็จเหล่านี้เป็นไปตามกรอบนโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม อีกทั้งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยเท่าเทียม เสมอภาค จากการพิจารณาดีและการอำนวยความยุติธรรมของศาลยุติธรรม

การดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา นับได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณ ความร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งและทุ่มเทจากข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเราจะมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาระบบงานศาลยุติธรรมสู่ศาลยุติธรรมดิจิทัลหรือ Digital Court ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อให้การพิจารณาคดีทันกับสภาวะการณ์ของสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลภายในเวลาที่รวดเร็วและมีความยั่งยืน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้รวบรวมผลการดำเนินงานที่สำคัญของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จัดทำเป็นรายงานประจำปีฉบับนี้ขึ้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิง ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาองค์กรศาลยุติธรรมต่อไป

นายสุรวิฑูร์ เบญจกุล
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

10

ศาลยุติธรรมและ
สำนักงานศาลยุติธรรม

10

นโยบายประธานศาลฎีกา

11

แผนยุทธศาสตร์
ศาลยุติธรรม
พ.ศ. 2561 – 2564

13

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

25

องค์กรบริหารศาลยุติธรรม

43

งบประมาณที่สำนักงาน
ศาลยุติธรรมได้รับ

47

สรุปผลงานด้าน
การพิจารณาพิพากษา
คดีของศาลยุติธรรม

71

สรุปผลงานสำคัญ
ของศาลยุติธรรมและ
สำนักงานศาลยุติธรรม

73

เสริมสร้าง
การอำนวยความสะดวกยุติธรรม
ให้มีมาตรฐานระดับสากล

75

เสริมสร้างมาตรฐาน
การพิจารณาพิพากษาคดี

104

ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ของผู้เสียหาย คู่ความ
และประชาชน

118

ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบ
การระงับข้อพิพาททางเลือก

125

พัฒนานวัตกรรม
การอำนวยความสะดวกยุติธรรม
ของศาลยุติธรรม
(Innovation)

127

การพัฒนานวัตกรรมใหม่
เพื่อใช้สนับสนุนการปฏิบัติ
ราชการศาลยุติธรรม

128

การพัฒนานวัตกรรมด้าน
เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุน
การพิจารณาพิพากษาคดี
การบริหารจัดการ และ
การระงับข้อพิพาททางเลือก

139

เสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือ
ด้านวิชาการ การศาล
และการยุติธรรมทั้งใน
ประเทศและระหว่างประเทศ

141

ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านการยุติธรรมในประเทศ

145

ส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านวิชาการระหว่างประเทศ

149

การส่งเสริมและสนับสนุน
การสร้างองค์ความรู้
ด้านการพัฒนากฎหมาย

152

เสริมสร้างศูนย์กลาง
เรียนรู้ด้านกฎหมายและ
การอำนวยความสะดวกยุติธรรม

155

เพิ่มศักยภาพระบบ
การสนับสนุน
การอำนวยความสะดวกยุติธรรม

157

เสริมสร้างระบบการบริหาร
สำนักงานเพื่อสนับสนุน
การอำนวยความสะดวกยุติธรรม
ให้มีประสิทธิภาพ

159

เสริมสร้างความเข้มแข็ง
ระบบแผนงาน งบประมาณ
และการติดตามประเมินผล

161

พัฒนาระบบงานบริหาร
การเงินและการบัญชี
ของสำนักงานศาลยุติธรรม

162

เสริมสร้างความเข้มแข็ง
ด้านงานบริหารพัสดุ

162

พัฒนาสำนักงานศาลยุติธรรม
เป็นสำนักงานอัจฉริยะ
ด้านพลังงาน

163

การพัฒนาศักยภาพข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

171

บริการประชาชนและสังคม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

179

ประมวลภาพ
กิจกรรมที่สำคัญ

191

ภาคผนวก

193

กฎหมายเกี่ยวกับการบริหาร
ราชการศาลยุติธรรม
และการอำนวยความสะดวกยุติธรรม
แก่ประชาชน

196

รายชื่อศาลยุติธรรม
ทั่วราชอาณาจักร
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม

นโยบายประธานศาลฎีกา

นายชีพ จุลมนต์

- ข้อ 1 ดำเนินการให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง
- ข้อ 2 พัฒนาศักยภาพข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยส่งเสริมให้มีการศึกษา การฝึกอบรมทั้งในและต่างประเทศ และให้ยึดมั่นประมวลจริยธรรมในการดำรงตน
- ข้อ 3 เพิ่มการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีและเพื่อให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง
- ข้อ 4 ดำเนินการส่งเสริมเพื่อให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงตนตามสภาวะเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นปัจจุบัน

แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 – 2564

วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

วิสัยทัศน์

“ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวกยุติธรรม เพื่อให้สังคมสงบสุข เป็นธรรมและเสมอภาคโดยยึดหลักนิติธรรม”

พันธกิจ

1. อำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
2. พัฒนาและสร้างระบบสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีความรวดเร็ว สะดวก ทันสมัย และเป็นสากล
3. เสริมสร้างความร่วมมือทางการศาลและกระบวนการยุติธรรมไทยและต่างประเทศ
4. ดำรงความศรัทธาและความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของสังคมไทยที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์

ยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์

Justice for All ◀

ยึดมั่นการอำนวยความยุติธรรมด้วยหลักนิติธรรม

J

▶ Justice for All

สังคมไทยมีความสงบสุขเรียบร้อย สามัคคีปรองดอง อย่างมั่นคง และยั่งยืน

Uplift and Uphold Standard ◀

ยกระดับมาตรฐานระบบงานศาลยุติธรรมสู่ระดับสากล

U

▶ Uplift and Uphold Standard

การอำนวยความยุติธรรมที่มีมาตรฐานในระดับสากลของศาลยุติธรรม

Stronger Specialized Court ◀

เพิ่มความเข้มแข็งให้ศาลชำนาญพิเศษ และศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

S

▶ Stronger Specialized Court

ศาลชำนาญพิเศษและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ มีความเชี่ยวชาญ ในการพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษและมีระบบการอำนวยความยุติธรรมที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของแต่ละประเภทคดี

Trusted Pillar ◀

เพิ่มความเชื่อมั่นศรัทธาในการอำนวยความยุติธรรม

T

▶ Trusted Pillar

ประชาชนและสังคมศรัทธาและเชื่อมั่นในกระบวนการอำนวยความยุติธรรมของศาลยุติธรรม

Innovation ◀

พัฒนานวัตกรรมการอำนวยความยุติธรรมของศาลยุติธรรม

I

▶ Innovation

การบริหารคดีและการบริการของศาลยุติธรรม มีความสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

Collaboration ◀

เร่งบูรณาการเครือข่ายด้านการยุติธรรม ทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

C

▶ Collaboration

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และทางวิชาการ

Excellence Organization ◀

เพิ่มศักยภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

E

▶ Excellence Organization

ศาลยุติธรรมมีระบบงานตุลาการ ระบบงานธุรการของศาลยุติธรรม ระบบงานส่งเสริมงานตุลาการ และระบบงานวิชาการ ที่มีขีดสมรรถนะสูงในการสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรมให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ศาลยุติธรรม มีโครงสร้างลักษณะงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 188 วรรคแรก กำหนดให้การพิจารณาพิพากษา อรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และมาตรา 194 วรรคแรก กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง ได้แก่ คดีแพ่ง คดีอาญา และคดีประเภทอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม ได้แก่ คดีเยาวชนและครอบครัว คดีแรงงาน คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีภาษีอากร คดีล้มละลาย เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น และวรรคสอง กำหนดให้การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มีอยู่ทั่วราชอาณาจักร แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา โดยแต่ละชั้นศาลมีเขตอำนาจศาล และมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ดังนี้

1.1 ศาลชั้นต้น (จำนวน 262 ศาล

ข้อมูล ณ วันที่ 3 เมษายน 2561)

ศาลชั้นต้น เป็นศาลซึ่งรับคำฟ้องหรือคำร้องในชั้นเริ่มต้นคดีตามที่กฎหมายกำหนด และมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกาในบางกรณีด้วย ประกอบด้วยศาลต่างๆ ดังนี้

1.1.1 กลุ่มศาลแพ่งและกลุ่มศาลอาญา ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- กลุ่มศาลแพ่ง ได้แก่ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี
- กลุ่มศาลอาญา ได้แก่ ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี

1.1.2 ศาลจังหวัด

ศาลจังหวัดเป็นศาลชั้นต้นที่ตั้งประจำในแต่ละจังหวัดหรือในบางอำเภอ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป ที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น โดยมีเขตอำนาจศาลตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดนั้นกำหนด องค์คณะประกอบด้วยผู้พิพากษาอย่างน้อย 2 คน และต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกิน 1 คน หากในจังหวัดนั้นไม่มีศาลแขวง ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง และมีองค์คณะผู้พิพากษาคนเดียวได้

1.1.3 ศาลแขวง

ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และมีอำนาจทำการไต่สวนหรือมีคำสั่งใดๆ ซึ่งผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจตามกฎหมาย คือ คดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 บาท มีองค์คณะผู้พิพากษาคนเดียว

1.1.4 ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 – 9 มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดีอาญาที่ร้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดเกี่ยวกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ คดีจ้องใจไม่ยี่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นเป็นเท็จหรือร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ เป็นต้น

1.1.5 ศาลชำนาญพิเศษ

ศาลชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นต้นที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ โดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ได้แก่

- 1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง (<http://www.ipitc.coj.go.th/>)
- 2) ศาลภาษีอากรกลาง (<http://www.taxc.coj.go.th/>)
- 3) ศาลล้มละลายกลาง (<http://www.cbc.coj.go.th/>)
- 4) ศาลแรงงานกลาง (<http://www.lbc.coj.go.th/>) และศาลแรงงานภาค 1 – 9
- 5) ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (<http://www.jvnc.coj.go.th/>) ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดทั่วประเทศ

1.2 ศาลชั้นอุทธรณ์ (จำนวน 11 ศาล)

ศาลชั้นอุทธรณ์ มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาคำสั่งอื่นๆ เช่น มีคำสั่งเกี่ยวกับการขอประกันตัวในคดีอาญา และการขอทุเลาการบังคับคดีแพ่ง เป็นต้น การพิจารณาของศาลอุทธรณ์มีลักษณะเป็นการตรวจสอบหรือทบทวนคำพิพากษาของศาลชั้นต้นมิใช่เป็นการพิจารณาคดีใหม่นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 219 วรรค 3 ได้กำหนดให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

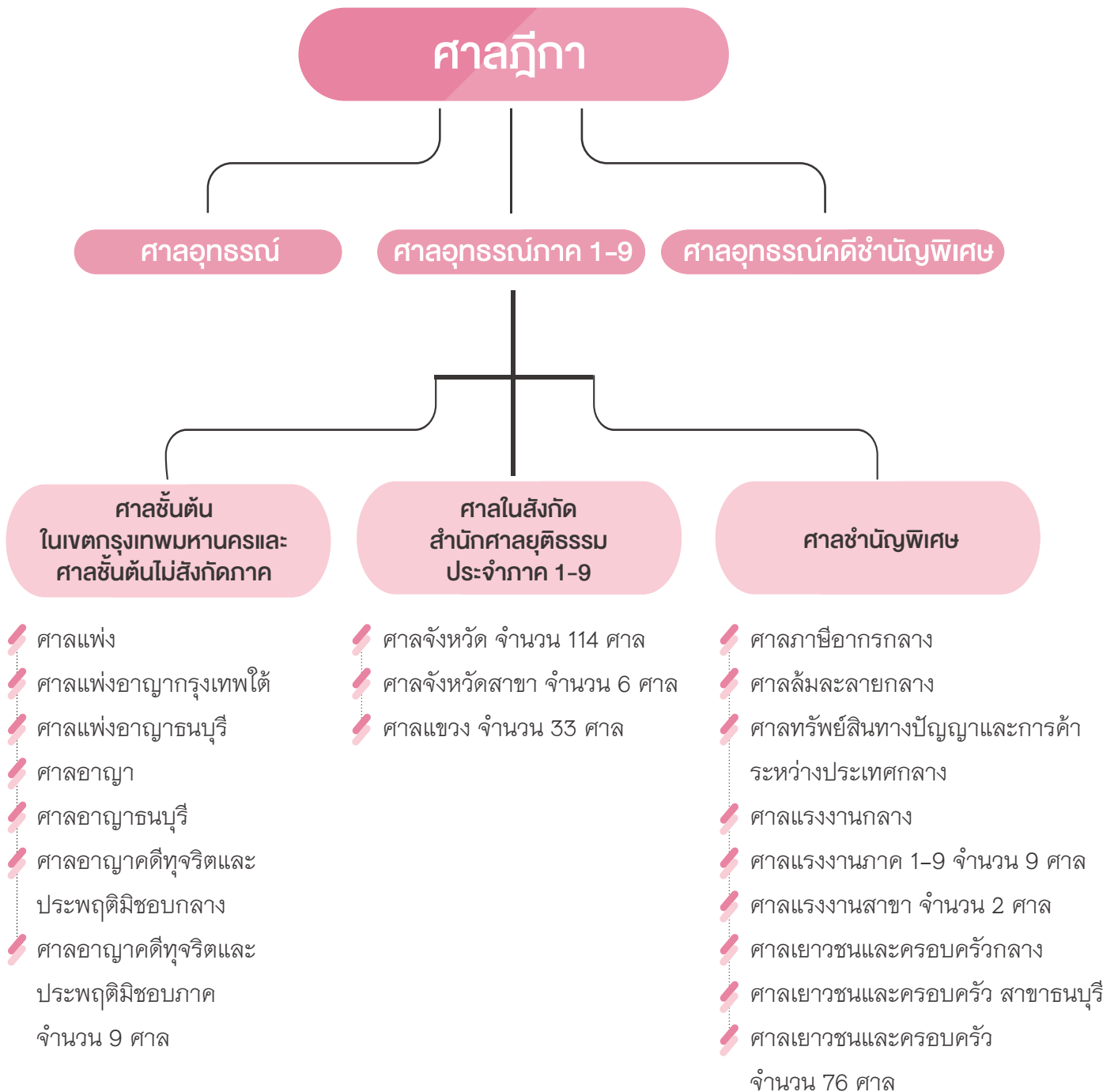
ศาลชั้นอุทธรณ์ประกอบด้วย

- 1) ศาลอุทธรณ์ มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีแพ่ง คดีผู้บริโภค คดีสิ่งแวดล้อม คดีอาญาคดีเลือกตั้ง คดียาเสพติด คดีอาญาทุจริต และคดีคุ้มครองผู้บริโภค
- 2) ศาลอุทธรณ์ภาค 1 – 9 มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีแพ่ง คดีผู้บริโภค คดีสิ่งแวดล้อม คดีอาญา และคดีเลือกตั้ง
- 3) ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชำนาญพิเศษ ได้แก่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลล้มละลาย และศาลเยาวชนและครอบครัว โดยการพิจารณาพิพากษาคดีกระทำโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ เป็นการเฉพาะ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษในชั้นอุทธรณ์เป็นไปอย่างมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ศาลฎีกา (จำนวน 1 ศาล)

ศาลฎีกา เป็นศาลยุติธรรมชั้นสูงสุดมีอำนาจพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้วแต่กรณีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการฎีกา และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นโดยตรงต่อศาลฎีกา ตามกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย ทั้งนี้ คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สุดตามกฎหมาย ศาลฎีกามีแผนกคดีที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย 10 แผนก ได้แก่ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว แผนกคดีแรงงาน แผนกคดีภาษีอากร แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ แผนกคดีล้มละลาย แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม แผนกคดีผู้บริโภค และแผนกคดีเลือกตั้ง

แผนผังโครงสร้างศาลยุติธรรม

รวมจำนวนศาลทั่วประเทศทั้งหมด 274 ศาล

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2561

ผู้บริหารศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

นายชีพ จุลมนต์
ประธานศาลฎีกา

นางอุบลรัตน์ ลุยวิกภัย
รองประธานศาลฎีกา 1

นายธนสิทธิ์ นิลกำแหง
รองประธานศาลฎีกา 2

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์
รองประธานศาลฎีกา 3

นายโสภณ ไรจน์อนนท์
รองประธานศาลฎีกา 4

นายวิชัย เอื้อจังกนากุล
รองประธานศาลฎีกา 5

นายพรเทพ อัมพรกลิ่นแก้ว
รองประธานศาลฎีกา 6

อัตรากำลังข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ระดับชั้น	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ข้าราชการตุลาการชั้น 2 ขึ้นไป	2,857	1,280	4,137
ข้าราชการตุลาการชั้น 1	39	105	144
ผู้ช่วยผู้พิพากษา	56	81	137
ผู้พิพากษาอาวุโส	300	55	355
รวม	3,252	1,521	4,773

ตำแหน่ง	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
คะตึกะยุติธรรม	9	-	9
รวม	9	-	9

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม จำแนกตามชั้นศาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ชั้นศาล	จำนวน (คน)
ชั้นศาลฎีกา	147
ชั้นศาลอุทธรณ์	827
ชั้นศาลชั้นต้น	3,163
ผู้พิพากษาประจำศาล	144
ผู้ช่วยผู้พิพากษา	137
ผู้พิพากษาอาวุโส	355
รวม	4,773

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2. สำนักงานศาลยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมตุลาการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.1 สำนัก สถาบัน กอง และศูนย์

สำนัก สถาบัน กอง และศูนย์ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนศาลยุติธรรม ส่งเสริมงานตุลาการและวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบาย แผนงานโครงการ งานงบประมาณ และการเงินของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเสริม ประสาน และดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย และประนอมข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการ และการระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น สนับสนุนการดำเนินงานของศาลในด้านวิชาการกฎหมาย และระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนจัดหาครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารสถานที่ และบ้านพักของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม งานบริหารงานบุคคลและพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

2.2 สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 – 9

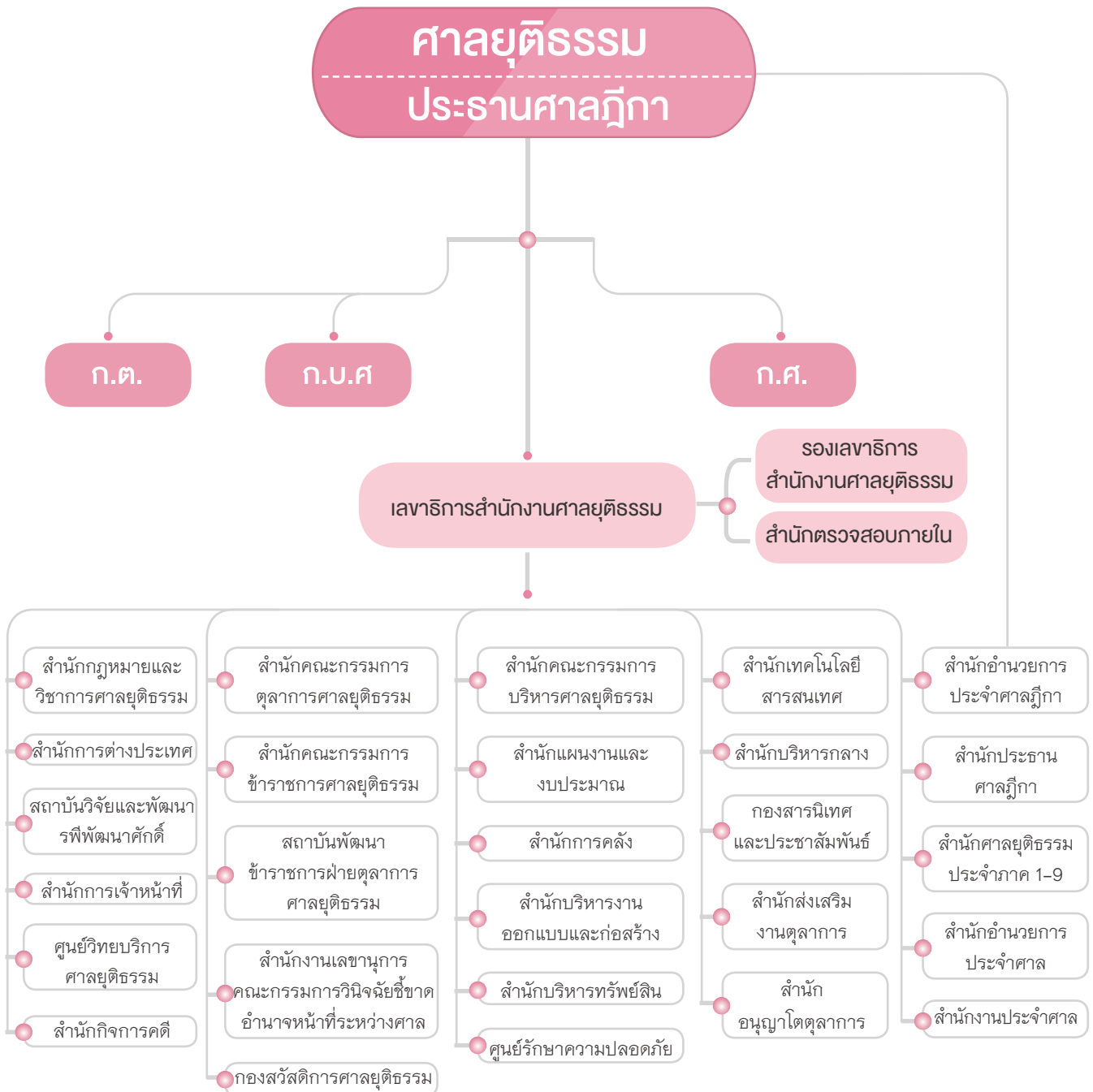
สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 – 9 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานของสำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาลในเขตของอธิบดี รวมทั้งสนับสนุนงานวิชาการ งานแผนงาน การบริหารงบประมาณ งานด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศและประสานงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางและศาลในสังกัด

2.3 สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล

สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนงานศาลในด้านบริหารจัดการและด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม รวมทั้งนำการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ นอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนสนับสนุนงานด้านวิชาการ แผนงาน การบริหารงบประมาณ และพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงประสานงานร่วมกับสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานศาลยุติธรรม

แผนผังโครงสร้างสำนักงานศาลยุติธรรม

- หมายเหตุ: 1. ตามคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ 444/2561 เรื่อง จัดตั้งศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยตัวชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาลโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 11 เมษายน 2561
2. ตามประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 4) และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2561 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 เป็นต้นไป

ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

นายสรatur เบนจกุล
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

นายภพ เอกพานิช

นายพรangเพชร สิทธิกุล

นายบรรนาด เพื่อนโกคา

ผู้ตรวจราชการสำนักงานศาลยุติธรรม

นางอรngัญญ์ ดิฬดุง

นางสาววนิชชา วรวัฒนเมธิกุล

นายบรรรสอง แก่นะกุล

ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

นางพรพิมล จิรศิริเลิศ

นางสุนิ บุนญะโสภัต

นายประยuth ศรีล้วน

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทและระดับตำแหน่ง	อัตรากำลัง (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ประเภทบริหาร			
บริหารระดับสูง (S2)			
1. เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม	1	-	1
2. รองเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม	3	-	3
3. ผู้ตรวจราชการ สำนักงานศาลยุติธรรม	1	1	2
บริหารระดับต้น (S1)			
ผู้ช่วยเลขานุการ สำนักงานศาลยุติธรรม	1	2	3
รวม	6	3	9
ประเภทอำนวยการ			
ผู้อำนวยการระดับสูง (M2)	42	97	139
ผู้อำนวยการระดับต้น (M1)	36	124	160
รวม	78	221	299
ประเภทวิชาการ			
ระดับทรงคุณวุฒิ (K5)	-	-	-
ระดับเชี่ยวชาญ (K4)	-	1	1
ระดับชำนาญการพิเศษ (K3)	211	794	1,005
ระดับชำนาญการ (K2)	545	1,613	2,158
ระดับปฏิบัติการ (K1)	644	1,459	2,103
รวม	1,400	3,867	5,267
ประเภททั่วไป			
ระดับทักษะพิเศษ (O4)	-	-	-
ระดับอาวุโส (O3)	4	-	4
ระดับชำนาญงาน (O2)	246	2,172	2,418
ระดับปฏิบัติงาน (O1)	290	1,318	1,608
รวม	540	3,490	4,030
รวมทั้งสิ้น	2,023	7,582	9,605

ที่มา: สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

อัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรมจำแนกตามการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การศึกษา	อัตรากำลัง		
	ชาย	หญิง	รวม
ปริญญาเอก	3	8	11
ปริญญาโท	526	1,533	2,059
ปริญญาตรี	1,360	6,304	7,664
ต่ำกว่าปริญญาตรี	198	1,033	1,231
รวม	2,087	8,878	10,965

ที่มา: สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.)

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.บ.ศ.” ประกอบด้วย

1. ก.บ.ศ. โดยตำแหน่ง ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ก.บ.ศ. โดยตำแหน่ง
2. ก.บ.ศ. จากข้าราชการตุลาการประจำชั้นศาล กรรมการบริหารศาลยุติธรรมจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล จำนวน 12 คน ซึ่งข้าราชการตุลาการเว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกตั้งต่อไปนี้
  - (ก) ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่ง ที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน 4 คน
  - (ข) ศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และ ศาลอุทธรณ์ภาคในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 4 คน
  - (ค) ศาลชั้นต้น ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการผู้มีอาวุโสสูงสุดหนึ่งร้อยคนแรก ที่ดำรงตำแหน่งในศาลชั้นต้นและซึ่งมิใช่ข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส จำนวน 4 คน

ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และข้าราชการตุลาการ ซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการในศาลอื่นมีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมในชั้นศาล ซึ่งข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีเงินเดือนอยู่ในชั้นของศาลนั้น ในขณะที่จัดให้มีการเลือก

ห้ามมิให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นกรรมการบริหารศาลยุติธรรมในคราวเดียวกัน

3. ก.บ.ศ. ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการบริหารศาลยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกรรมาบรรณ ด้านการพัฒนาองค์กร หรือด้านการบริหารและการจัดการ จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน แต่ไม่เกิน 4 คน ซึ่งประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรมและกรรมการบริหารศาลยุติธรรมจากข้าราชการตุลาการประจำ ชั้นศาล เป็นผู้เลือกจากบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการศาลยุติธรรม
4. เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.ศ. เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็น เลขานุการโดยตำแหน่ง และรองเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมที่เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม มอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี แต่จะดำรงตำแหน่ง เกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ กรรมการบริหารศาลยุติธรรมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการบริหารศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. พ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการในกรณีที่เป็นประธานศาลฎีกา และพ้นจากตำแหน่งเพราะเลื่อนชั้นศาล
4. ในกรณีที่กรรมการบริหารศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
5. ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ให้ ก.บ.ศ. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการศาลยุติธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารราชการและงานธุรการของสำนักงานศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน และประเพณีปฏิบัติของทางราชการศาลยุติธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ออกระเบียบหรือประกาศหรือมีมติเพื่อการบริหารราชการศาลยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารราชการและงานธุรการของสำนักงานศาลยุติธรรม ให้เป็นไปตามนโยบายของประธานศาลฎีกา รวมทั้งมีอำนาจยับยั้งการบริหารราชการของศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลยุติธรรมที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ หรือมตินั้นด้วย

2. ให้ความเห็นชอบในการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนของศาลยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายในการบริหารราชการของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อดำเนินการตามมาตรา 32
4. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม
5. การกำหนดวันทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรม
6. กำหนดให้มีตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใดเพื่อใช้ในการบริหารราชการศาลยุติธรรม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำและใช้ตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายนั้นไว้ด้วย
7. แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลให้ทำการใด ๆ แทน และกำหนดอัตราเบี้ยประชุม หรือ ค่าตอบแทนให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง
8. กำกับดูแลการบริหารราชการศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ นี้หรือกฎหมายอื่น
9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.บ.ศ.

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (1 ต.ค. 2560 - 30 ก.ย. 2561)

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

นายชีพ จุลมนต์ ประธานศาลฎีกา

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมชั้นศาลฎีกา

1. นายสุบุญญ วุฒิมวงศ์ ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา
(ดำรงตำแหน่งถึงวันที่ 29 พฤษภาคม 2561)
2. นายอาเล็ก จรรยาทรัพย์กิจ ผู้พิพากษาศาลฎีกา
3. นายชาติชาย กริชชาญชัย ผู้พิพากษาศาลฎีกา
4. นายชูชัย วิริยะสุนทรวงศ์ ผู้พิพากษาศาลฎีกา
5. นายประมวล รักศีลธรรม ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
(เลือกซ่อมแทนนายสุบุญญ วุฒิมวงศ์ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561)

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมชั้นศาลอุทธรณ์

1. นางเมทีนี ชโลธร ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ
2. นายสิทธิโชค อินทวิเศษ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค 1
3. นายเศกสิทธิ์ สุขใจ ประธานแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในศาลอุทธรณ์
4. นายฉัตรชัย ไทโรชิต ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมชั้นศาลชั้นต้น

1. นายทัศนพงษ์ เหล่ารังวงศ์ อธิบดีผู้พิพากษาภาค 7
2. นายคมกริช วรรณไพบูลย์ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากรุงเทพใต้
3. นายสุรพล กล่อมจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีคุ้มครองในศาลอาญา
4. นายพรศักดิ์ พิทักษ์ธรรม รองอธิบดีผู้พิพากษาภาค 9
(เลือกซ่อมแทนนายอำนาจ พวงชมพู เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2560)

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ (ด้านการงบประมาณ)
2. นายสมชัย สัจจพงษ์ ปลัดกระทรวงการคลัง (ด้านการบริหารและการจัดการ)
3. นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวิลาส เลขาธิการคณะรัฐมนตรี (ด้านการบริหารและการจัดการ)
4. นางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ อธิบดีกรมบัญชีกลาง (ด้านการพัฒนาองค์กร)
5. นายประสงค์ พูนธเนศ ปลัดกระทรวงการคลัง (ด้านการบริหารและการจัดการ)
(เลือกแทนนายสมชัย สัจจพงษ์ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2561)

เลขาธิการกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

นายสรารุช เบญจกุล เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ผู้ช่วยเลขาธิการกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

นายภพ เอกरणนิช รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

การดำเนินงานสำคัญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1. การพิจารณาเรื่องที่หน่วยงานในสังกัดเสนอ และการออกมติ ก.บ.ศ.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ก.บ.ศ. ได้ประชุมทั้งหมด 14 ครั้ง และได้พิจารณาเรื่องที่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ อันเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ ก.บ.ศ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม มาตรา 17 รวมจำนวน 191 เรื่อง มีมติจำนวน 253 มติ ผลในการพิจารณาแยกประเภทเรื่องได้ ดังนี้

1.1 เรื่องเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ พิจารณาจำนวน 52 เรื่อง มีมติจำนวน 56 มติ เช่น

1) พิจารณาร่างกฎหมายต่างๆ เช่น

- ร่างพระราชบัญญัติการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
- ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวและการใช้สิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการดำเนินกระบวนการพิจารณา
- ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เกี่ยวกับการกำหนดหลักการคุ้มครองกันตุลาการและปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

2) พิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เช่น

- ร่างระเบียบฯ ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแล ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะ แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้

เงินสนับสนุนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี

- ร่างระเบียบฯ ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดี

3) การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เช่น

- แก้ไขระเบียบฯ ว่าด้วยการปลดทำลาย สำนวนความและเอกสาร
- แก้ไขระเบียบฯ ว่าด้วยการบริหารหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง
- แก้ไขระเบียบฯ ว่าด้วยการบริหารราชการศาลยุติธรรมในส่วนภูมิภาค

4) พิจารณาร่างข้อบังคับของประธานศาลฎีกา เช่น

- ร่างข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
- ร่างประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การกำหนดอักษรย่อของสำนวนความในศาล

5) การกำหนดหน่วยงานในพื้นที่พิเศษประจำปีงบประมาณ เช่น

ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง กำหนดหน่วยงานในพื้นที่พิเศษเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1.2 การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนงานศาลยุติธรรม เช่น

1) เรื่องเกี่ยวกับงบประมาณ พิจารณาจำนวน 17 เรื่อง มีมติจำนวน 45 มติ เช่น

- ค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี
- แผนการใช้จ่ายเงินทุนสำรองจ่าย
- แผนการใช้เงินค่าปรับผู้ประกันเพื่อเสริมงบประมาณ
- แผนการใช้เงินค่าธรรมเนียมศาลเพื่อเสริมงบประมาณ

2) เรื่องเกี่ยวกับการเงิน พิจารณาจำนวน 6 เรื่อง มีมติจำนวน 8 มติ เช่น

อนุมัติหลักการขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558 และกันเงินไว้เบิกเหลือในปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ค่าใช้จ่ายด้านลงทุน แบบไม่มีหนี้ และแบบมีหนี้

3) เรื่องเกี่ยวกับพัสดุ ราชการ อาคารที่พัก พิจารณาจำนวน 9 เรื่อง มีมติจำนวน 12 มติ

4) เรื่องเกี่ยวกับศาลยุติธรรมและการแบ่งส่วนราชการ พิจารณาจำนวน 46 เรื่อง มีมติ จำนวน 68 มติ เช่น

- แผนการจัดตั้งศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค
- แนวทางการจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษในศาลชั้นต้น
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาล การเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาล
- ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการศาล
- ร่างพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลกับกำหนดเขตอำนาจและวันเปิดทำการของศาล

5) เรื่องเกี่ยวกับข้าราชการตุลาการ พิจารณาจำนวน 21 เรื่อง มีมติจำนวน 22 มติ เช่น

- การประเมินผลการศึกษาอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา
- การประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล
- การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา และหลักสูตรการอบรมและพัฒนาข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม
- กำหนดจำนวนผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม

6) เรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการ พิจารณาจำนวน 31 เรื่อง มีมติจำนวน 31 มติ เช่น

- การแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่างๆ
- การปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการ

7) เรื่องเกี่ยวกับข้าราชการศาลยุติธรรม พิจารณาจำนวน 7 เรื่อง มีมติจำนวน 7 มติ เช่น

เห็นชอบร่างประกาศคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม เข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

2. การออกระเบียบ ก.บ.ศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ก.บ.ศ. ได้เห็นชอบให้ออกระเบียบทั้งหมด 36 ฉบับ โดยแยกเป็นระเบียบที่ออกใหม่ 16 ฉบับ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเดิม 20 ฉบับ ดังนี้

2.1 ออกระเบียบใหม่ เช่น

- ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวค่าพาหนะ แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี
- ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยการจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พักแก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียกในคดีอาญา
- ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายแก่พยานบุคคลที่ศาลเรียกมา บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำ บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

2.2 แก้ไขปรับปรุงระเบียบเดิม เช่น

- ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความเหมาะสมในระหว่างการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาประจำศาล
- ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยการอบรมและพัฒนาข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

3. การออกประกาศ ก.บ.ศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ก.บ.ศ. ได้เห็นชอบให้ ออกประกาศทั้งหมด 27 ฉบับ เช่น

- ประกาศ เปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลแขวงดุสิต ศาลจังหวัดพังงา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา ศาลจังหวัดปราจีนบุรี ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดอุบลราชธานีชั่วคราว ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดเพชรบูรณ์ ศาลแรงงานภาค 2 (สาขาระยอง) ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว ศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 9 ศาลจังหวัดอุทัยธานี ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิจิตร ศาลจังหวัดน่าน ศาลแขวงระยอง
- ประกาศ กำหนดจำนวนผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม ฉบับที่ 71 ถึงฉบับที่ 74
- ประกาศ กำหนดจำนวนผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงาน ฉบับที่ 4

4. การออกคำสั่ง ก.บ.ศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ก.บ.ศ. ได้เห็นชอบให้ออกคำสั่ง ทั้งหมด 20 คำสั่ง เช่น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เทคโนโลยีสารสนเทศของศาลยุติธรรม คณะอนุกรรมการ พัฒนาความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และวิชาการ ในระดับภูมิภาคอาเซียน คณะอนุกรรมการคัดเลือกและ ตรวจสอบการแปลกฎหมายและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรม คณะอนุกรรมการ ปรับปรุงแก้ไขคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการ

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.ojac.coj.go.th/>

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.)

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่

องค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 36 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ต.” ประกอบด้วย

1. ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ
2. กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ซึ่งข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในชั้นศาลของตนเอง ดังนี้
ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกา ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน 6 คน
ศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 4 คน
ศาลชั้นต้น ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลชั้นต้น ในตำแหน่งที่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จำนวน 2 คน
3. กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ซึ่งวุฒิสภาเลือกจากบุคคลที่ไม่เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
4. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นเลขานุการ และให้ ก.ต. แต่งตั้งข้าราชการศาลยุติธรรมจำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ยื่นหนังสือลาออกต่อประธานศาลฎีกา
3. กระทำผิดวินัยนับแต่วันที่มีคำสั่งลงโทษทางวินัย ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา หรือผู้พิพากษาอาวุโส หรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการหรือพ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการในชั้นศาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในเวลาที่ได้รับเลือก ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ในกรณีที่เป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ
6. ถูกถอดถอนจากตำแหน่ง
7. ขาดการประชุมเกิน 3 ครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุม ก.ต.

ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ ก.ต. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดให้มีตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เทียบกับตำแหน่งข้าราชการตุลาการตามมาตรา 11 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543
2. กำหนดระเบียบว่าด้วยการประกอบวิชาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติ และวิธีการสอบในการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้ และคัดเลือกพิเศษเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา
3. ให้ความเห็นชอบในการบรรจุ การแต่งตั้ง โยกย้ายแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น การงดเลื่อนขั้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ การโอนข้าราชการตุลาการไปเป็นข้าราชการฝ่ายอื่นและการขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตุลาการ
4. ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้พิพากษาให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล
5. ให้ความเห็นชอบในการสั่งการให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาผู้ใดไม่เหมาะสมหรือผลการศึกษาอบรมไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ ก.บ.ศ. ออกจากราชการ หรือแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรม
6. ให้ความเห็นชอบในการให้ผู้พิพากษาประจำศาลที่ไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งออกจากราชการหรือโอนไปเป็นข้าราชการศาลยุติธรรม

7. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับวินัย การรักษาวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ การออกจากราชการของข้าราชการตุลาการและตะไตะยุติธรรม
8. พิจารณาเลื่อนขั้นหรือขั้นเงินเดือนให้ข้าราชการตุลาการที่ถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการจนต้องออกจากราชการ และเหตุทุพพลภาพเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ
9. ให้ความเห็นชอบในการสั่งให้ข้าราชการตุลาการช่วยทำงานเกิน 6 เดือน
10. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก และพิจารณาให้ความเห็นชอบในการบรรจุแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตะไตะยุติธรรม
11. คัดเลือกบุคคลเพื่อนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว และผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
12. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจของ ก.ต.
13. วางระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการดำเนินการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ต.

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (1 ต.ค. 2560 - 30 ก.ย. 2561)

ประธานกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

นายชีพ จุลมนต์

ประธานศาลฎีกา

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นศาลชั้นฎีกา

1. นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์	รองประธานศาลฎีกา
2. นายธงชัย เสนามนตรี	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
3. นางวาสนา หงส์เจริญ	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
4. นางนุจรินทร์ จันททรัพย์ศรี	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
5. นายกิจชัย จิตธารารักษ์	ผู้พิพากษาศาลฎีกา
6. นายรังสรรค์ กุลาเลิศ	ผู้พิพากษาศาลฎีกา

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นศาลชั้นอุทธรณ์

1. นายเศกสิทธิ์ สุขใจ	ประธานแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบฯ อุทธรณ์
2. นายศิริชัย ศิริกุล	รองประธานแผนกคดีอาชญากรรมในศาลอุทธรณ์
3. นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล	ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์
4. นายธนรัตน์ หังทอง	ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นศาลชั้นต้น

1. นายสุวิชา สุขเกษมมหาย	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา
2. นายกำพล รุ่งรัตน์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลล้มละลายกลาง

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิจากวุฒิสภา

1. นายปรีชา ชวลิตธำรง
2. นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ

เลขาธิการ ก.ต.

1. นายสรารุช เบญจกุล	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เลขาธิการ ก.ต.
2. นายเชวง ชูศิริ	เลขาธิการประธานศาลฎีกา
3. นายเดชา คำสิทธิ์	เลขาธิการศาลฎีกา
4. นายวิวัฒน์ วงศ์กิตติรักษ์	รองเลขาธิการประธานศาลฎีกา
5. นายนิติธร วงศ์ยืน	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
6. นายสิริสิทธิ์ อนันตสมบุญรณ์	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
7. นางสุนี บุญญะโสภิต	ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
8. นางสาวณัฐฎาภา ขาวอุบล	ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

การดำเนินงานสำคัญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติ และวิธีการสอบในการสอบคัดเลือก การทดสอบความรู้และคัดเลือกพิเศษเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา มี 3 วิธี ดังนี้

1. การสอบคัดเลือก หรือเรียกว่า “การสอบสนามใหญ่”

2. การทดสอบความรู้

2.1 การทดสอบความรู้ตามมาตรา 28 (2) (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 หรือเรียกว่า “การสอบสนามเล็ก”

2.2 การทดสอบความรู้ตามมาตรา 28 (2) (ก) (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 หรือเรียกว่า “การสอบสนามจิ๋ว”

3. การคัดเลือกพิเศษ

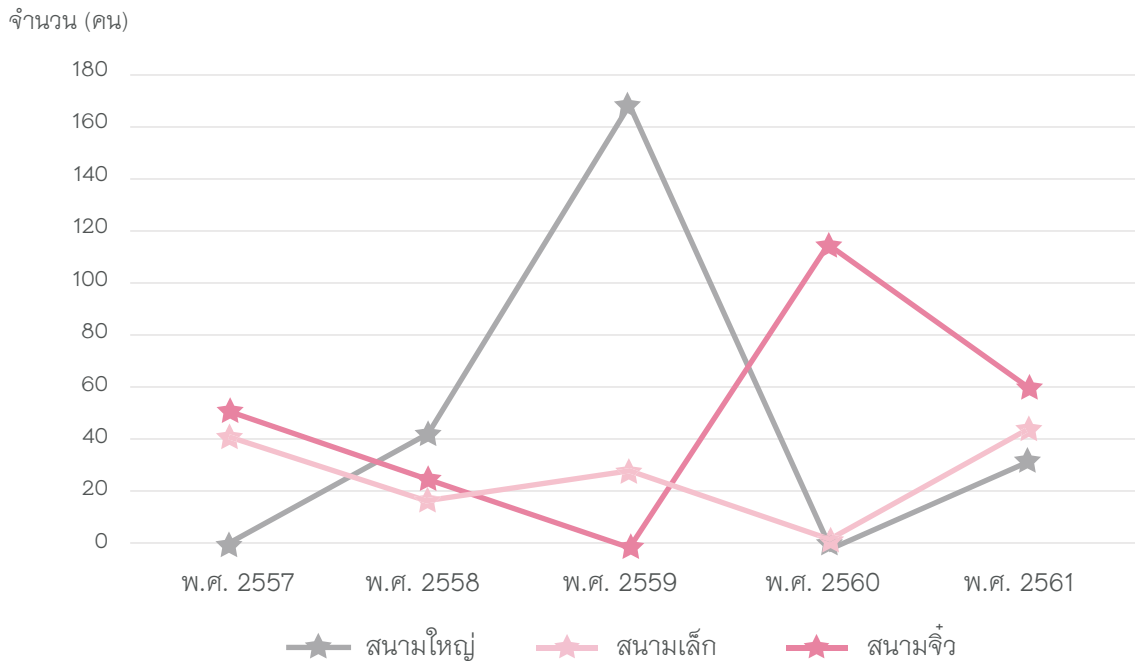
ผู้ที่ผ่านการสอบจะได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และรับการอบรมเป็นระยะเวลา 1 ปี (ตามมติ ก.ต. ครั้งที่ 27/2550 วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550) ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาประจำศาลต่อไป

ตารางแสดงสถิติการสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - 2561

ลำดับ	ประจำปี พ.ศ.	สนามสอบ	ผู้สมัครสอบ	ผู้มีสิทธิ์สอบ	ผู้สอบผ่าน	คิดเป็นร้อยละ
1	2557	เล็ก	3,191	3,146	42	1.34
2	2557	จิ๋ว	306	296	52	17.57
3	2558	ใหญ่	5,095	5,066	43	0.85
4	2558	เล็ก	2,475	2,467	17	0.69
5	2558	จิ๋ว	238	235	24	10.21
6	2559	ใหญ่	7,126	7,113	170	2.39
7	2559	เล็ก	3,437	3,421	28	0.82
8	2560	จิ๋ว	351	348	116	33.33
9	2561	ใหญ่	7,034	7,015	33	0.47
10	2561	เล็ก	3,089	3,082	43	1.39
11	2561	จิ๋ว	281	275	61	22.18

ที่มา: สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิแสดงสัดส่วนจำนวนผู้สอบผ่านผู้ช่วยผู้พิพากษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการประชุม ก.ต. จำนวน 23 ครั้ง โดยที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติในเรื่องต่างๆ เช่น

1. เห็นชอบให้แก้ไขหลักเกณฑ์การขออนุญาตไปฝึกอบรมหลักสูตรของหน่วยงานภายนอก
2. เห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และแนวทางการโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ
3. เห็นชอบกำหนดหลักเกณฑ์การโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการเพิ่มเติม
4. เห็นชอบผลการคัดเลือกผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัวจำนวน 13 ศาล และเพิ่มเติม จำนวน 11 ศาล
5. เห็นชอบในการโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ
6. เห็นชอบกำหนดกรอบแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

7. เห็นชอบอนุมัติให้มีการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาประจำปี พ.ศ. 2561 (สยามเล็กและสยามจิ๋ว)

8. เห็นชอบแผนดำเนินการเลือกคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทดแทนคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิชุดปัจจุบันที่จะครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ 21 มีนาคม 2561

9. เห็นชอบกำหนดตำแหน่งและเทียบตำแหน่งข้าราชการตุลาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

10. เห็นชอบผลการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ผ่านการสอบข้อเขียนในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาประจำปี พ.ศ. 2560

11. เห็นชอบให้ปรับปรุงระเบียบ ก.ต. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง การโยกย้ายแต่งตั้ง และการเลื่อนเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

12. เห็นชอบให้เพิ่มเติมแนวทางปฏิบัติในการอนุญาตให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมไปบรรยาย สอน อบรม ทบพทวนความรู้ หรือเข้าร่วมประชุม สัมมนา อภิปราย

13. เห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ประจำปี พ.ศ. 2561

14. เห็นชอบอนุมัติให้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง รุ่นที่ 13 เพื่อทดแทนรุ่นที่ 10 ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562

15. เห็นชอบแนวทางการโยกย้ายแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ วาระ 1 ตุลาคม 2561

16. เห็นชอบกำหนดกรอบและแนวทางการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค (ชั้น 4)

17. เห็นชอบให้ผู้สมัครทดสอบความรู้เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา (เฉพาะผู้สมัครตามความในมาตรา 28 (2) (ก) (ข) ประจำปี พ.ศ. 2561 (สนามจีว)) เข้าสอบวิชาภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมันแทนวิชาภาษาอังกฤษ และเห็นชอบแต่งตั้งกรรมการทดสอบความรู้ ในวิชาภาษาต่างประเทศ (เพิ่มเติม)

18. ก.ต. รับทราบรายงานความคืบหน้าผลการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการและตะไตะยุติธรรม

19. ไม่เห็นชอบให้ศาลเยาวชนและครอบครัว รับเงินสนับสนุนจากคณะผู้พิพากษาสมทบเพื่อก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์สำหรับฝึกอาชีพ ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ และอาคารที่ทำการมูลนิธิในพื้นที่บริเวณอาคารที่ทำการศาล รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมประกาศใช้ระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวทางต่างๆ เช่น

1. ระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายแต่งตั้ง และการเลื่อนเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2561

2. การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของข้าราชการตุลาการ

3. มาตรการป้องกันมิให้ใช้อุปกรณ์บันทึกภาพหรือเสียงในห้องพิจารณาคดี

4. แนวทางปฏิบัติในการอนุญาตให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมไปบรรยาย สอน อบรม ทบพทวนความรู้ หรือเข้าร่วมประชุม สัมมนา อภิปราย

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.ojc.coj.go.th/>

คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.)

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่

องค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 18 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ศ.” ประกอบด้วย

1. กรรมการ ก.ศ. โดยตำแหน่ง ประกอบด้วย ประธานศาลอุทธรณ์เป็นประธาน รองประธานศาลฎีกาซึ่งมีอาวุโสสูงสุด เลขาธิการ ก.พ. และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
2. กรรมการ ก.ศ. ข้าราชการตุลาการ ประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการซึ่งได้รับแต่งตั้งจาก คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมชั้นศาลละ 1 คน
3. กรรมการ ก.ศ. ข้าราชการศาลยุติธรรม ประกอบด้วย ข้าราชการศาลยุติธรรมผู้ดำรงตำแหน่ง ประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ประเภทอำนวยการ หรือประเภทบริหาร ยกเว้นผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ซึ่งได้รับเลือกจาก ข้าราชการศาลยุติธรรมที่ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญการขึ้นไป ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป ประเภทอำนวยการระดับต้นขึ้นไป และประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไป จำนวน 5 คน และ
4. กรรมการ ก.ศ. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการพัฒนาองค์กร ด้านการบริหารงานบุคคล หรือด้านการบริหารและการจัดการ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการศาลยุติธรรม และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ ก.บ.ศ. กำหนด ซึ่งกรรมการตาม (1) (2) และ (3) เป็นผู้เลือกจำนวนไม่เกิน 3 คน
5. เลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ

วาระและการดำรงตำแหน่ง

คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ กรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่ (ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 20 ประกอบ มาตรา 12)

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 20 ประกอบ มาตรา 13)

1. ตาย
2. ลาออก
3. พ้นจากตำแหน่งข้าราชการตุลาการในกรณีที่เป็น กรรมการบริหารศาลยุติธรรม ตามมาตรา 10 (1) และ (2)
4. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 ในกรณีที่เป็น กรรมการบริหารศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 10 (3)

ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการจากตำแหน่งของกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมให้ ก.ศ. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการ ศาลยุติธรรม

คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคลและการอื่น ของสำนักงานศาลยุติธรรม ในเรื่องดังต่อไปนี้ (ตาม พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 21)

1. การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การพัฒนา การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนชั้นเงินเดือน การออกจาก ราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจาก ราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวน และการลงโทษทาง วินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการ ศาลยุติธรรม
2. การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทน ในตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม
3. การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการ ศาลยุติธรรม

4. การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือ เป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของศาลยุติธรรม รวมทั้งกำหนดอัตรา ค่าตอบแทนการจ้างด้วย
  5. การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใดๆ ตามแต่จะมอบหมาย
  6. การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการ ศาลยุติธรรม
  7. การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุ ของข้าราชการศาลยุติธรรม
  8. การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของ สำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบ การแต่งกาย และการจัดสวัสดิการหรือสงเคราะห์อื่น ของลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรม
  9. การกำหนดกิจการอื่นอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ใน การบริหารงานบุคคล
- ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ ข้าราชการศาลยุติธรรมเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้รับความ เห็นชอบจาก ก.บ.ศ. และประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

เลาบุคลากรและผู้ช่วยเลาบุคลากรกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

เลาบุคลากร

1. นายชาญณรงค์ ชื่นฤทัย ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 16 เมษายน 2561)
2. นายเหรียญทอง เพ็งพา ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2561 – 30 กันยายน 2561)

ผู้ช่วยเลาบุคลากร

1. นายกอดเดช เส็มหล่อ ผู้อำนวยการสำนักการเจ้าหน้าที่ สำนักการเจ้าหน้าที่ (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 16 เมษายน 2561)
2. นายชาญณรงค์ ชื่นฤทัย ผู้อำนวยการสำนักการเจ้าหน้าที่ (ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2561 – 30 กันยายน 2561)
3. นายพิชิต ศรีประชุม หัวหน้าส่วนวินัยและพิทักษ์ระบบคุณธรรม สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

การดำเนินงานสำคัญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการประชุม ก.ศ. จำนวน 14 ครั้ง มีเรื่องผ่านการพิจารณา 164 เรื่อง โดยสรุปดังนี้

1. การพิจารณา กฎ ระเบียบ ประกาศ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
2. เห็นชอบการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสำนักงานศาลยุติธรรม (เพิ่มเติม)
3. ทบทวนโครงสร้างและวางแผนอัตรากำลังข้าราชการศาลยุติธรรม
4. เห็นชอบหลักเกณฑ์ และวิธีการ และแนวทางในการปรับระบบการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นพนักงานราชการศาลยุติธรรม (เพิ่มเติม)
5. ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุ และแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งต่าง ๆ
6. การดำเนินการทางวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ของข้าราชการศาลยุติธรรม
7. เห็นชอบปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกำหนดอัตราเงินเดือน ตามคุณสมบัติที่บรรจุเข้ารับราชการ
8. เห็นชอบหลักเกณฑ์ทางก้าวหน้าในสายอาชีพของข้าราชการศาลยุติธรรม
9. เห็นชอบปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้าง และพนักงานราชการศาลยุติธรรม
10. เห็นชอบการจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานกลางของข้าราชการศาลยุติธรรมสำหรับหน่วยงานศาล

คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมประกาศ หลักเกณฑ์ต่างๆ จำนวน 16 เรื่อง ดังนี้

1. การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการทางวินัย แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม
2. การมอบอำนาจการดำเนินการทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551
3. ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตำแหน่งนิติกร (พ.ต.ก.)
4. มอบอำนาจการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการศาลยุติธรรม
5. การแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการและแนวทางในการพิจารณาผลงานของบุคคลเพื่อเลื่อนข้าราชการศาลยุติธรรมขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
6. การลาพักพ่อนของลูกจ้างชั่วคราวผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้
7. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 4)
8. ประกาศคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่อง การจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และจัดตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรมเข้าประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (ฉบับที่ 6) และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ
9. การปรับปรุงคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานพิมพ์ ระดับ 4
10. แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น
11. หลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับปรุงระบบการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นพนักงานราชการศาลยุติธรรม
12. การปรับปรุงระบบการสรรหาและคัดเลือกลูกจ้างชั่วคราวในสำนักงานศาลยุติธรรม
13. หลักเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่องแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561
14. หลักเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่องค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561
15. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 5)
16. การดำเนินการเกี่ยวกับเงินค่าปรับแทนวันต้องขังในคดีอาญา

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.ojoc.coj.go.th/>

งบประมาณที่สำนักงาน
ศาลยุติธรรมได้รับ

งบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2561 ปรากฏดังนี้

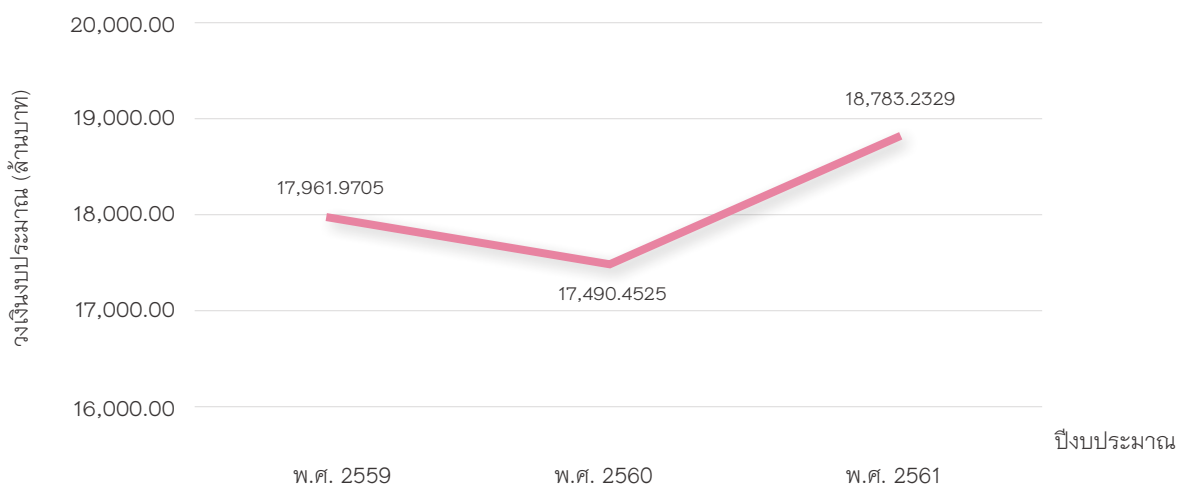
หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

ปีงบประมาณ	วงเงินงบประมาณ ของประเทศ (ล้านบาท)	วงเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรร		
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ... ของงบประมาณประเทศ	เพิ่ม(+)/ ลด(-) จากปีงบประมาณ ก่อนหน้า (%)
พ.ศ. 2559	2,784,641.0	17,961.9705	0.65	4.50
พ.ศ. 2560	2,908,584.5	17,490.4525	0.60	-2.63
พ.ศ. 2561	3,050,000.0	18,783.2329	0.62	7.39

- ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี
2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (เล่มที่ 1/ เล่มที่ 10/ เล่มที่ 12 (1)) สำนักงานงบประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

วงเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรร

หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

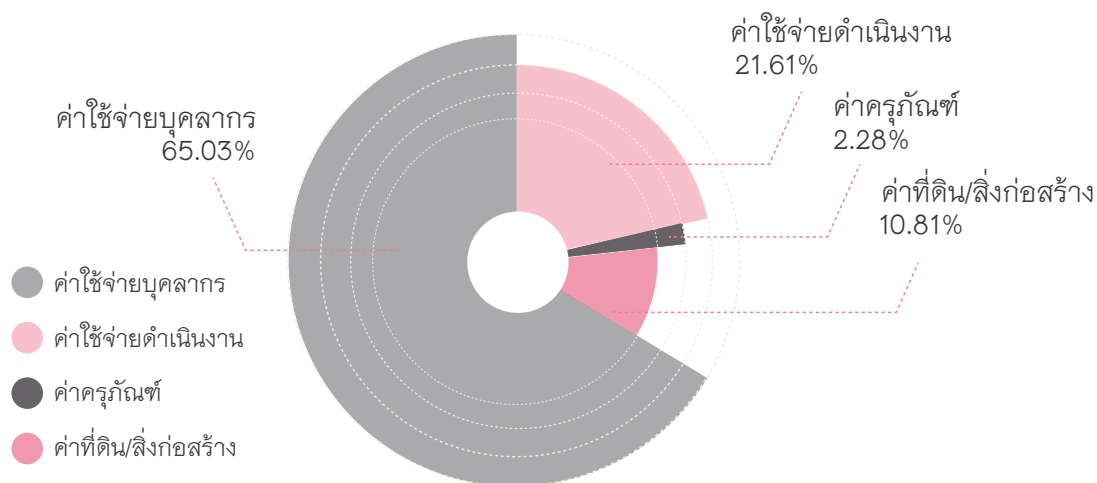
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับจัดสรรงบประมาณตาม พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รวมวงเงิน 18,783.2329 ล้านบาท จำแนกตามงบรายจ่ายของภาครัฐได้ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
	วงเงิน	%
รวม	18,783.2329	100
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	12,264.8838	65.30
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	4,056.4780	21.61
ค่าครุภัณฑ์	428.0332	2.28
ค่าที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	2,031.1749	10.81

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (เล่มที่ 1/ เล่มที่ 10/ เล่มที่ 12 (1))
สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

งบประมาณที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับ จำแนกตามประเภทงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

สรุปผลงาน
ด้านการพิจารณาพิพากษาคดี
ของศาลยุติธรรม

สรุปผลงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม

1. ภาพรวมด้านงานพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม

1.1 ผลงานด้านพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมทั่วประเทศ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร (คดีรับใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 + คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา) ทั้ง 3 ชั้นศาล รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,951,640 คดี ศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเสร็จจำนวน 1,656,461 คดี คิดเป็นร้อยละ 84.88 ของคดีที่เข้าสู่ศาล ปรากฏรายละเอียดจำแนกตามชั้นศาลตามตารางที่ 1.1 ทั้งนี้ จำนวนคดีรับใหม่ในแต่ละปีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ

ศาลยุติธรรม มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี นับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวนคดีรับใหม่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 5.88 ปรากฏข้อมูลตามตารางที่ 1.1 และแผนภูมิที่ 1.1

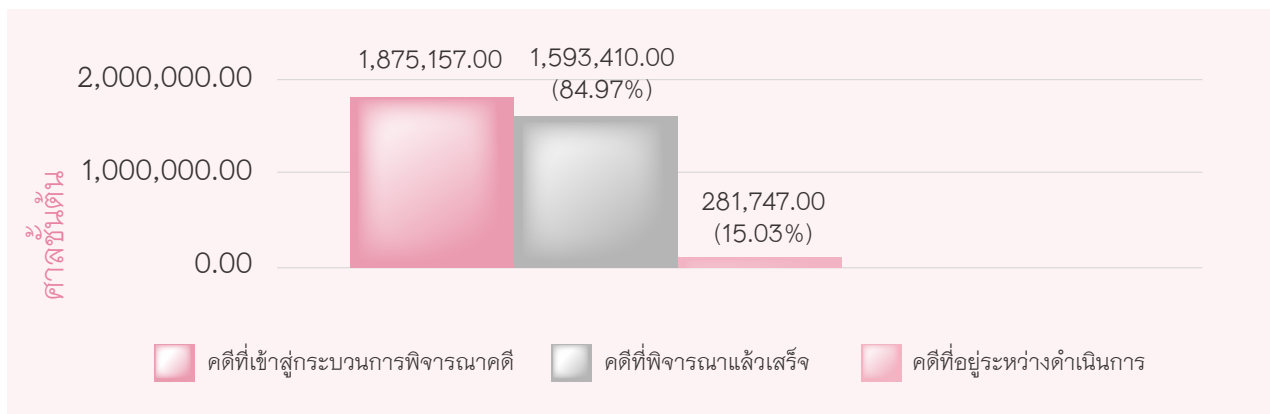
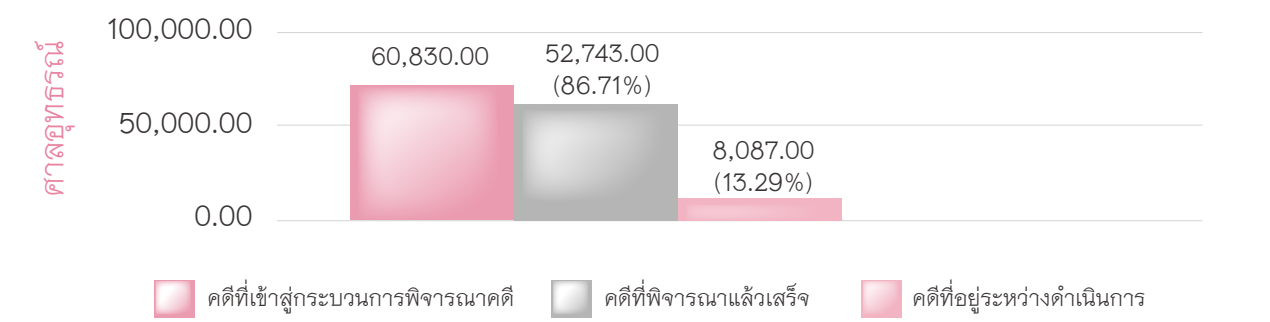
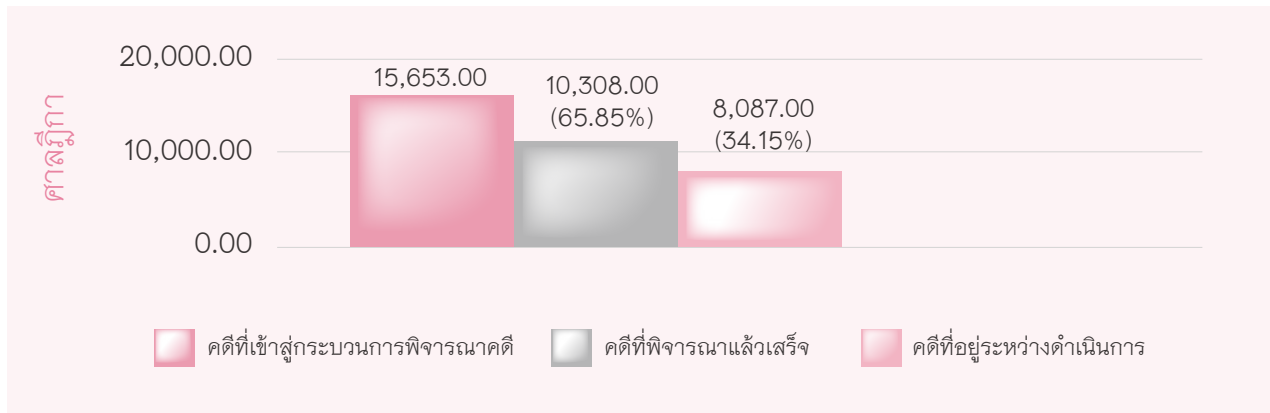
(ข้อมูลเพิ่มเติมที่: <http://www.oppb.coj.go.th> ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม)

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามชั้นศาล

ชั้นศาล	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	ปริมาณคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
ศาลฎีกา	15,653	10,308	65.85	5,345
ศาลชั้นอุทธรณ์	60,830	52,743	86.71	8,087
ศาลชั้นต้น	1,875,157	1,593,410	84.97	281,747
รวม	1,951,640	1,656,461	84.88	295,179

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.1 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

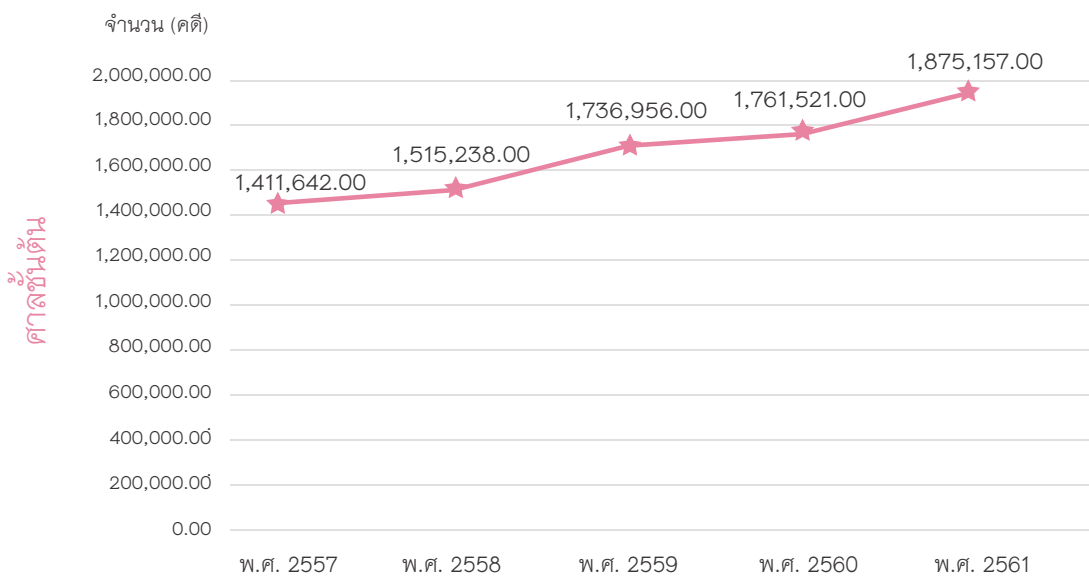
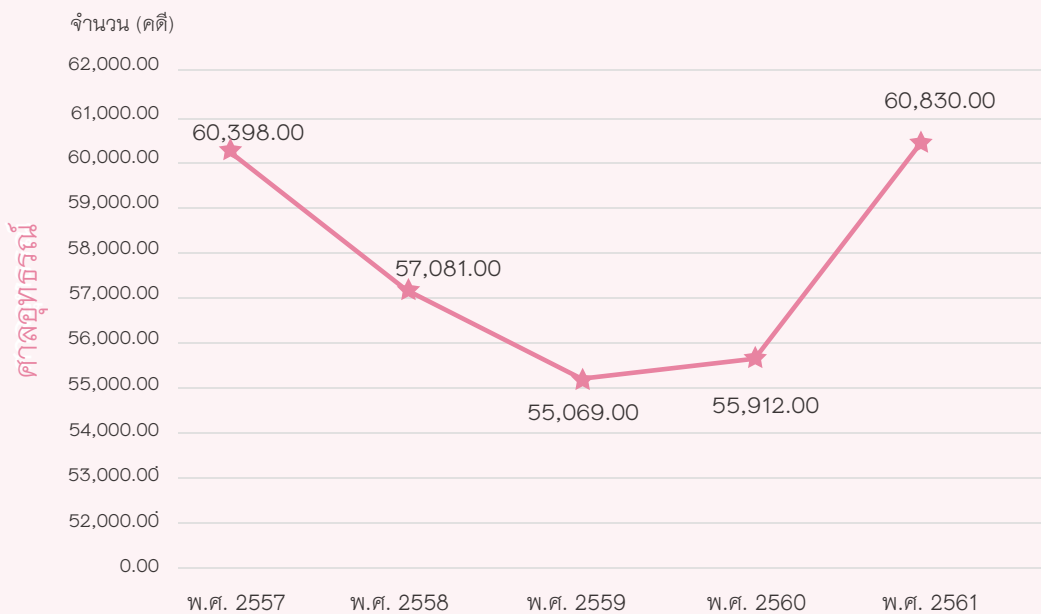
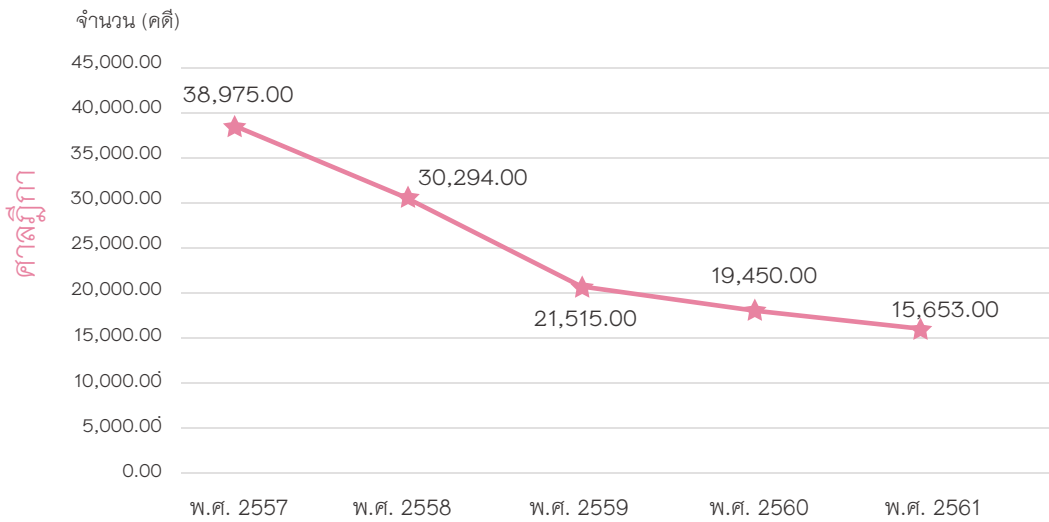

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนคดีรับใหม่ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

ชั้นศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ.				
	2557	2558	2559	2560	2561
ศาลฎีกา	38,975	30,294	21,515	9,883	15,653
ศาลชั้นอุทธรณ์	60,398	57,081	55,069	55,912	60,830
ศาลชั้นต้น	1,411,642	1,515,238	1,736,956	1,761,521	1,875,157
รวม	1,511,015	1,602,613	1,813,540	1,836,883	1,951,640

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.2 แสดงจำนวนคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

1.2 ผลงานด้านพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ

ศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวน 262 แห่ง ประกอบด้วย กลุ่มศาลแพ่งในกรุงเทพมหานคร, กลุ่มศาลอาญาในกรุงเทพมหานคร, กลุ่มศาลจังหวัด,

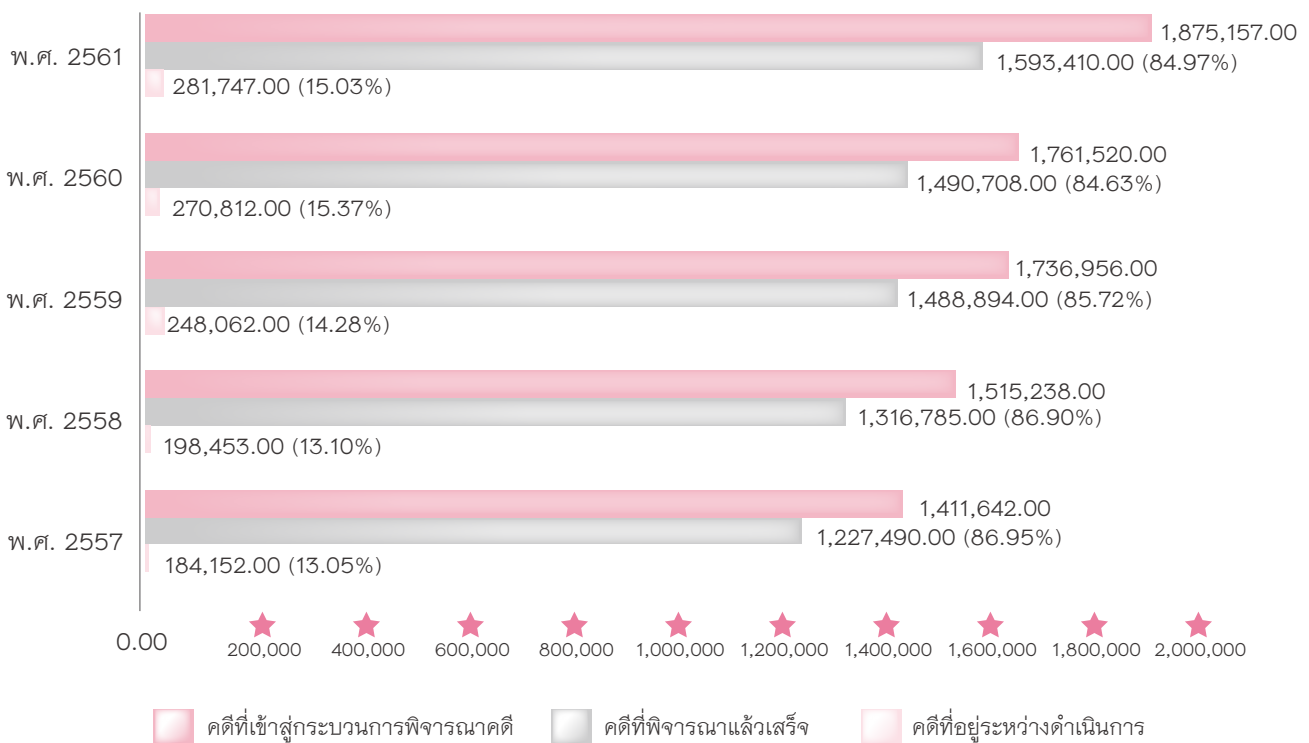
กลุ่มศาลแขวง, กลุ่มศาลเยาวชนและครอบครัว, กลุ่มศาลแรงงาน, ศาลภาษีอากร, ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย และกลุ่มศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีข้อมูลสถิติการพิจารณาพิพากษาคดีนับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561 ดังนี้

ตารางที่ 1.3 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	ปริมาณคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
พ.ศ. 2557	1,411,642	1,227,490	86.95	184,152
พ.ศ. 2558	1,515,238	1,316,785	86.90	198,453
พ.ศ. 2559	1,736,956	1,488,894	85.72	248,062
พ.ศ. 2560	1,761,521	1,490,708	84.63	270,813
พ.ศ. 2561	1,875,157	1,593,410	84.97	281,747

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.3 แสดงจำนวนคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลชั้นต้นทั่วประเทศคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

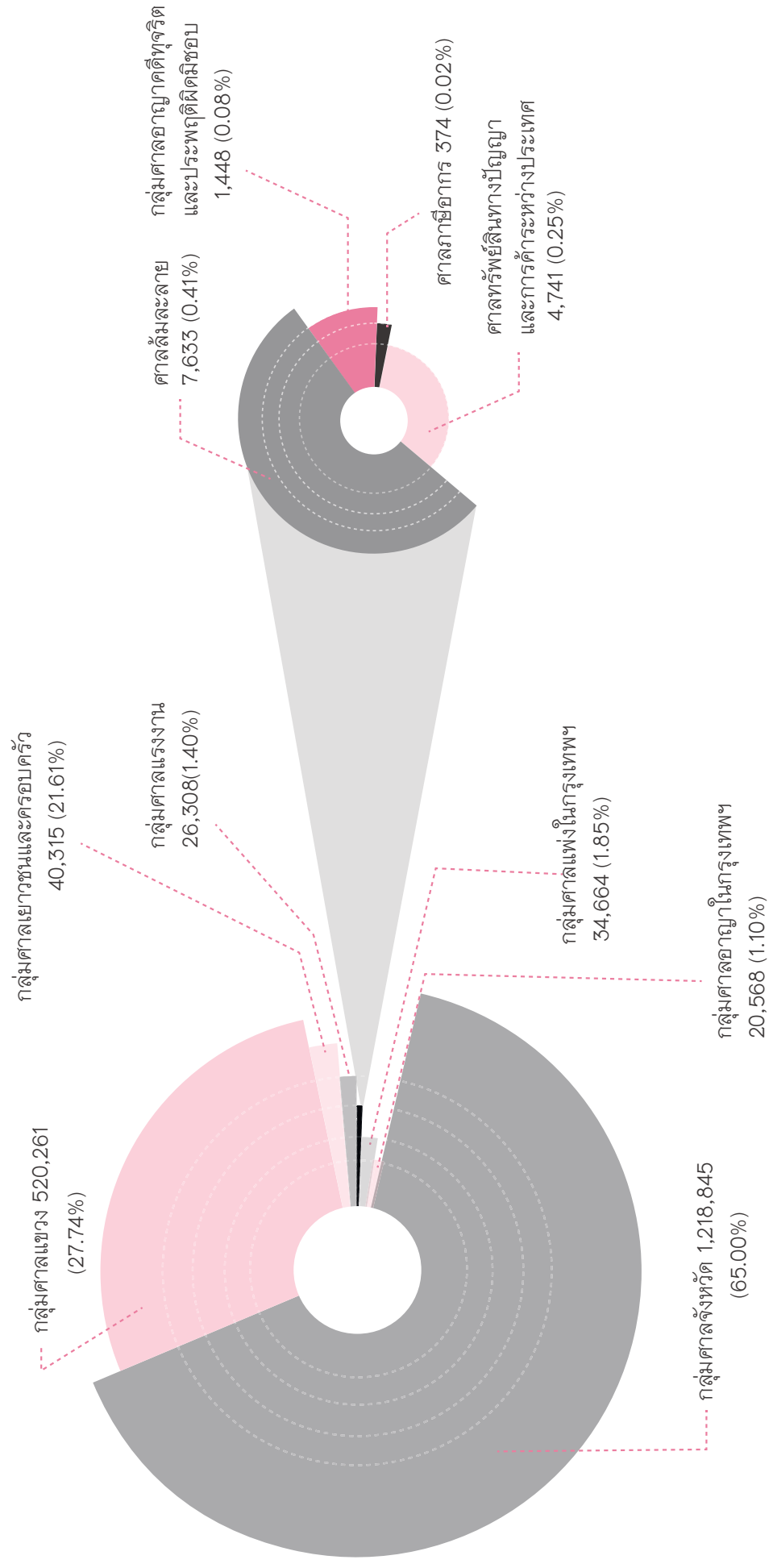

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามกลุ่มศาล

กลุ่มศาล / ศาล	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี 61
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
กลุ่มศาลแพ่งในกรุงเทพ	34,664	25,025	72.19	9,639
กลุ่มศาลอาญาในกรุงเทพ	20,568	17,278	84.00	3,290
กลุ่มศาลจังหวัด	1,218,845	1,037,477	85.12	181,368
กลุ่มศาลแขวง	520,261	452,593	86.99	67,668
กลุ่มศาลเยาวชนและครอบครัว	40,315	35,033	86.90	5,282
กลุ่มศาลแรงงาน	26,308	15,374	58.44	10,934
ศาลภาษีอากร	374	266	71.12	108
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ	4,741	3,933	82.96	808
ศาลล้มละลาย	7,633	5,448	71.37	2,185
กลุ่มศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ	1,448	983	67.89	465
รวม	1,875,157	1,593,410	84.97	281,747

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.4 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามกลุ่มศาล

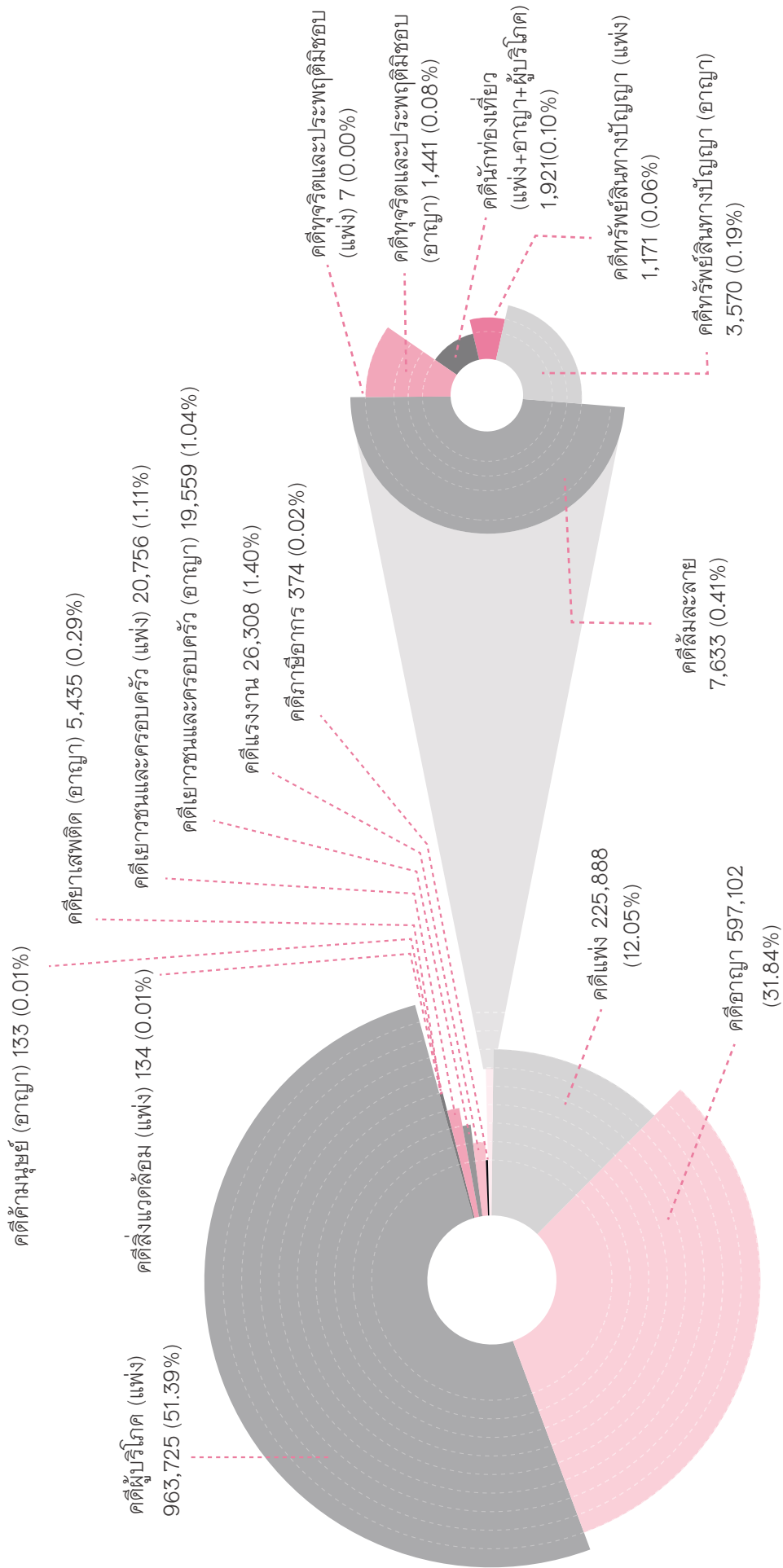

ตารางที่ 1.5 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นต้นทั่วประเทศปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

กลุ่มศาล / ศาล	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี 61
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
คดีแพ่ง	225,888	177,473	78.57	48,415
คดีอาญา	597,102	558,312	93.50	38,790
คดีผู้บริโภค (แพ่ง)	963,725	789,672	81.94	174,053
คดีสิ่งแวดล้อม (แพ่ง)	134	92	68.66	42
คดีคุ้มครอง (อาญา)	133	97	72.93	36
คดียาเสพติด (อาญา)	5,435	4,837	89.00	598
คดีเยาวชนและครอบครัว (แพ่ง)	20,756	17,110	82.43	3,646
คดีเยาวชนและครอบครัว (อาญา)	19,559	17,923	91.64	1,636
คดีแรงงาน (แพ่ง)	26,308	15,374	58.44	10,934
คดีภาษีอากร	374	266	71.12	108
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (แพ่ง)	1,171	644	55.00	527
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (อาญา)	3,570	3,289	92.13	281
คดีล้มละลาย	7,633	5,448	71.37	2,185
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (แพ่ง)	7	2	28.57	5
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาญา)	1,441	981	68.08	460
คดีนักท่องเที่ยว (แพ่ง+อาญา+ผู้บริโภค)	1,921	1,890	98.39	31
รวม	1,875,157	1,593,410	84.97	281,747

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.5 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

ตารางที่ 1.6 แสดงข้อหาในคดีแพ่ง สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	ขอจัดการมรดก	95,222
2	ละเมิด	31,901
3	รับช่วงสิทธิ์	11,262
4	เรียกค่าเสียหาย	10,879
5	ยืม	8,111

ตารางที่ 1.7 แสดงข้อหาในคดีอาญา สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	336,169
2	พ.ร.บ. จราจรทางบก	173,411
3	พ.ร.บ. การพนัน	50,290
4	พ.ร.บ. อาวุธปืน เครื่องกระสุน	35,068
5	ความผิดฐานลักทรัพย์	25,565

ตารางที่ 1.8 แสดงข้อหาในคดีผู้บริโภค สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	สินเชื่อบุคคล	258,871
2	กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	165,426
3	บัตรเครดิต	160,993
4	กู้ยืม	108,973
5	เช่าซื้อ (รถยนต์)	77,430

ตารางที่ 1.9 แสดงข้อหาในคดีสิ่งแวดล้อม สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	ขอให้ชดใช้มูลค่าทรัพย์สินสาธารณะที่เสียไปด้านป่าไม้	72
2	ขอค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างอื่นด้านอื่นๆ	8
3	ขอให้คุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมของชุมชน	5
	ขอให้ชดใช้มูลค่าทรัพย์สินสาธารณะที่เสียไปด้านสัตว์ป่า	5
4	ขอให้ชดใช้มูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่เสียไปด้านอื่นๆ	3
5	ขอให้ชดใช้มูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่เสียไปด้านแร่ธาตุ	1
	ขอค่าใช้จ่ายในการขจัดมลพิษทางอากาศ	1
	ขอให้แก้ไขความเดือนร้อนรำคาญด้านอื่นๆ	1
	ขอค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างอื่นด้านมลพิษทางน้ำ	1

1.3 ผลงานด้านพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์

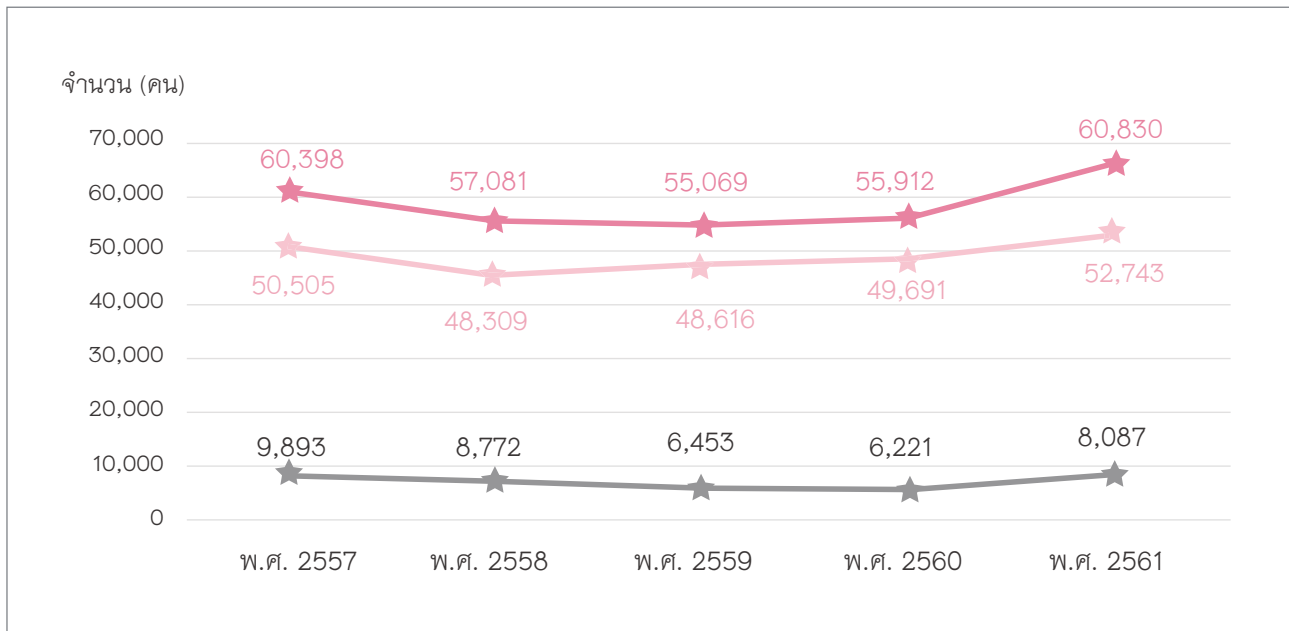
ศาลชั้นอุทธรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวน 11 แห่ง ประกอบด้วย ศาลอุทธรณ์กลาง, ศาลอุทธรณ์ ภาค 1 – ภาค 9 และศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษโดยมีข้อมูลสถิติด้านการพิจารณาพิพากษาคดีนับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2561 ดังนี้

ตารางที่ 1.10 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2561

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	ปริมาณคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
พ.ศ. 2557	60,398	50,505	83.62	9,893
พ.ศ. 2558	57,081	48,309	84.63	8,772
พ.ศ. 2559	55,069	48,616	88.28	6,453
พ.ศ. 2560	55,912	49,691	88.87	6,221
พ.ศ. 2561	60,830	52,743	86.71	8,087

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.6 แสดงจำนวนคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลชั้นอุทธรณ์คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

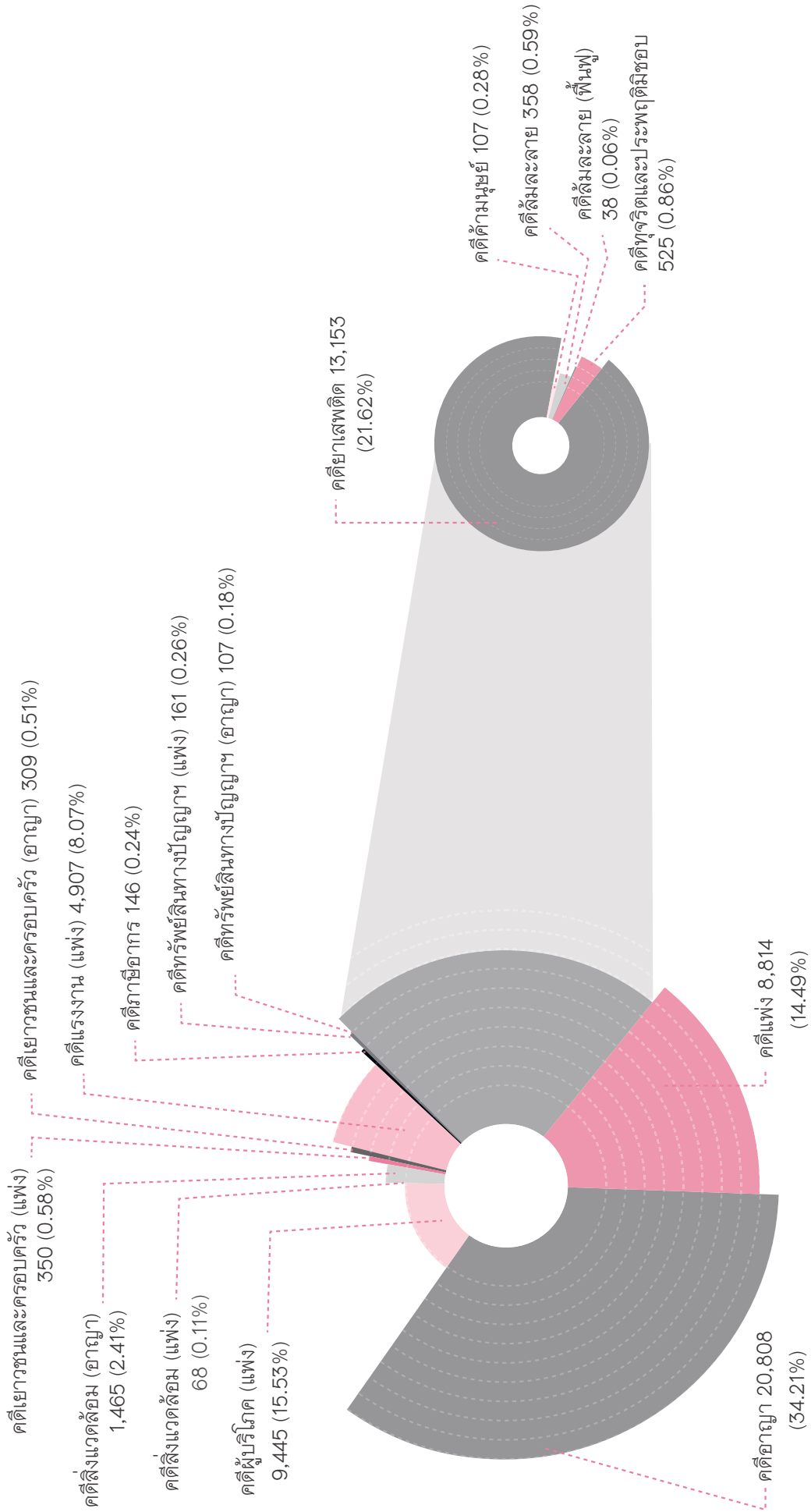
★ คดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี
 ★ คดีพิจารณาแล้วเสร็จ
 ★ คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ

ตารางที่ 1.11 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี 61
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
คดีแพ่ง	8,814	7,514	85.25	1,300
คดีอาญา	20,808	18,976	91.20	1,832
คดีผู้บริโภค (แพ่ง)	9,445	7,781	82.38	1,664
คดีสิ่งแวดล้อม (แพ่ง)	68	63	92.65	5
คดีสิ่งแวดล้อม (อาญา)	1,465	1,339	91.40	126
คดีเยาวชนและครอบครัว (แพ่ง)	350	281	80.29	69
คดีเยาวชนและครอบครัว (อาญา)	309	262	84.79	47
คดีแรงงาน (แพ่ง)	4,907	4,362	88.89	545
คดีภาษีอากร	146	98	67.12	48
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (แพ่ง)	161	110	68.32	51
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (อาญา)	107	81	75.70	26
คดีล้มละลาย	358	304	84.92	54
คดีล้มละลาย (ฟื้นฟู)	38	33	86.84	5
คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาญา)	525	414	78.86	111
คดีเลือกตั้ง	6	6	100.00	-
คดียาเสพติด	13,153	11,005	83.67	2,148
คดีค้ามนุษย์	170	114	67.06	56
รวม	60,830	52,743	86.71	8,087

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.7 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ของศาลชั้นอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

ตารางที่ 1.12 แสดงข้อหาในคดีแพ่ง สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	คำประกัน	4,439
2	เช่าซื้อ (รถยนต์)	2,574
3	ละเมิด	1,932
4	กู้ยืม	1,609
5	ขับไล่	1,416

ตารางที่ 1.13 แสดงข้อหาในคดีอาญา สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	คดียาเสพติด	18,308
2	พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	4,331
3	พ.ร.บ. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	2,945
4	ลหุโทษ	2,756
5	ความผิดฐานลักทรัพย์	2,731

1.4 ผลงานด้านพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา

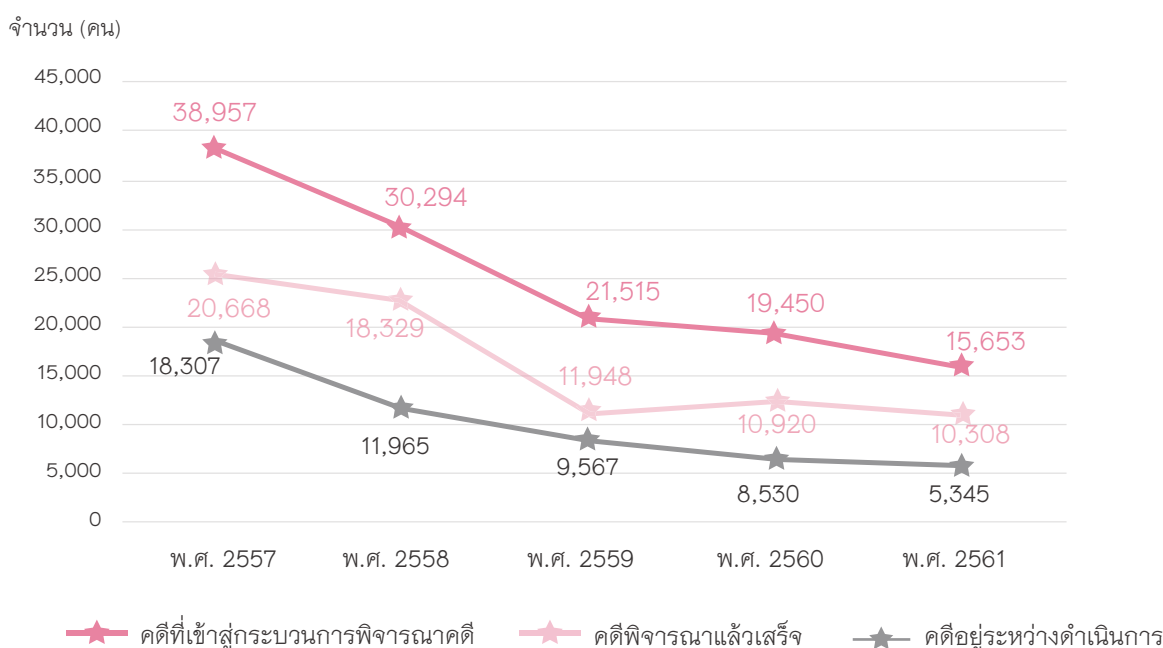
ศาลฎีกา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีข้อมูลสถิติด้านการพิจารณาพิพากษาคดีนับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561 ดังนี้

ตารางที่ 1.14 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	ปริมาณคดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
พ.ศ. 2557	38,975	20,668	53.03	18,307
พ.ศ. 2558	30,294	18,329	60.50	11,965
พ.ศ. 2559	21,515	11,948	55.53	9,567
พ.ศ. 2560	19,450	10,920	56.14	8,530
พ.ศ. 2561	15,653	10,308	65.85	5,345

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.8 แสดงจำนวนคดีรับใหม่ที่เข้าสู่ศาลฎีกา คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2561

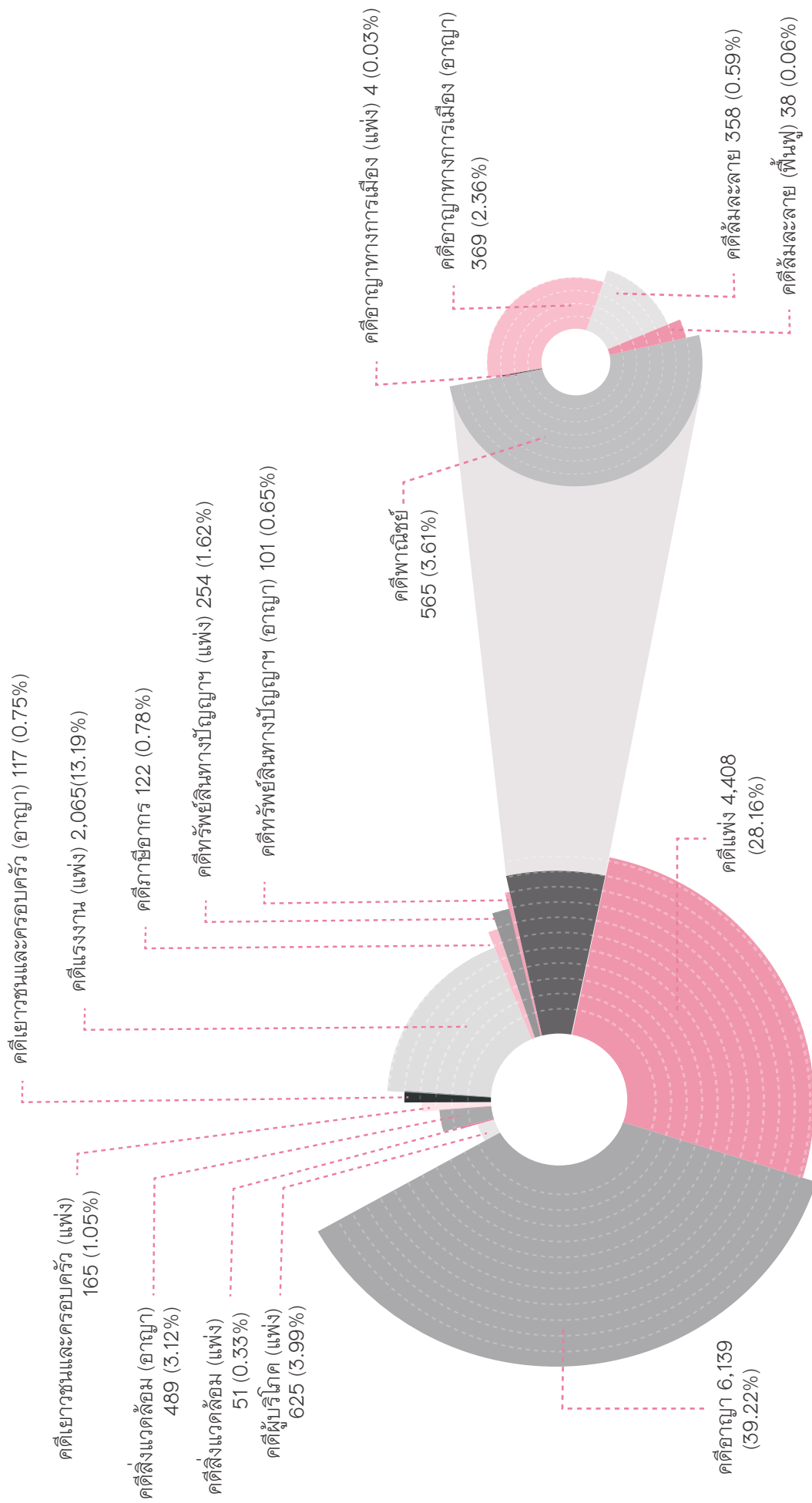

ตารางที่ 1.15 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลฎีกาปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

ปีงบประมาณ	จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ		จำนวนคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณา ณ สิ้นปี 61
		จำนวนคดี	ร้อยละ...ของคดีที่เข้าสู่ศาล	
คดีแพ่ง	4,408	2,910	66.02	1,498
คดีอาญา	6,139	3,441	56.05	2,698
คดีผู้บริโภค (แพ่ง)	625	270	43.20	355
คดีสิ่งแวดล้อม (แพ่ง)	51	33	64.71	18
คดีสิ่งแวดล้อม (อาญา)	489	293	59.92	196
คดีเยาวชนและครอบครัว (แพ่ง)	165	134	81.21	31
คดีเยาวชนและครอบครัว (อาญา)	117	86	73.50	31
คดีแรงงาน (แพ่ง)	2,065	1,937	93.80	128
คดีภาษีอากร	122	122	100.00	-
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (แพ่ง)	254	206	81.10	48
คดีทรัพย์สินทางปัญญา (อาญา)	101	73	72.28	28
คดีล้มละลาย	149	144	96.64	5
คดีล้มละลาย (ฟื้นฟู)	30	26	86.67	4
คดีเลือกตั้ง	-	-	-	-
คดีพาณิชย์	565	427	75.58	138
คดีอาญาทางการเมือง (แพ่ง)	4	1	25.00	3
คดีอาญาทางการเมือง (อาญา)	369	205	55.56	164
รวม	15,653	10,308	65.85	5,345

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 1.9 แสดงจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ของศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามประเภทคดี

ตารางที่ 1.16 แสดงข้อหาในคดีแพ่ง สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	ที่ดิน	497
2	ละเมิด	462
3	ขับไล่	373
4	ยืม	191
5	เพิกถอนนิติกรรม	163

ตารางที่ 1.17 แสดงข้อหาในคดีอาญา สูงสุด 5 อันดับ ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

อันดับ	ข้อหา	จำนวนข้อหา
1	ความผิดต่อชีวิต	938
2	พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ	848
3	พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ฯลฯ	834
4	ลหุโทษ	811
5	ความผิดฐานลักทรัพย์	398

2. งานช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคู่ความ ตามกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน...” โดยศาลยุติธรรมกำหนดให้การช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคู่ความตามกฎหมาย เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของศาลยุติธรรม โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในคดีอาญา

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนคดีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในคดีอาญา จำแนกตามอัตราโทษ (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ประเภทคดี	ประเภทที่ 1 ประหารชีวิต (คดี)	ประเภทที่ 2 จำคุกตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (คดี)	ประเภทที่ 3 นอกเหนือจาก ประเภทที่ 1-2 (คดี)	รวม (คดี)
กลุ่มศาลจังหวัด				
จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	3,850	8,781	11,323	23,954
จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น	3,303	8,038	11,086	22,427
กลุ่มศาลแขวง				
จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	1	7	1,658	1,666
จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น	3	8	1,740	1,751
กลุ่มศาลอาญาในเขต กทม.				
จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	429	517	1,294	2,240
จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น	611	753	1,019	a
ศาลอาญาคดีทุจริต				
จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	5	32	23	60
จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น	1	4	21	26
ศาลทรัพย์สินทางปัญญา				
จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	-	-	27	27
จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น	-	-	-	-
รวมคดีที่ศาลแต่งตั้งทนายความ	4,285	9,337	14,325	27,947

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.2 การออกหมายจับหมายค้น กลุ่มศาลชั้นต้น

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนคดีการออกหมายจับหมายค้น กลุ่มศาลชั้นต้น (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ประเภทคดี	จำนวนคำร้อง		คำสั่งศาล (อนุญาต)		คำสั่งศาล (ไม่อนุญาต)		อยู่ระหว่างดำเนินการ	
	หมายจับ	หมายค้น	หมายจับ	หมายค้น	หมายจับ	หมายค้น	หมายจับ	หมายค้น
- กลุ่มศาลจังหวัด	33,741	22,077	31,550	20,546	1,592	1,212	599	319
- กลุ่มศาลแขวง	8,373	1,112	7,326	1,048	863	50	184	14
- กลุ่มศาลเยาวชน	1,132	8	1,032	8	80	-	20	-
- กลุ่มศาลอาญา ในเขต กทม.	5,285	1,900	4,676	1,738	487	97	122	65
- ศาลอาญาคดี ทุจริตฯ	159	65	135	54	24	11	-	-
- ศาลทรัพย์สินฯ	127	1,082	106	969	21	113	-	-
- ศาลล้มละลายกลาง	9	-	9	-	-	-	-	-
รวม	48,826	26,244	44,834 (91.82 %)	24,363 (92.83 %)	3,067 (6.28 %)	1,483 (5.65 %)	925	398

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.3 การปล่อยชั่วคราวในคดีอาญา

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนคดีการปล่อยชั่วคราวในคดีอาญาจำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา/จำเลย (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ศาล	จำนวนคำร้อง		ศาลมีคำสั่งอนุญาต		ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาต		ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ หลบหนีหลังปล่อยชั่วคราว	
	สัญชาติไทย	สัญชาติอื่น	สัญชาติไทย	สัญชาติอื่น	สัญชาติไทย	สัญชาติอื่น	สัญชาติไทย	สัญชาติอื่น
- กลุ่มศาลจังหวัด	173,954	2,949	158,578	2,602	15,376	347	2,924	79
- กลุ่มศาลแขวง	15,962	522	15,269	349	693	173	142	16
- กลุ่มศาลเยาวชน และครอบครัว	101	10	101	9	-	1	-	-
- กลุ่มศาลอาญา ในเขต กทม.	13,078	549	11,063	437	2,015	112	247	33
- ศาลอาญาคดีทุจริตฯ	1,484	44	1,233	37	251	7	17	-
- ศาลทรัพย์สินฯ	192	8	165	7	27	1	6	-
- ศาลล้มละลายกลาง	1	-	-	-	1	-	-	-
รวม	204,772	4,082	186,409 (91.03%)	3,441 (84.30%)	18,363 (8.97%)	641 (15.70%)	3,336 (1.63%)	128 (3.14 %)

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.4 จำนวนคดีที่จำหน่ายคดีชั่วคราวและศาลแต่งตั้งล่ามกลุ่มศาลชั้นต้น

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนคดีที่จำหน่ายคดีชั่วคราวและศาลแต่งตั้งล่าม กลุ่มศาลชั้นต้น (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ศาล	คดีที่จำหน่ายคดีชั่วคราว	คดีที่ศาลแต่งตั้งล่าม
กลุ่มศาลจังหวัด	12,486	5,700
กลุ่มศาลแขวง	7,314	371
กลุ่มศาลเยาวชน	5,996	266
กลุ่มศาลแพ่ง ในเขต กทม.	213	-
กลุ่มศาลอาญา ในเขต กทม.	891	553
กลุ่มศาลอาญาคดีทุจริตฯ	14	3
กลุ่มศาลแรงงาน	130	-
ศาลทรัพย์สินฯ	25	-
รวม	27,069	6,893

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.5 จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มศาลเยาวชนและครอบครัว

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มศาลเยาวชนและครอบครัว (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ตำแหน่ง	ศาลเยาวชนฯ กลาง			ศาลเยาวชนฯ ภาค 1 – 9		
	จำนวนคดี (คดี)	จำนวนครั้ง ที่มาศาล (ครั้ง)	จำนวนเงิน ที่จ่าย (บาท)	จำนวนคดี (คดี)	จำนวนครั้ง ที่มาศาล (ครั้ง)	จำนวนครั้ง ที่มาศาล (ครั้ง)
นักจิตวิทยา	60	-	40,300	665	737	57,500
นักสังคมสงเคราะห์	6	10	5,700	164	78	39,500

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3. การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทคดี

สถิติคดีการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของศาลชั้นต้น

ตารางที่ 3.1 แสดงสถิติคดีการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของศาลชั้นต้น (ข้อมูล 1 ต.ค. 60 – 30 ก.ย. 61)

ประเภทคดี	คดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดี	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560			
		คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย		คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ	
		จำนวน	ร้อยละของคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	จำนวน	ร้อยละของคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ
คดีแพ่ง	282,137	54,299	19.25	31,051	57.19
คดีผู้บริโภค	963,725	264,381	27.43	231,259	87.47
คดีสิ่งแวดล้อม	134	71	52.99	43	60.56
คดีอาญา	629,161	12,934	2.06	7,182	55.53
รวม	1,875,157	331,685	17.69	269,535	81.26

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

สรุปผลงานสำคัญ
ของศาลยุติธรรม และ
สำนักงานศาลยุติธรรม

เสริมสร้าง
การอำนวยความสะดวก
ให้มีมาตรฐานระดับสากล

เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกให้มีมาตรฐานระดับสากล

1. เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดี

ศาลยุติธรรมมีภารกิจหลัก คือ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชนโดยมุ่งเน้น การพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้หลักนิติธรรม เปิดเผย ถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานในการตัดสินคดีที่ชัดเจน และเหมาะสมแก่ประเภทคดีทุกชั้นศาล ซึ่งต้องดำเนินการ ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาความขัดแย้งในสังคมมีแนวโน้มที่จะมีความซับซ้อนสูงขึ้น และปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลยุติธรรมชั้นต้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการพิจารณาคดี และพัฒนาระบบงานธุรการของศาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในแต่ละชั้นศาล ส่งผลให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เป็นธรรม และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสากล โดยมีผลดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง

โครงการและมาตรการสำคัญที่ศาลยุติธรรมดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลสูง และส่งผลให้คดีคงค้างลดลง มีดังนี้

1.1.1 พัฒนาแนวทางในกระบวนการพิจารณาคดีระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 195 วรรคแรก กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา และกำหนดให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2561 ศาลฎีกามีปริมาณคดีอาญานักการเมืองที่เข้าสู่การพิจารณา ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เข้าสู่ศาลฎีกา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2561

ข้อหา	ปริมาณคดีในงบประมาณ พ.ศ.				
	2557	2558	2559	2560	2561
คดีอาญานักการเมือง	35	96	245	406	367

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมจัดสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางในกระบวนการพิจารณาคดีในระบบไต์สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา ข้าราชการศาลยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ โดยในการสัมมนามีการระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนา และมีประเด็นสำคัญในการสัมมนา เช่น กรณีพิจารณาหลังจำเลย กรณีพิจารณาหลังจำเลยและจำเลยไม่แต่งตั้งทนาย คำสั่งรับหรือไม่รับคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ การเลื่อนคดี เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีแนวทางการพิจารณาคดีในระบบไต์สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

1.1.2 เพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคนในศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยคดีผู้บริโภคนในศาลฎีกา

ระบบกฎหมายมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้เป็นที่สุดในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยเปิดทำการแล้วตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 เป็นต้นมา ทำให้ระบบการตรวจรับคำคู่ความในศาลชั้นต้นและศาลฎีกา ตลอดจนการพิจารณาพิพากษาคดี การปฏิบัติราชการของผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่มีหลายรูปแบบ ดังนั้น เพื่อให้การตรวจรับคำคู่ความเป็นแนวทางเดียวกันตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและสอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่แก้ไขใหม่ในการขออนุญาตฎีกาในคดีแพ่ง ศาลยุติธรรมจึงดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคในศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยคดีผู้บริโภคในศาลฎีกาให้แก่ข้าราชการตุลาการในแผนกคดีผู้บริโภคในศาลฎีกาและข้าราชการตุลาการของศาลในเขตอำนาจอธิบดีผู้พิพากษาภาค ดังนี้

1) ส่งเสริมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ตามกฎหมายว่าด้วยคดีผู้บริโภค มีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการในแผนกคดีผู้บริโภคในศาลฎีกา โดยมีประเด็นสำคัญในการสัมมนา ได้แก่ หลักการและบททั่วไปเกี่ยวกับคดีผู้บริโภค การตรวจคำคู่ความเบื้องต้นประกอบด้วย การเสียค่าขึ้นศาลในคดีปกครอง การตรวจคำร้องขออนุญาตฎีกาและคำฟ้องฎีกา การตรวจคำอุทธรณ์นิยมชั้นฎีกาและการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมในการตรวจรับฎีกา และข้อสังเกตในการตรวจคำฟ้องคดีผู้บริโภค การส่งสำเนาคำร้องขออนุญาตฎีกา และสำเนาคำฟ้องฎีกา การตรวจรับคำร้อง คำฟ้องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม การฎีกา หรือยื่นคำร้องใดๆ ต่อศาลฎีกาที่ไม่ต้องมีคำร้องขออนุญาตฎีกาคดีผู้บริโภค และที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครอง และการพิจารณาหลังตรวจรับคำร้องขออนุญาตแล้ว

2) เสริมสร้างประสิทธิภาพความรู้ความเข้าใจในการนำกฎหมายว่าด้วยคดีผู้บริโภคมาใช้ในการพิจารณาคดีของศาลฎีกากับศาลยุติธรรมในเขตอำนาจสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค ประเด็นสำคัญในการสัมมนา ได้แก่

หลักการและบททั่วไปเกี่ยวกับคดีผู้บริโภค การตรวจคำคู่ความเบื้องต้น เช่น การเสียค่าขึ้นศาลในคดีปกครอง การตรวจคำร้องขออนุญาตฎีกาและคำฟ้องฎีกา การตรวจคำอุทธรณ์เนียบชั้นฎีกาและการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมในการตรวจรับฎีกา เป็นต้น ข้อสังเกตในการตรวจคำฟ้องคดีผู้บริโภค การส่งสำเนาคำร้องขออนุญาตฎีกา สำเนาคำฟ้องฎีกา การตรวจรับคำร้อง คำฟ้องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม การฎีกาหรือยื่นคำร้องใดๆ ต่อศาลฎีกาที่ไม่ต้องมีคำร้องขออนุญาตฎีกา ข้อสังเกตชั้นขอขยายระยะเวลา คดีผู้บริโภคและที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครอง และการพิจารณาหลังตรวจรับคำร้องขออนุญาตแล้ว

จากการสัมมนาดังกล่าว ศาลยุติธรรมได้จัดทำรายงานสรุปแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาพิพากษาคดีผู้บริโภคในศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยคดีผู้บริโภค และนำแนวทางและข้อตกลงร่วมกันไปใช้ในศาลที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 พัฒนาแนวทางการพิจารณาคดีเลือกตั้งโดยระบบไต่สวน

ศาลยุติธรรมจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการพิจารณาคดีเลือกตั้งโดยระบบไต่สวน” มีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้พิพากษา ผู้ช่วยผู้พิพากษาจากภาค 1 ภาค 2 ภาค 3 และภาค 5 ข้าราชการศาลยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ในศาลฎีกา โดยในการสัมมนาได้ อภิปรายเรื่อง “บทบาทของศาลในการพิจารณาคดีเลือกตั้งโดยระบบไต่สวน” “มาตรฐานการพิสูจน์คดีเลือกตั้ง” “การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560” ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งในศาลฎีกาและศาลชั้นอุทธรณ์เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีความพร้อมในการพิจารณาคดีเลือกตั้งโดยระบบไต่สวนตามบทบัญญัติของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ภายหลังจากการสัมมนาศาลยุติธรรมได้จัดทำรายงานสรุปแนวทางการพิจารณาคดีเลือกตั้งโดยระบบไต่สวน และนำแนวทางข้อตกลงร่วมกันไปปฏิบัติในศาลที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 เสริมสร้างพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอากรในศาลฎีกา

ศาลยุติธรรมจัดกิจกรรมการบรรยายและอภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายอากร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการศาลยุติธรรมผู้แทนจากสำนักงานคดีอากร (อัยการ) กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรุงเทพมหานคร และอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีการบรรยายหัวข้อ “กฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรสินทรัพย์ดิจิทัลและภาษีอากรที่แก้ไขใหม่ของกรมสรรพากร” และการอภิปราย หัวข้อ “แนวคิดการจัดเก็บภาษีอากรเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลและธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์” “กฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่แก้ไขใหม่ของกรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต” “แนวคิดการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินตามร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ...” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้พิพากษาเพื่อนำไปปรับใช้ในการพิจารณาและพิพากษารรณคดี และเพิ่มประสิทธิภาพและองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี พร้อมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางด้านวิชาการอันเกี่ยวกับกฎหมายอากรที่มีการแก้ไขใหม่และอยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติมในมุมมองต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ในการอำนวยความสะดวกด้วยหลักนิติธรรม

1.1.5 ปรับปรุงแนวทางการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา

ศาลฎีกาได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา” มีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการศาลฎีกา ข้าราชการศาลยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ในศาลฎีกา การประชุมดังกล่าวผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีของศาลฎีกา มีประเด็นสำคัญ ได้แก่ การตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบและติดตามสำนวนคดีในศาลฎีกา และการเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อยต่อที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนงานด้านขั้นตอนการปฏิบัติงานรับ-ส่งสำนวนคดีในศาลฎีกา เพื่อนำไปวางแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรมจากการประชุมศาลฎีกาได้นำไปกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ ปรับปรุงระบบการรายงานสถานการณ์คดีค้างในศาลฎีกาด้วยเอกสาร และปรับปรุงระบบการดึงข้อมูลจากระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างตารางรายงานความเคลื่อนไหวคดีในระบบคอมพิวเตอร์โดยแบ่งทางเดินสำนวนเป็น 3 ขั้นตอน คือ คดีที่ยังไม่มีร่างคำพิพากษาคดีที่อยู่ระหว่างการตรวจ และคดีหลังส่งออก

ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการคดีค้างพิจารณาของศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการตรวจสอบและติดตามความเคลื่อนไหวของสำนวนคดีที่เป็นรูปธรรม มีข้อมูลที่ต้อง สามารถตรวจสอบได้รวดเร็วว่า สำนวนคดีของศาลฎีกาอยู่ระหว่างกระบวนการปฏิบัติขั้นตอนใด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้กับผู้บริหารศาลฎีกาในการบริหารจัดการคดี ส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.1.6 กำหนดแนวทางการบริหารจัดการคดีของศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลชั้นอุทธรณ์จำนวน 11 ศาล ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์ โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การบริหารจัดการคดีของศาลชั้นอุทธรณ์” มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ชำนาญพิเศษ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค 9 ประธานแผนกคดีผู้บริโภคในศาลอุทธรณ์ภาค 5 เลขาธิการศาลอุทธรณ์ เลขาธิการศาลอุทธรณ์ชำนาญการพิเศษ เลขาธิการศาลอุทธรณ์ภาค รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์ รองเลขาธิการศาลอุทธรณ์ชำนาญพิเศษ และรองเลขาธิการศาลอุทธรณ์ภาค ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์มากยิ่งขึ้น

1.1.7 พัฒนามาตรการในการดำเนินคดีตามร่างประมวลกฎหมายเสพติดของศาลชั้นอุทธรณ์

ศาลยุติธรรมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนามาตรการในการดำเนินคดีตามร่างประมวลกฎหมายเสพติด” มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะผู้บริหาร ข้าราชการตุลาการแผนกคดีเสพติดในศาลอุทธรณ์ ข้าราชการฝ่ายตุลาการในศาลอุทธรณ์ ตลอดจนนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ข้าราชการจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการ และศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ การประชุมดังกล่าวมีการบรรยายและการอภิปรายในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ แนวปฏิบัติการทำคดีเสพติด ปัญหาการบังคับใช้ร่างประมวลกฎหมายเสพติดฉบับใหม่ สาระสำคัญของร่างประมวลกฎหมายเสพติดและร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาพิพากษาคดีเสพติดฉบับใหม่

ปัญหาข้อขัดข้องในการทำคดีอาเสพติดในชั้นอุทธรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ข้าราชการตุลาการ ในการรองรับการบังคับใช้กฎหมาย และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดทั้งแนวทางการพิจารณาวินิจฉัยคดีอาเสพติดให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นตามเจตนารมณ์ของ กฎหมายที่ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่

1.1.8 การเสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาคดีในศาล อุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษมุ่งเน้นการพิจารณาพิพากษาคดี ภายใต้หลักนิติธรรมให้เป็นไปอย่างเปิดเผย ถูกต้องตาม กฎหมาย มีมาตรฐานที่ชัดเจน และเหมาะสมแก่ประเภทคดี โดยมีสถิติการพิจารณาพิพากษาคดี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดังนี้

ตารางที่ 1.2 สถิติคดีการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ	คดีเข้าสู่การพิจารณา (คดีระหว่างพิจารณา + รับใหม่)	คดีพิจารณาแล้วเสร็จ	คดีเป็นร้อยละ
แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ	268	191	71.01
แผนกคดีภาษีอากร	146	98	67.12
แผนกคดีแรงงาน	4,907	4,362	88.89
แผนกคดีล้มละลาย	358	304	84.92
แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	641	525	81.90
รวมศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ	6,320	5,480	86.71

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวนคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษจากศาล ชั้นต้นขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ รวมจำนวน 6,320 คดี พิจารณาคดีแล้วเสร็จจำนวน 5,480 คดี (86.71%) ประเภทคดีที่ขึ้นสู่ศาลชั้นอุทธรณ์มากที่สุด คือ แผนกคดีแรงงาน จำนวน 4,907 คดี พิจารณาคดีแล้วเสร็จ 4,362 คดี (88.89%) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมได้ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การให้บริการติดตามตรวจสอบสถานะความคืบหน้าของคดีที่ขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษเปิดให้คู่ความสามารถตรวจสอบสถานะความคืบหน้าของคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ผ่านเว็บไซต์ www.appealsc.coj.go.th จำแนกประเภทเป็น คำพิพากษา คำวินิจฉัยเขตอำนาจศาล คำร้องขอปล่อยชั่วคราว และคำร้องทั่วไป โดยจะแสดงรายละเอียดรายชื่อศาลชั้นต้น หมายเลขคดี วันที่ที่คดีขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ สถานะดำเนินการ (อยู่ระหว่างดำเนินการ หรือส่งคืนศาลชั้นต้น) ผู้เกี่ยวข้องจึงสามารถตรวจสอบสถานะของคดีหรือคำร้องของตนที่ยื่นต่อศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถทราบระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาพิพากษาหรือทำคำสั่ง คำวินิจฉัย

2) การร่างและตรวจร่างคำพิพากษา คำสั่ง และคำวินิจฉัยของแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ การอภิปราย เรื่อง “บทบาทและความสำคัญของ การร่างและตรวจร่างคำพิพากษา คำสั่ง และคำวินิจฉัยของแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” และ “ขั้นตอนการร่างและตรวจร่างคำพิพากษา คำสั่ง และคำวินิจฉัยของแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ประสบการณ์และข้อสังเกตในการปฏิบัติงาน” ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจ ไปใช้ในการตรวจร่างคำพิพากษา คำสั่ง และคำวินิจฉัยของแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและละเอียดรอบคอบ อันจะช่วยให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษสามารถบริหารจัดการคดีให้เสร็จไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม

3) เสริมสร้างมาตรฐานการอำนวยความสะดวกของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ศาลอุทธรณ์จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างมาตรฐานการอำนวยความสะดวกของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งหมดจำนวน 7 ครั้ง ดังนี้

3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เสริมสร้างมาตรฐานการอำนวยความสะดวกของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ” โดยได้กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย ดังนี้

- แผนกคดีล้มละลาย เรื่อง “ล้มละลายข้ามชาติ”
- แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เรื่อง “พลวัตของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาไทย”
- แผนกคดีภาษีอากร เรื่อง “คดีเกี่ยวกับบัญชีภาษีอากร”
- แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เรื่อง “ปัญหาข้อขัดข้องในการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558”
- แผนกคดีแรงงาน เรื่อง “มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองแรงงานเกี่ยวกับการเลิกจ้างของไทยและประเทศในอาเซียน”

3.2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การยกเว้นและการตรวจร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งคำร้องหรือคำวินิจฉัยทางเอกสารอิเล็กทรอนิกส์”

3.3) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การใช้ e-Court สนับสนุนการประชุมคดีและการพิจารณาพิพากษาคดีโดยองค์คณะ” โดยในการประชุมได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมมีการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศในการทำงานของศาลยุติธรรมระบบ e-Court อย่างเต็มรูปแบบ ดังนี้
กลุ่มที่ 1 : การใช้ e-Court สนับสนุนการประชุมคดี
กลุ่มที่ 2 : การพิจารณาพิพากษาคดีโดยองค์คณะ

3.4) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Restrictive Covenant (ข้อตกลงจำกัดสิทธิ) ในคดีแรงงาน” โดยศาลอุทธรณ์ได้นำแนวทางพัฒนามาตรฐานการอำนวยความสะดวกของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพิจารณาพิพากษาคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษแล้ว

3.5) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ข้อพิจารณาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 90 และมาตรา 132” แบ่งกลุ่มอภิปรายเป็น 3 กลุ่ม เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากการใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

3.6) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขออนุญาตอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษในคดีล้มละลายตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

3.7) ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยมีการอภิปรายให้ความรู้และประสบการณ์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ในเรื่องการตรวจร่างคำพิพากษาทางเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ e-Court สนับสนุนการประชุมคดีและการพิจารณาพิพากษาคดีโดยองค์คณะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการพิจารณาและพิพากษาคดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ โดยให้ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษได้เข้าร่วมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- หลักสูตร “ปัจจัยพื้นฐานในการบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญา” ณ วิทยาลัยการยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สำหรับผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากร” ณ Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีล้มละลาย” ณ King 's College London สหราชอาณาจักร
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีเยาวชนและครอบครัว” ณ New York University ประเทศสหรัฐอเมริกา
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ” ณ Chicago-Kent College of Law, Illinois of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีแรงงาน” ณ Queen Mary University of London สหราชอาณาจักร
- หลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” ณ สถาบันกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชนแห่งเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

1.1.9 การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษได้เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน หัวข้อ “วัยรุ่นยุคใหม่ ใสใจกฎหมาย” ณ สถานแรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยเด็กและเยาวชนภายในสถานแรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา เป็นการบรรยายเกี่ยวกับ

กฎหมายเบื้องต้นและพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว แบ่งกลุ่มย่อยทำกิจกรรม และตอบข้อซักถาม เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลยุติธรรมเบื้องต้นให้แก่เด็กและเยาวชนที่ถูกระงับการควบคุมตัวในสถานพินิจ โดยมุ่งหวังให้ผู้ได้รับความรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และการป้องกันตนเอง ไม่ก่อให้เกิดการกระทำผิดต่อกฎหมาย และไม่กระทำการใดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน นำไปสู่สังคมที่สงบสุขได้มากยิ่งขึ้น ปัญหาอาชญากรรมและความขัดแย้งต่างๆ อาจมีแนวโน้มลดลง และปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลอาจจะมีปริมาณน้อยลงด้วย

1.1.10 การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

1) **อบรม “เทคนิคการระงับข้อพิพาทในศาลอุทธรณ์”** ให้แก่ผู้ประนีประนอมประจำศาลอุทธรณ์ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในศาลอุทธรณ์ โดยมีการบรรยายหัวข้อ “ไกล่เกลี่ยอย่างไรให้ได้ใจเกินร้อย” “เทคนิคและกลยุทธ์การไกล่เกลี่ยสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน” และในช่วงท้ายของการบรรยายมีการฝึกปฏิบัติโดยกำหนดสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้ประนีประนอมและบุคลากรทุกส่วนงานในศาลอุทธรณ์มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการไกล่เกลี่ยคดีชั้นอุทธรณ์

2) พัฒนางานใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยข้าราชการตุลาการ โดยมีการบรรยาย เรื่อง “กระบวนการใกล้เคียงออนไลน์ : นวัตกรรมการระงับข้อพิพาทรูปแบบใหม่” และการอภิปรายเรื่อง “ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับการใกล้เคียงของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมไปใช้ในการพัฒนางานใกล้เคียงข้อพิพาทออนไลน์ของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

3) การจัดทำสื่อและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใกล้เคียงและระงับข้อพิพาทของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษได้จัดตั้งศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทประจำศาล แต่งตั้งผู้พิพากษาและผู้ประนีประนอมประจำศาล รวมถึงปรับปรุงระเบียบศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ว่าด้วยการใกล้เคียงและระงับข้อพิพาทในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และออกแนวปฏิบัติศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษว่าด้วยการใกล้เคียงและระงับข้อพิพาท พ.ศ. 2561 จึงได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การใกล้เคียงและระงับข้อพิพาทของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษในรูปแบบแผ่นบันทึกข้อมูล และเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ดังกล่าวไปยังศาลชำนัญพิเศษทั่วประเทศและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

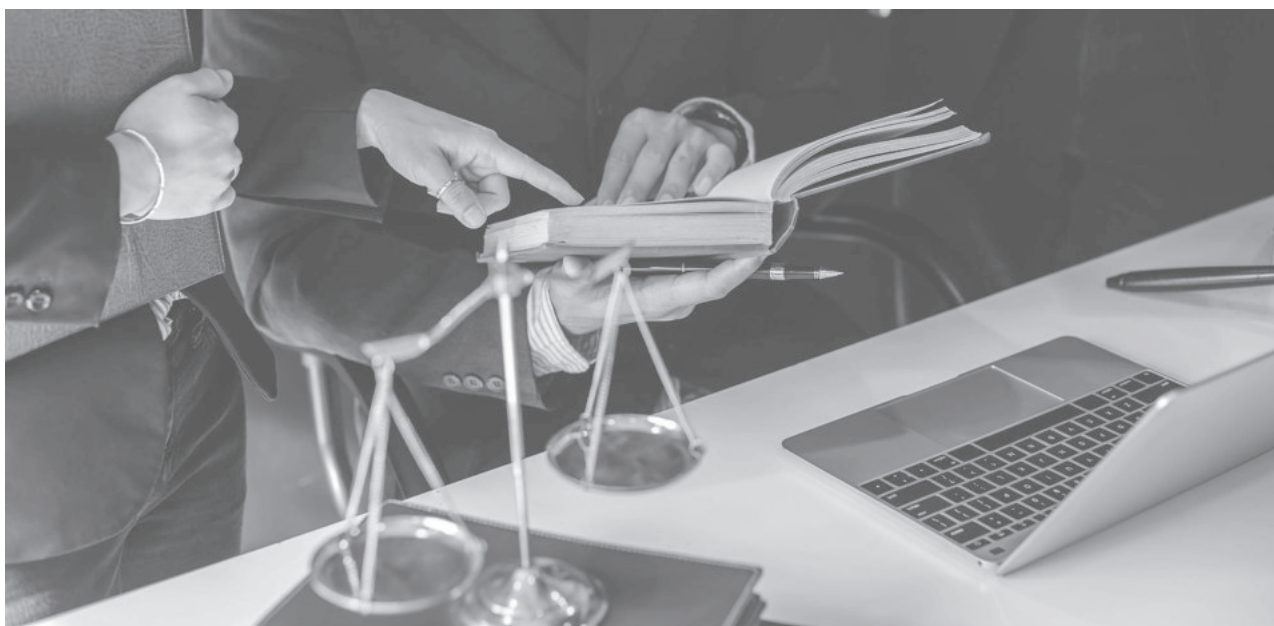
(สำนักทนายความ) เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้มีบรรดคดีในศาลมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการใกล้เคียงและระงับข้อพิพาทของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ซึ่งเป็นทางเลือกในการยุติข้อพิพาทด้วยความสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม

1.2 เสริมสร้างมาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวน 262 แห่ง ซึ่งมีภารกิจแตกต่างกันตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ศาลชั้นต้นจำแนกได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มศาลจังหวัด กลุ่มศาลแขวง กลุ่มศาลชำนัญพิเศษ และกลุ่มศาลชั้นต้นในกรุงเทพ (รายชื่อศาลปรากฏตามเอกสารภาคผนวก)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมกำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในกลุ่มศาลชั้นต้น ดังนี้

- 1.2.1 เสริมสร้างประสิทธิภาพประสิทธิผลระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร
- 1.2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในศาลชำนัญพิเศษให้มีมาตรฐานระดับสากล

ทั้งนี้ ในการวัดผล Doing Business 2018 จัดลำดับความน่าเชื่อถือในการลงทุนโดยธนาคารโลก หรือ World Bank ศาลยุติธรรมมีส่วนร่วมในการเพิ่มคะแนนให้แก่ประเทศไทย โดยได้คะแนนเพิ่มในส่วนของการอัตโนมัติ (Court Automation) เนื่องจากศาลยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เพื่อบริการประชาชนผู้ติดต่อราชการศาลและบริหารจัดการคดีภายในอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากระบวนการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การขยายจำนวนศาลที่มีการนำระบบ e-Filing และ e-Payment มาใช้ ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์และการจัดอันดับของประเทศไทย และนอกจากการพัฒนากระบวนการคอมพิวเตอร์ดังกล่าว สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีและเพื่อให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น เสียค่าใช้จ่ายน้อยลง และสามารถตอบโต้ข้อสงสัยในข้ออื่นๆ ของธนาคารโลกได้อีก โดยมีดำเนินการ ดังนี้

2) พัฒนาระบบการให้บริการยื่นคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Form & e-Filing)

สืบเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ศาลยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีมาใช้กับระบบงานศาลในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ได้แก่ การจัดทำระบบยื่นฟ้องอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing System) และการให้บริการยื่นคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกทางระบบออนไลน์ในศาลแพ่งธนบุรี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลแพ่งกรุงเทพใต้เปิดให้บริการยื่นคำร้องขอจัดการมรดกทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยเริ่มให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 สำหรับเจ้ามรดกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล ในขณะที่ถึงแก่ความตาย หรือมีทรัพย์สินมรดกตั้งอยู่ในเขตศาลแต่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ภูมิลำเนาที่อยู่ในเขตศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานครในเขตสัมพันธวงศ์ ป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน บางรัก สาทร บางคอแหลม ยานนาวา คลองเตย และวัฒนา ทั้งนี้ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ความในการยื่นคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกได้ด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ต โดยไม่ต้องเดินทางมาศาลในวันยื่นคำร้องขอ ช่วยประหยัดเวลาและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาล รวมถึงเจ้าหน้าที่ศาลสามารถใช้ข้อมูลที่คุณความบันทึกไว้ได้ทันทีโดยไม่ต้องกรอกข้อมูลใหม่ ลดภาระการพิมพ์เอกสาร ลดปริมาณการใช้กระดาษ และเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับนโยบายประธานศาลฎีกา สภาพเศรษฐกิจ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในปัจจุบัน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของบุคลากรในสังกัดศาลและสำนักงานศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ใช้ใช้งานระบบ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ดังนี้

- ระเบียบศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่าด้วยการไต่สวนคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2561
- ระเบียบศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่าด้วยการยื่นคำร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2561
- ประกาศศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการยื่นคำร้องขอตั้ง ผู้จัดการมรดกทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2561
- ขั้นตอนการเข้าใช้งานระบบ e-Form & e-Filing
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

3) การให้บริการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม (Case Information Online Service : CIOS) ระบบบริการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม

(CIOS) เป็นระบบบริการข้อมูลคดี วันนัดพิจารณา ผลการส่งหมายและคำสั่งศาลผ่านอินเทอร์เน็ตตลอด 24 ชั่วโมง ติดตามผลการส่งหมายแจ้งเตือนวันนัดพิจารณาให้กับผู้ความในคดี และให้บริการคัดถ่ายสำนวนคำพิพากษา เอกสารต่างๆ ล่วงหน้า รวมทั้งการจองวันนัดพิจารณาคดี และการไกล่เกลี่ยคดี เพิ่มความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ความในคดีหรือประชาชน ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียกดูข้อมูลคดีที่ผู้ความเกี่ยวข้องในคดีได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ เนื่องจากเป็นการรวบรวมเชื่อมโยงข้อมูลของศาลทั่วประเทศมาอยู่ในระบบเดียว ทั้งมีส่วนการอัปเดตข้อมูลต่างๆ โดยอัตโนมัติ สามารถใช้งานได้ด้วยอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ อุปกรณ์แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (PC) ผ่านทาง <https://cios.coj.go.th> สำหรับข้อมูลคดีที่ให้บริการนั้น ได้แก่ โจทก์ จำเลย วันที่ฟ้อง วันที่ตัดสิน วันนัดพิจารณา ผลการส่งหมาย คำพิพากษา คำสั่งศาล และข้อมูลคดีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) การรับชำระเงินด้วยอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ EDC QR Payment (e-Payment) สำนักงานศาลยุติธรรมได้ขยายผลการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต QR Code ผ่านเครื่อง EDC (Electronic Data Capture) โดยให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ยกเว้นศาลสูง และสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค) ติดตั้งเครื่อง EDC เพื่อให้บริการรับชำระเงินค่าธรรมเนียมศาล เงินค่าปรับ และเงินกลาง กำหนดเปิดให้พร้อมกันทั่วประเทศในวันที่ 4 มิถุนายน 2561 ซึ่งการดำเนินการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต ยังคงมีค่าธรรมเนียม แต่มีการเพิ่มการรับชำระเงินด้วยบัตรเดบิต และ QR Code ซึ่งได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม ซึ่งเป็นทางเลือก และสนใจให้ผู้ใช้บริการเลือกใช้บริการชำระเงินผ่านเครื่อง EDC โดยเครื่อง EDC มีการพัฒนารูปแบบการรับชำระเงินที่แตกต่างกับส่วนราชการอื่น สามารถรับชำระได้ 3 ประเภทบัญชี (เงินค่าธรรมเนียมศาลเงินค่าปรับ และเงินกลาง) ซึ่งเป็นรูปแบบการรับชำระเงินของศาลชั้นต้น ศาลพิเศษ และศาลชำนาญพิเศษ

สำนักงานศาลยุติธรรมจะพัฒนารูปแบบการรับชำระเงินของเครื่อง EDC ให้สามารถรับชำระเงินได้มากกว่า 3 ประเภทบัญชี เพื่อให้สามารถรับชำระเงินค่าส่งคำคู่ความ ค่าประกาศหนังสือพิมพ์ อื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการรับชำระเงินของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และจะได้ทำการสำรวจสภาพปัญหาเพื่อนำมาประเมินผล และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการดำเนินการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต ผ่านเครื่อง EDC ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) เสริมสร้างประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และคดีตามที่กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีวิธีพิจารณาคดีในรูปแบบระบบไต่สวน มีความ

แตกต่างจากระบบการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นทั่วไป และด้วยหน่วยงานดังกล่าวเปิดทำการมาระยะหนึ่งแล้ว ในการปฏิบัติงานย่อมพบปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ รวมถึงผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องได้รับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ตารางที่ 1.3 แสดงปริมาณคดีในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและภาค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิพากษาแล้วเสร็จ	คดีที่พิพากษาแล้วเสร็จ คิดเป็นร้อยละ
คดีแพ่ง	7	2	28.57
คดีอาญา	1,441	981	68.08
รวมทั้งสิ้น	1,448	983	67.89

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญเพื่อหารือทบทวนปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ และร่วมกันจัดทำแนวปฏิบัติในการรับฟ้องการรับฟ้องคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนให้แก่บุคลากรของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ดังนี้

5.1) เสริมสร้างประสิทธิภาพการรับฟ้องคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย เจ้าหน้าที่งานรับฟ้องและผู้ที่เกี่ยวข้องของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 - 9 โดยมีการบรรยายและอภิปรายในหัวข้อ “บทบาทของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางกับการพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” “การพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบโดยระบบไต่สวน” และ “ปัญหาข้อขัดข้องในการรับฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและแนวทางแก้ไขปัญหา” ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบการรับฟ้องคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบให้มีความเข้มแข็งและมีการปฏิบัติงานอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและจัดพิมพ์เป็นเล่มแนวปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญหการรับฟ้องคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและภาคนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยในเล่มแนวปฏิบัติดังกล่าวมีประเด็นปัญหาและแนวปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญหาการฝากขังคดีที่ศาลชั้นต้นอื่นในเขตอำนาจเกี่ยวกับระบบการรับฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและระบบตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน ดังนี้

- (1) ระบบการรับฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ประเด็นปัญหาและแนวปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญห จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ “การฝากขังคดีที่ศาลชั้นต้นอื่นในเขตอำนาจ” “การรับฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” “การตรวจสอบตัวตนจำเลย” “กรณีศาลสั่งแยกฟ้อง” “การสแกนเอกสารสำนวนคดีอิเล็กทรอนิกส์” และ “การจัดเก็บข้อมูลสถิติคดี”

(2) ระบบตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน ประกอบด้วย ประเด็นปัญหาและแนวปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ “การจัดทำรายงานความเห็นในการตรวจฟ้องหรือแก้ไขฟ้อง” “การตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน” “การขอคัดถ่ายแผ่นซีดี รายงาน และสำนวน การไต่สวนข้อเท็จจริง” “หมายเอกสาร” และเรื่องอื่นๆ เช่น ขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าพนักงานคดี และที่อยู่พยานบางคนไม่เป็นปัจจุบัน เป็นต้น

5.2) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทศาลในการทำหน้าที่ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จัดสัมมนา เรื่อง “บทบาทการไต่สวนในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” ผ่านระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยมีการอภิปรายและระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ทราบถึงบทบาทศาลในการทำหน้าที่ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในการสัมมนา มีประเด็นสำคัญโดยสรุป ได้แก่ แนวคิดการไต่สวนในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ การพิจารณาคดีโดยถือเอาหลักการพิจารณาโดยไม่เคร่งครัด การเปรียบเทียบระบบไต่สวนกับระบบกล่าวหา และระบบการไต่สวนในประเทศฝรั่งเศส และภายหลังการสัมมนาดังกล่าว สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำผลการสัมมนาไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางในการค้นหาความจริงโดยใช้ระบบไต่สวนในศาลยุติธรรมต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6) พัฒนาแนวทางการพิจารณาคดี ค้ำมุษย์ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดี ค้ำมุษย์ พ.ศ. 2559 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2559 เป็นต้นมา โดยมีหลักการสำคัญสืบเนื่องมาจากปัญหาการ ค้ำมุษย์ เป็นปัญหาที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการ ค้ำมุษย์ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ และมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล และเพื่อเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดำเนินการออกแนวทางการปฏิบัติในคดี ค้ำมุษย์ กรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานในคดี ค้ำมุษย์ มาเบิกความในศาลได้ ซึ่งหลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดี ค้ำมุษย์ พ.ศ. 2559 สำนักงานศาลยุติธรรม พบว่า การดำเนินคดี ค้ำมุษย์ มักมีกรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานในคดี ค้ำมุษย์ มาเบิกความในศาลได้ สืบเนื่องจากการที่พยานซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดี ค้ำมุษย์ มักเป็นคนต่างด้าวและได้รับความช่วยเหลือให้ส่งกลับประเทศต้นทางก่อนถึงวันนัดสืบพยาน ทำให้บางครั้งมีเหตุจำเป็นต้องให้พยานในคดี ค้ำมุษย์ เบิกความที่สถานที่ทำการที่ต่างประเทศ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวทางในการประสานงานที่อาจทำให้การดำเนินคดี ค้ำมุษย์ ล่าช้า สำนักงานศาลยุติธรรมจึงจัดทำแนวทางการปฏิบัติในคดี ค้ำมุษย์ กรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานในคดี ค้ำมุษย์ มาเบิกความในศาลได้ ซึ่งเป็นการชักชวนความเข้าใจกรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานในคดี ค้ำมุษย์ มาเบิกความในศาล เพื่อให้ผู้พิพากษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและใช้ในการปฏิบัติงาน

อีกทั้งสำนักงานศาลยุติธรรมมีความพร้อมและได้สนับสนุนให้มีการสืบพยานล่วงหน้าและการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยในคดีค้ำมนุษย์ ด้วยวิธีประชุมทางจอภาพ (Video Conference Courtroom) ในทุกศาลทั่วประเทศ และได้จัดทำคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการส่วนวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์แนะนำให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจอนุญาตให้มีการสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในส่วนของการติดต่อประสานงานเพื่อนำตัวพยานซึ่งอยู่ต่างประเทศมาเบิกความนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 และสนธิสัญญาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับต่างประเทศต่างๆ หากไม่มีสนธิสัญญาระหว่างกันให้ส่งผ่านวิถีทางการทูต แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง สำนักงานศาลยุติธรรมอาจติดต่อประสานงานกับศาลต่างประเทศได้โดยตรง ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2559

7) พัฒนาแนวทางการบังคับโทษปรับตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 สำนักงานศาลยุติธรรมได้รวบรวมปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับการดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1 และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมทราบและถือปฏิบัติโดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับวิธีการยึดทรัพย์หรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับเพื่อใช้ค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1 ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการบังคับโทษปรับของเจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

8) เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการในศาลชั้นต้น

การเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี เป็นการรองรับปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลยุติธรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนผู้มีรรถคดีได้รับการอำนวยความสะดวกจากศาลยุติธรรมเพิ่มขึ้นและรวดเร็วขึ้น รวมถึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการอำนวยความสะดวกแก่คู่ความและประชาชนที่ไม่สามารถมาขอรับบริการจากศาลในเวลาราชการปกติได้ เป็นการสร้างความพึงพอใจต่อผู้รับบริการและยกระดับมาตรฐานงานบริการประชาชนของศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมได้เปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการเพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำหรับศาลชั้นต้น เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีและลดปริมาณคดีค้าง จำแนกประเภทคดีออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- คดีจัดการพิเศษ เช่น คดีไม่มีข้อยุ่งยาก คดีไม่มีข้อพิพาท คดีนัดไต่สวนมูลฟ้อง เป็นต้น
- คดีที่นัดพิจารณาคดีต่อเนื่องในระบบพิจารณาคดีครบองค์คณะและต่อเนื่อง
- คดีไกล่เกลี่ยที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นบุคคลหรือกลุ่มเดียวกันมีปริมาณคดีมาก ได้แก่

คดีกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และคดีกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.)

ตารางที่ 1.4 สถิติการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการจำแนกตามประเภทคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณา (คดี)	ปริมาณคดีแล้วเสร็จ (คดี)	คิดเป็นร้อยละ
คดีจัดการพิเศษ	115,584	97,892	84.69
คดีที่นัดพิจารณาคดีต่อเนื่อง	492	351	71.34
คดี กยศ./กรอ.	122,602	101,905	83.12
รวม	238,678	200,148	83.86

ที่มา: สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

และจากการดำเนินโครงการเปิดทำการศาลนอกเวลาราชการ ส่งผลให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมมีจำนวนรวมคดีค้างนานเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ 31.39 ปรากฏตามตารางที่ 1.5 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

ตารางที่ 1.5 แสดงปริมาณคดีจำแนกตามระยะเวลาค้างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

ศาล	ปีงบประมาณ พ.ศ./ระยะเวลา	ไม่เกิน 6 เดือน	เกิน 6 เดือน ไม่เกิน 1 ปี	เกิน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี	เกิน 2 ปี ไม่เกิน 3 ปี	เกิน 3 ปี ไม่เกิน 4 ปี	เกิน 4 ปี ไม่เกิน 5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
	พ.ศ. 2561	264,054	13,527	3,806	276	42	22	20	281,747

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

9) พัฒนาระบบการจัดการบังคับคดีนายประกันที่ ผิดสัญญาประกัน

9.1) ข้อมูลสารบบควบคุมการบังคับคดีผู้ประกัน ด้วยมีผู้ประกันนำหลักทรัพย์มาเป็นหลักประกันต่อศาล เพื่อขอปล่อยชั่วคราวจำเลย และมีการผิดสัญญาต่อศาล ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119 เกี่ยวกับอำนาจของศาลในการสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควร รวมถึงกำหนดให้สถานะของเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นที่นำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาลนั้นจะถูกยึดหรืออายัดไปชำระหนี้อื่นใดมิได้ จนกว่าความรับผิดชอบตามสัญญาประกันจะระงับสิ้นไป แต่โดยปัจจุบันระบบการรายงานการสืบทรัพย์ มิได้มีข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหลักทรัพย์ที่มีการผิดสัญญาประกัน

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงดำเนินการจัดทำแบบฟอร์มพร้อมคำอธิบาย และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมบันทึกข้อมูลผู้ประกันที่ผิดสัญญาประกัน รวมทั้งผลการบังคับคดีลงไปแบบฟอร์มดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการข้อมูลผู้ประกันที่มีสถานะบุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือเข้าทำสัญญาประกันต่อศาลและการตรวจสอบหลักประกันของผู้ประกันที่นำมาวางต่อศาล อันจะเป็นการป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบังคับคดี รวมทั้งสามารถบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและควบคุมการบังคับคดีผู้ประกัน

9.2) จัดการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน ผ่านระบบการถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) ให้แก่บุคลากรของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม โดยมีหัวข้อการบรรยาย ได้แก่ “ดุลพินิจของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในกรณีของ ลดหรือยุติการบังคับคดีผู้ประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119” “นโยบายสำนักงานศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกันและแนวทางการบังคับโทษปรับตาม มาตรา 29/1 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2559” “เทคนิคและข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเป็นหลักประกันในคดีอาญา” “ขั้นตอนการบังคับคดีแพ่งและการบังคับคดีผู้ประกัน” “เทคนิคและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสืบหาหลักทรัพย์” และ “การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อการบังคับคดีผู้ประกัน พ.ศ. 2559”

9.3) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการประชุมข้อราชการร่วมกับกรมบังคับคดี เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการบังคับคดีผู้ประกัน โดยที่ประชุมได้หารือข้อราชการแล้วเห็นว่าการปฏิบัติงานบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญามีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันบางประการ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการบังคับคดี และเห็นชอบแนวทางในการปฏิบัติงานบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญาตามแนวทางที่กำหนดในคู่มือการบังคับคดีผู้ประกันในคดีอาญา พ.ศ. 2560 โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- กรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีนำทรัพย์สินของผู้ประกันออกขายทอดตลาดหลายครั้งแต่ยังไม่สามารถขายได้ ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งทำรายงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อศาลเพื่อพิจารณาเสนอเรื่องให้คณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์สินพิจารณากำหนดราคาทรัพย์สินใหม่

- กรณีผู้ประกันเสียชีวิต การตั้งเรื่องยึดทรัพย์ของผู้ประกัน จะต้องแจ้งการยึดทรัพย์ให้ทายาทของผู้ประกันทราบ เมื่อศาลทราบว่าผู้ประกันเสียชีวิตและยังคงต้องรับผิดชอบในสัญญาประกันให้ศาลชั้นต้นดำเนินการแจ้งชื่อ ที่อยู่ ของทายาทผู้ประกันต่อกรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดีที่อยู่ในเขตอำนาจโดยมิชักช้า
- กรณีผู้ประกันมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางหรือไม่มีภูมิลำเนาแน่นอน การตั้งเรื่องยึดทรัพย์ของผู้ประกันออกขายทอดตลาดนั้น จะต้องแจ้งประกาศการขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์ ดังนั้น ให้เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีกรมบังคับคดีแจ้งประกาศขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์

9.4) การเจรจาประนอมหนี้ผู้ประกันเพื่อเร่งรัดการบังคับคดีในศาลชั้นต้น มีกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้ต้องหาหรือจำเลยและ/หรือผู้ประกันที่ผิดสัญญาประกันในคดีอาญาเท่านั้น เป็นการเร่งรัดการบังคับคดีและเจรจาประนอมหนี้ผู้ประกัน แก้ไขข้อขัดข้องในการบังคับคดี นายประกันกรณีผิดสัญญาประกัน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยผู้ประกันเป็นผู้มีส่วนร่วมในการชี้เบาะแสหรือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยกลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หรือรับโทษตามคำสั่งหรือคำพิพากษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ทางราชการ อีกทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้รับจัดสรรถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดไว้

1.2.2 ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความยุติธรรมในศาล ชั้นอุทธรณ์ให้มีมาตรฐานระดับสากล

คดีของศาลชั้นอุทธรณ์มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีทั่วไป อีกทั้งยังเป็นคดีที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าหรือการพาณิชย์ระหว่างประเทศ คดีเกี่ยวกับภาษี คดีเกี่ยวกับแรงงาน และผู้ประกอบการ หรือคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานศาลยุติธรรมจึงพัฒนาระบบการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ดังนี้

1) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ กลาง

คดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดี โดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นพิเศษ และโดยทั่วไปจะมีบุคคลภายนอกผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ร่วมพิจารณาพิพากษาคดีด้วย ซึ่งต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลาย

หน่วยงาน มักจะเกิดปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เสริมสร้างการบริหารงานคดี และเสริมสร้างกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีและการระงับข้อพิพาททางเลือก เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นธรรมและรวดเร็ว โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1) การประสานงานระหว่างศาลจังหวัดและศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษ ยุ่งยากซับซ้อน และมีการพิจารณาพิพากษาคดีบางประการแตกต่างจากคดีโดยทั่วไป ในกรณีที่มีการยื่นฟ้องคดีซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางต่อศาลจังหวัดในส่วนภูมิภาค ศาลจังหวัดหลายศาลยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ศาลยุติธรรมจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษกับศาลจังหวัด เพื่อให้ศาลจังหวัดในส่วนภูมิภาคมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง อีกทั้งเป็นการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหาข้อขัดข้อง และแนวทางแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกับศาลจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้พิพากษา ข้าราชการจากศาลต่างๆ ในสังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 5 มีการบรรยายในหัวข้อ “บทบาทของศาลจังหวัด ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ” การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกับศาลจังหวัด” และการอภิปรายในหัวข้อ “การสรุปประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกับศาลจังหวัดจากการสัมมนากลุ่มย่อยของข้าราชการตุลาการ และข้าราชการศาลยุติธรรม”

1.2) การส่งเสริมการประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง กระบวนการทำงานของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีขั้นตอนเชื่อมโยงกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น พนักงานอัยการ ทนายความ ตำรวจ ราชทัณฑ์ สำนักงานคุมประพฤติ สำนักงานบังคับคดี และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ศาลยุติธรรมจึงจัดสัมมนาเรื่อง “ส่งเสริมการประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง” มีกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

พนักงานอัยการ ตำรวจ ทนายความ ราชทัณฑ์ สำนักงานคุมประพฤติ สำนักงานบังคับคดี และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม โดยมีหัวข้อ “วิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญา” และ “ปัญหาข้อขัดข้องและนำเสนอแนวทางการประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน”

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาและการปฏิบัติงานของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาข้อขัดข้องในการติดต่อประสานงาน ส่งเสริมให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความเข้าใจในวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานระหว่างกัน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องและพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่จะได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การบังคับใช้กฎหมายใหม่ที่สำคัญ และกฎหมายอื่นที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานให้แก่บุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้รับทราบ

1.3) สัมมนาและเสวนาด้านกฎหมายของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง คดีที่เข้าสู่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นคดีความที่มีเนื้อหาเป็นการเฉพาะด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างรวดเร็วตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ คำตัดสินของศาลต้องอยู่ในระดับมาตรฐานสากล ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจึงจัดสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ และผู้ประนีประนอมศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

- บรรยายพิเศษทางวิชาการ หัวข้อ “Cyber Law” ในงาน “พบกันวันสุข”
- บรรยายพิเศษ หัวข้อ “ระบบศาลและผู้พิพากษาในสาธารณรัฐฝรั่งเศส”
- สัมมนาหัวข้อ “ผลกระทบจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่อทรัพย์สินทางปัญญา” โดยมีศูนย์ศึกษากฎหมายฝรั่งเศส คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมจัดสัมมนา
- เสวนาในประเด็น “กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ DMCA (Digital Millennium Copyright Act) และแนวโน้มกฎหมายลิขสิทธิ์ใหม่ในประเทศไทย”
- การสัมมนา “บทบาทของศาลต่างประเทศและศาลไทยในการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า กฎหมายเกี่ยวกับการบล็อกเว็บไซต์ และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษน้ำมันทางทะเล”

1.4) การเจรจาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และหน่วยงานอื่นในต่างประเทศ มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

(1) การแสดงเจตจำนงร่วมกันระหว่างศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก เป็นการลงนามในเอกสารร่วมกันเป็นครั้งแรก เพื่อจัดทำโครงการความร่วมมือทางด้านวิชาการในการพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยทางองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก จะจัดส่งวิทยากรผู้ทำหน้าที่ยกร่างข้อตกลง

ระหว่างประเทศและวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายภายในของประเทศต่างๆ ในทางทรัพย์สินทางปัญญา มาแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้พิพากษา และบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสัมมนาในประเทศไทย จัดส่งหนังสือคำอธิบายกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา แนวคำพิพากษาของศาลในประเทศต่างๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ที่มีในท้องสมุดขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก มาไว้ที่ห้องสมุดของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง รวมถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) และฐานข้อมูล (Database) ที่ใช้สำหรับค้นคว้าขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ และทางองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกจะจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับผู้พิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางและผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม และพร้อมให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านอื่นๆ แก่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

(2) ประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ โดยการประชุมเจรจากับคณะผู้บริหารและอาจารย์ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกรอน็อบ (University Grenoble Alpes) และมหาวิทยาลัยเอ็กซ์ มาร์เซย (Aix-Marseille University) เพื่อจัดทำโครงการความร่วมมือทางด้านวิชาการ เช่น การจัดส่งวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.ipitc.coj.go.th/>

2) ศาลภาษีอากรกลาง

คดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลภาษีอากร เป็นข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐอันเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีอากร กฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่มีความสลับซับซ้อนยากต่อการศึกษา และนำไปปฏิบัติ ศาลยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเสริมสร้างบทบาทของศาลภาษีอากรกลาง เร่งพัฒนากระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรให้มีความพร้อมที่จะรองรับระบบเศรษฐกิจและระบบภาษีอากรในระดับสากล พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเป็นการลดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในคดีภาษีอากร ดังนี้

2.1) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากรให้แก่ประชาชน โดยจัดอภิปรายในหัวข้อ “การจัดเก็บภาษีสินค้าออนไลน์” และ “กลยุทธ์รับมือภาษีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และภาษีลาภลอย” มีผู้เข้าร่วมฟังการอภิปราย ประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลภาษีอากรกลาง ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไปในจังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมายภาษีอากร รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร

2.2) ส่งเสริมการระงับข้อพิพาทคดีภาษีอากร โดยได้จัดอภิปรายในหัวข้อ “กฎหมายศุลกากรที่แก้ไขใหม่กับการไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร” และ “ประสบการณ์การไกล่เกลี่ยคดีภาษีอากร” มีผู้เข้าร่วมฟังอภิปราย ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลาง ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายศุลกากร สำนักกฎหมาย กรมศุลกากร ผู้พิพากษา ผู้ประนีประนอม และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย ทั้งนี้ เพื่อให้ความรู้และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประนีประนอม และผู้ที่เกี่ยวข้องในข้อพิพาทคดีภาษีอากรทุกฝ่าย

2.3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ศาลภาษีอากรกลางดำเนินโครงการประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากรอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นที่สนใจของหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร หน่วยงานภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลภาษีอากรกลางได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการประสานงานหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากร เป็นครั้งที่ 7 มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้พิพากษา ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย นายควม ผู้ประกอบการโรงแรม และประชาชนทั่วไป โดยมีการบรรยายในหัวข้อ “การจัดเก็บภาษีสินค้าออนไลน์” และ “กลยุทธ์รับมือภาษีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และภาษีลาภลอย” ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในระบบและวิธีการจัดเก็บภาษีอากรและความร่วมมือกันในองค์กรท้องถิ่นในจังหวัดในขั้นตอนการจัดเก็บภาษีให้ถูกต้องตามกฎหมายและขั้นตอนการยื่นแบบประเมินภาษีอย่างถูกต้องของผู้เสียภาษีอากร ซึ่งเป็นการลดความขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงานจัดเก็บและผู้เสียภาษีอากรและคุ้มครองสิทธิผู้เสียภาษีอากร

2.4) ประสานความร่วมมือด้านกฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยจัดโครงการประสานความร่วมมือด้านกฎหมายภาษีอากรในกลุ่มประเทศอาเซียน ครั้งที่ 9 (The 9th Annual ASEAN Tax Conference 2018) เป็นการอภิปรายเรื่อง “กรอบหลักการกฎหมายของภาษีอากรของประเทศในกลุ่มอาเซียน กับเศรษฐกิจดิจิทัลยุคใหม่ (ASEAN Tax Framework : the Emergency of Digitalized Economy)” มีผู้เข้าร่วมฟังการอภิปราย ประกอบด้วย ผู้แทนจากกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่หน่วยจัดเก็บภาษีอากร นายควม และบุคลากรจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอื่น โดยมีการอภิปรายในหัวข้อ “การพัฒนากฎหมายภาษีอากรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงธุรกิจโลกและการเข้าสู่ยุคดิจิทัล (The Development of Tax Law in Response to the Emergence of Digitalization of Global Business)” และ “มาตรการทาง

ภาษี อากรกับการส่งเสริมการค้าและการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน (Tax Incentives for ASEAN Trade and Investment Promotion Scheme)” ทั้งนี้ เพื่อประสานความร่วมมือทางด้านการศาลและความยุติธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและการระงับข้อพิพาททางภาษีอากรที่เกิดจากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

2.5) เผยแพร่ความรู้กฎหมายภาษีอากรให้แก่ประชาชนทางสถานีวิทยุรัฐสภา ศาลภาษีอากรกลางบันทึกเทปวิทยุ “รายการคุยกันนอกศาล เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและศาลภาษีอากรกลาง” เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร การดำเนินกระบวนการพิจารณา รวมทั้งอำนาจหน้าที่และบทบาทของศาลภาษีอากรกลางในการให้บริการประชาชน ทางสถานีวิทยุรัฐสภา คลื่นความถี่ FM. 87.5 MHz.

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.taxc.coj.go.th/>

3) ศาลล้มละลายกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 กำหนดให้ศาลล้มละลายกลางมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย หมายถึงคดีแพ่ง คดีฟื้นฟูปฏิบัติการลูกหนี้และคดีอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ทั้งนี้ คดีประเภทดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อนมาก ศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการเสริมสร้างการพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย ดังนี้

3.1) การประกาศใช้ระเบียบ/แนวทางการปฏิบัติราชการของศาลล้มละลายกลาง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ศาลล้มละลายกลางประกาศใช้ระเบียบ/แนวทางการปฏิบัติราชการของศาลล้มละลายกลาง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติราชการมีแนวทางการทำงานและการให้บริการประชาชนที่ชัดเจน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงเพื่อให้คู่ความ ประชาชนที่มาติดต่อราชการศาลล้มละลายกลางได้รับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการของศาลล้มละลายกลางได้อย่างถูกต้อง ไม่เป็นช่องทางให้มิจฉ้อใช้หลอกลวงประชาชน ดังนี้

(1) ระเบียบศาลล้มละลายกลาง ว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2561 ทั้งนี้ เพื่อให้การอำนวยความสะดวกแก่คู่ความและประชาชน ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลยนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2558 เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ระเบียบฯ ได้กำหนดรายละเอียดแนวปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ได้แก่ “บทนิยาม” ที่ให้คำนิยามความหมายคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง “การส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดี” “การดำเนินการทางเอกสาร” “การเสนอหลักฐานแสดงภูมิลำเนาของจำเลยหรือบุคคลภายนอก” “การวางเงินค่าใช้จ่าย” “วิธีการส่ง” และ “การติดตามผลการส่ง”

(2) ประกาศศาลล้มละลายกลาง เรื่อง มาตรการในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ อุปกรณ์บันทึกภาพหรือเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นใดในทำนองเดียวกันในห้องพิจารณาคดี และในบริเวณศาล ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2561 กำหนดแนวทางปฏิบัติตนขณะอยู่ในห้องพิจารณาคดี และในบริเวณศาล ให้คู่ความ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปถือปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณศาลและป้องกันการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ อุปกรณ์บันทึกภาพหรือเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นใดในทำนองเดียวกันในห้องพิจารณาคดี และในบริเวณศาล

(3) ประกาศศาลล้มละลายกลาง เรื่อง การให้บริการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต หรือการโอนเงินทางอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Banking) ด้วย QR Code เนื่องด้วยศาลล้มละลายกลางได้เพิ่มช่องทางการชำระเงินค่าธรรมเนียมศาล เงินประกันค่าใช้จ่าย (เงินกลาง) ด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต หรือการโอนเงินทางอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Banking) ด้วยเครื่อง EDC เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและคู่ความที่มีอรรถคดี

3.2) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลคดีล้มละลาย ศาลล้มละลายกลางพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลคดีล้มละลาย เพื่อให้คู่ความหรือผู้เกี่ยวข้องในคดีสามารถสืบค้นตรวจสอบข้อมูลคดีที่เข้าสู่ศาล โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าสู่ระบบดังกล่าวได้ผ่าน Website ของศาลล้มละลายกลาง (<http://www.cbc.coj.go.th/>) และจะต้องลงทะเบียนก่อนการใช้งาน โดยระบุเลขที่ประจำตัวประชาชน และสถานะความเกี่ยวข้องในคดี

3.3) การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย มีผู้เข้าร่วมฟังบรรยาย ประกอบด้วย ข้าราชการศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้นำชุมชน นักศึกษา ทนายความ และประชาชนทั่วไป โดยมีการบรรยายในหัวข้อ “เป็นจำเลยในคดีล้มละลายได้อย่างไร : ทำอย่างไรเมื่อจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์” “การติดต่อราชการศาลล้มละลายกลาง” “คดีอาญาเกี่ยวกับล้มละลาย” “สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบแพ่งและอาญาในกฎหมายล้มละลาย” และ “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กับคดีล้มละลายกลาง”

3.4) พัฒนาและประสานความร่วมมือด้านการไกล่เกลี่ยของศาลล้มละลายกลาง มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม กรมบังคับคดี ทนายความ สถาบันการเงิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการศาลยุติธรรม ผู้ที่เกี่ยวข้อง นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ โดยมีการบรรยายในหัวข้อ “การนำคดีล้มละลายเข้าสู่การไกล่เกลี่ย ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 และระเบียบศาลล้มละลายกลางว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2558”

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.cbc.coj.go.th/>

4) ศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค 1 - 9

ศาลยุติธรรมมีเจตนารมณ์ในการดำเนินคดีแรงงาน ให้เป็นไปโดยประหยัด สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม และคดีสามารถยุติลงได้ด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพราะนอกจากจะมีผลต่อคู่ความในคดีโดยตรงแล้ว ยังเป็นรากฐานความคิด และบรรทัดฐานทางสังคมอันส่งผลต่อการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม คดีแรงงานที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นคดีที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างโดยเกิดข้อขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิตามสัญญาจ้างแรงงานหรือตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งข้อขัดแย้งดังกล่าวมีลักษณะพิเศษจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ ความเข้าใจปัญหาแรงงาน ดังนั้นผู้พิพากษาศาลแรงงานนอกจากจะต้องมีความชำนาญในกฎหมายแรงงานแล้ว ยังจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างสังคม แรงงานปัจจุบัน รวมถึงสภาพสังคมเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบการจ้างงาน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค มีการดำเนินงานเพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมของกลุ่มศาลแรงงาน ซึ่งจะต้องมีการประสานงานกับศาลจังหวัดเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมแก่คู่ความ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

4.1) การประสานความร่วมมือระหว่างศาลแรงงานและศาลจังหวัด ศาลแรงงานภาค 1 - 9 และศาลจังหวัดได้จัดประชุมร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างการบริหารงานคดีระหว่างศาลแรงงานภาคกับศาลจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสร้างมาตรฐานการพัฒนาคดีแรงงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งมอบคู่มือแนวทางปฏิบัติงานธุรการคดีแรงงานในศาลจังหวัด

4.2) การรับฟ้องคดีแรงงานเคลื่อนที่ ศาลแรงงานภาคได้จัดให้มีการรับฟ้องคดีแรงงานเคลื่อนที่ไปยังศาลจังหวัดที่อยู่ในเขตอำนาจ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นายจ้างและลูกจ้างในพื้นที่ที่มีความประสงค์จะฟ้องคดีหรือปรึกษาเหตุพิพาทที่เกิดขึ้น โดยจัดนิติกรและเจ้าหน้าที่ไปให้บริการให้คำปรึกษาและการรับฟ้องคดีนอกสถานที่ พร้อมทั้งประสานงานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.3) การรับฟังข้อเท็จจริงในคดีแรงงาน มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ผู้พิพากษาแผนกคดีแรงงานในศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แผนกคดีแรงงาน ผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง และศาลแรงงานภาค เป็นการระดมความคิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาคมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการพิจารณาคดีชำนาญพิเศษและกระบวนการพิจารณพิพากษาคดีได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง เป็นธรรมและมีมาตรฐานเดียวกัน สร้างแนวทางและความเข้าใจในกฎหมายใหม่ที่ส่งผลต่อการดำเนินคดีในศาลแรงงาน แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการวินิจฉัย ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายในคดีแรงงาน และเพื่อให้ศาลแรงงานสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.4) วิเคราะห์แนวคำพิพากษาใหม่ที่มีผลต่อการดำเนินคดีแรงงาน และปัญหาในทางปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้านแรงงาน มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานกลาง นิติกร ข้าราชการศาลยุติธรรม พนักงานอัยการสำนักงานคดีแรงงาน เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และทนายความ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในเขตอำนาจของศาลแรงงานกลางมีความเข้าใจถึงปัญหาในทางปฏิบัติในการดำเนินงานระหว่างกัน

4.5) การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน
หลักสูตร “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายแรงงานและ
กฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับคดีแรงงาน” เพื่อเผยแพร่ความรู้
ด้านกฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงาน และ
กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน พร้อมทั้งสิทธิและหน้าที่ตาม
กฎหมายเมื่อเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีแรงงาน และหลักใน
การปฏิบัติตนเมื่อมาติดต่อราชการศาลได้อย่างถูกต้อง

4.6) พัฒนากฎหมายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน
ครั้งที่ 5 โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “AEC กับ
มาตรการทางกฎหมายเพื่อรองรับแรงงานผู้สูงอายุ” มีผู้เข้า
ร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศกัมพูชา
อินโดนีเซีย ญีปุ่น ลาว มาเลเซีย พม่า สิงคโปร์ ไทย และ
เวียดนาม ผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน คณะ
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชั้นฎีกาพิเศษแผนกคดีแรงงาน
คณะผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค 1 – 9
พนักงานอัยการ และผู้พิพากษาสมทบ เป็นการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น แสดงทรรศนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา
กฎหมาย และมาตรการรองรับแรงงานผู้สูงอายุในกลุ่ม
ประเทศอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา
มาตรฐานการคุ้มครองแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนให้มี
มาตรฐานและทิศทางเดียวกัน

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.lbc.coj.go.th/>

5) ศาลเยาวชนและครอบครัว

ศาลยุติธรรมพัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการพิจารณา
พิพากษาคดีและการบริหารจัดการคดี เพื่อรองรับและปฏิบัติ
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลเยาวชนและครอบครัวให้เกิด
ผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการดำเนินงานหลายประการ
ทั้งด้านการคุ้มครองและป้องกันเด็ก เยาวชน มิให้กระทำ
ความผิด รวมถึงการเยียวยา แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ได้
กระทำความผิด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กลับตัวเป็น
คนดีไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ศาลยุติธรรมมี
การดำเนินงานสำคัญ จำแนกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่
1) การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ
ครอบครัว พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2) การเยียวยา
แก้ไข พื้นฟู เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดเพื่อปรับ
พฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ 3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และ
ป้องกันเด็ก และเยาวชนเพื่อมิให้กระทำความผิด

5.1) การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ
ครอบครัว (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2559 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25
มกราคม 2560 เป็นการปรับปรุงในบทนิยามเกี่ยวกับเด็ก เพื่อ
ให้เกิดความชัดเจนว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ที่กระทำการ
อันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดจะไม่เข้าสู่กระบวนการตาม
มาตรานี้ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสงเคราะห์เด็ก
และเยาวชน การนำเด็กและเยาวชนไปฝากควบคุมยัง
สถานพินิจใกล้เคียง การว่ากล่าวตักเตือนเด็กหรือผู้ซึ่งอายุ
ยังไม่เกินสิบปีรวมถึงบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือ
ผู้แทนองค์การที่เด็กหรือผู้ซึ่งอายุยังไม่เกินสิบปีอาศัยอยู่ด้วย
การสอบถามเด็กหรือเยาวชนเบื้องต้น และมาตรการพิเศษ
แทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการคุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพและวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พัฒนานักจิตวิทยา และพัฒนาระบบงานไกล่เกลี่ยของศาลเยาวชนและครอบครัว ดังนี้

- (1) อบรมการใช้เครื่องมือแบบทดสอบทางจิตวิทยาและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของนักจิตวิทยาศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ เพื่อพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ
- (2) อบรมเชิงปฏิบัติการวิธีดำเนินการตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
- (3) อบรมและจัดแจ้งผู้ประสานการประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชน และการชดเชยเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย รุ่นที่ 2
- (4) ประชุมเชิงปฏิบัติการทักษะขั้นสูงในการใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว รุ่นที่ 2
- (5) อบรมและขึ้นทะเบียนที่ปรึกษากฎหมาย ณ เนติบัณฑิตยสภา กรุงเทพมหานคร
- (6) อบรมและฝึกปฏิบัติเพื่อจดทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวที่วราขอาณัติ
- (7) อบรมการไกล่เกลี่ยคดีรุนแรงในครอบครัว โดยเน้นการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้กระทำด้วยความรุนแรง
- (8) กิจกรรมเพื่อพัฒนามาตรฐานการคุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพและวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ได้แก่ กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ กิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม (EQ MQ) และกิจกรรมครอบครัวอุ่นใจได้ลูกหลานคืน

5.2) การเยียวยา แก่ไข ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำคามผิดเพื่อปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ

การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ดูแลและแก้ไขความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม เป็นมาตรการที่ให้โอกาสเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง และผู้เสียหายได้รับการบรรเทาความเสียหายอย่างเหมาะสม โดยนำคดีเข้าสู่กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในชั้นศาลทั้งก่อนฟ้องคดีและในชั้นพิจารณาคดี ด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ได้แก่ เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด ครอบครัวของเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด ครอบครัวของผู้เสียหาย ชุมชน โรงเรียน นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ได้กำหนดเครื่องมือคัดกรองเด็กและเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ก่อนฟ้อง มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา และมาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูก่อนมีคำพิพากษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมได้ดำเนินงานสำคัญโดยใช้เครื่องมือตามมาตรการต่างๆ ข้างต้น เพื่อคัดกรองและให้โอกาสเด็กกลับคืนสู่สังคม ดังนี้

- (1) การดำเนินการชั้นก่อนฟ้อง เป็นกระบวนการคัดกรองเด็ก โดยผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนแล้วเห็นว่า อาจกลับตนเป็นคนดีโดยไม่ต้องฟ้อง ก็จัดให้มีการประชุมระหว่างเด็กหรือเยาวชนผู้เสียหาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หากเด็กและเยาวชนสามารถปฏิบัติตามแผนได้อย่างครบถ้วน จะทำให้สามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตได้อย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ ในกรณีที่ กระบวนการตามแผนไม่ชอบหรือการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่ประสบผลสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนนั้นจะต้องกลับเข้ามาในเส้นทางของกระบวนการยุติธรรมตามปกติ และเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาลต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 มีผลการดำเนินงานตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง ดังตารางที่ 1.6

ตารางที่ 1.6 สถิติการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและผลการปฏิบัติตามแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

ปีงบประมาณ	ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู		รวม
	ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	ชอบด้วยกฎหมายปฏิบัติตามแผนฯ ครบถ้วน และพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง	
พ.ศ. 2560	2	132	134
พ.ศ. 2561	6	962	968

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

(2) **มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา** เป็นเครื่องมือที่ศาลสามารถใช้คัดกรองเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนที่ไม่ควรอยู่ในกระบวนการยุติธรรม มีโอกาสออกจากกระบวนการยุติธรรมและสามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ โดยไม่ต้องทำการพิพากษาคดี ทั้งนี้ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณามีกระบวนการเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูจากการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายใต้แนวคิดกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เช่นเดียวกับมาตรการ

พิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนฟ้อง และในกรณีที่กระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่สำเร็จ หรือการปฏิบัติตามแผนไม่บรรลุผล เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องกลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 มีผลการดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดี ดังนี้

ตารางที่ 1.7 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี			
	เข้าสู่กระบวนการ	ปฏิบัติตามแผนสำเร็จ	ปฏิบัติตามแผนไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
พ.ศ. 2560	1,105	460	120	525
พ.ศ. 2561	1,004	438	62	504

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

(3) **มาตรการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชน ก่อนมีคำพิพากษา** ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์แห่งคดี ยังไม่สมควรจะมีคำพิพากษา ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัว จำเลยชั่วคราว หรือจะส่งตัวไปควบคุมไว้ยังสถานพินิจ แห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว พร้อมกำหนดเงื่อนไข เช่น เข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ เข้าร่วมกิจกรรม บำบัดหรือกิจกรรมทางเลือก เป็นต้น เพื่อให้เด็กหรือเยาวชน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตอย่างมี บทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ หากเด็กหรือเยาวชนสามารถ

ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในมาตรการสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนจะ ถูกคัดกรองออกจากกระบวนการยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งยุติ คดีโดยไม่ต้องมีคำพิพากษา และให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญา มาฟ้องเป็นอันระงับไป

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2561 มีผลการดำเนินการ ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ตามมาตรการ แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ดังนี้

ตารางที่ 1.8 สถิติคดีอาญาที่ใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2561

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี			
	เข้าสู่กระบวนการ	ปฏิบัติตามแผนสำเร็จ	ปฏิบัติตามแผนไม่สำเร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน
พ.ศ. 2560	20,3471	11,069	663	8,615
พ.ศ. 2561	19,333	10,065	652	8,616

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

(4) การเยียวยา แก้ไข **ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดและมีปัญหาตามคำสั่งศาล และปรับพฤติกรรม มิให้กระทำผิดซ้ำ** โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ เป็นหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมที่ได้รับการรับรองจาก กระทรวงสาธารณสุขให้มีสถานภาพเป็นสถาบันพัฒนา นิติจิตเวชเด็ก เยาวชนและครอบครัว และเป็นศูนย์กลาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัววิกฤติ นับเป็นโรงพยาบาลเฉพาะทางแห่งแรกในประเทศไทยที่มี บทบาทหน้าที่สำคัญในการรองรับเด็กและเยาวชนตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยให้บริการศูนย์กลาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัววิกฤติ จำนวน 6 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก เยาวชนและ ครอบครัวศูนย์กลางบริการงานแพทย์ศูนย์ให้คำปรึกษา ปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัวศูนย์ชุมชนบูรณาการเด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชนศูนย์กลางปฏิบัติธรรม พุทธสถานตุลาการเฉลิมพระเกียรติ และศูนย์เครือข่าย ติดตามและประเมินผล เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและรองรับการ ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความเข้มแข็งในการฝึกอบรม 4 ระบบ คือ ระบบสุขภาพ ระบบการศึกษา ระบบการสร้าง อาชีพ และระบบศิลปกรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ดำเนินการตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในการ แก้ไขปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยเพิ่มพูนทักษะ ในด้านวิชาชีพ พัฒนาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม พัฒนา และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้วยวิธีการชุมชนบำบัด กาย - จิต สังคมบำบัด และทักษะชีวิต ให้แก่ เด็ก เยาวชน และครอบครัว รวมถึงเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนกลับเข้าสู่ สังคม เฝ้าระวัง ป้องกันกลุ่มเสี่ยง เพื่อเยียวยา แก้ไข ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและมีปัญหาตามคำสั่งศาล และปรับพฤติกรรมมิให้กระทำผิดซ้ำ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

(4.1) กิจกรรมกลุ่มบำบัด ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มบำบัด กิจกรรม นันทนาการ กิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพ กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้ กิจกรรมการให้คำปรึกษา เด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชน กิจกรรมพัฒนาและ เสริมสร้างคุณธรรม

(4.2) จัดสอนและฝึกอบรมด้านอาชีพ ได้แก่ กิจกรรม อาชีพบำบัด งานร้อยลูกปัด แกะสลักกระจก สกรีนกระเป๋า ปูนพาสเตอร์ กิจกรรมเกษตรบำบัด และกิจกรรมดนตรีบำบัด

(4.3) พัฒนาบุคลิกภาพและทัศนศึกษา จัดกิจกรรม ทัศนศึกษา

(4.4) เตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม เฝ้าระวังและ ป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรม ครอบครัวบำบัด กิจกรรมแนะแนวการศึกษา/แนะแนวอาชีพ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวและชุมชน และ กิจกรรมอบรมธรรม

(4.5) สร้างเครือข่ายและส่งต่อโดยการประสานงานกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมครอบครัวบำบัดเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ กิจกรรมสร้างแกนนำเครือข่ายครอบครัวสัมพันธ์

(4.6) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการแกนนำ โดยจัดกิจกรรม ดังนี้ ประชุมเชิง ปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการแกนนำ และกิจกรรมการศึกษาอบรมแก่ ผู้ปฏิบัติ การสหวิชาชีพ ให้แก่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลตุลาการ เฉลิมพระเกียรติ

5.3) การคุ้มครอง พิทักษ์ และป้องกันเด็ก และเยาวชน เพื่อมิให้กระทำผิด

(1) **เผยแพร่ความรู้กฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนใน สถานศึกษา** โดยบรรยายในหัวข้อต่างๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับ ยาเสพติด กฎจราจร หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การติดต่อราชการศาล และกระบวนการพิจารณา เป็นต้น

(2) **เผยแพร่ความรู้ด้านการศาลยุติธรรมและกฎหมายเคลื่อนที่สู่ประชาชน** โดยการแจกเอกสารและให้คำปรึกษาปัญหาทางกฎหมายแก่ประชาชน ข้าราชการ เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น อันจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้เกี่ยวกับศาลยุติธรรม ความรู้เบื้องต้นด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สิทธิและหน้าที่ของตนเอง ตามกฎหมาย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อเสริมสร้างสังคมให้เรียบร้อยสงบสุข ลดความขัดแย้งและลดการนำคดีขึ้นมาสู่ศาล

(3) **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว** เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวให้แก่ผู้นำศาสนา

(4) **เผยแพร่ความรู้กฎหมาย สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน** เพื่อเผยแพร่ความรู้กฎหมายเบื้องต้น บทบาทและภารกิจในการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมที่มีต่อประชาชน และเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนต่อองค์กรศาลยุติธรรม

(5) **เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว** จัดโดยศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศโดย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย เด็กหรือเยาวชน และผู้ปกครอง ทั้งนี้ จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ พบว่า ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวได้อย่างดี ดังนี้

- ผู้ปกครองเข้าใจปัญหา เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีส่วนร่วมในการอบรมลูกหลานที่อยู่ในวัยรุ่น ได้ทำกิจกรรมที่สามารถละลายพฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กหรือเยาวชน ได้รับการพัฒนาทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้นเป็นภูมิคุ้มกันต่อการกระทำผิดซ้ำ

- เยาวชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสุขที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และอยากเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีกว่าเดิม ไม่ใช้ชีวิตด้วยความประมาทเด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น
- เยาวชนได้รับความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ชีวิตในวัยรุ่น พิชัยภัยของยาเสพติดและแนวทางป้องกันบำบัดการใช้ยาเสพติด ผีกสมาธิ เพื่อให้พัฒนาการด้านอารมณ์และมีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น

ข้อมูลเพิ่มเติม <http://www.jvnc.coj.go.th>

2. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ซึ่งการดำเนินงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิ ได้แก่ การออกหมายจับ หมายค้น การปล่อยตัวชั่วคราว การแต่งตั้งทนายความและที่ปรึกษา กฎหมายให้แก่จำเลยในคดีอาญา การแต่งตั้งนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ในกรณีที่มีเด็กและเยาวชนเกี่ยวข้องในคดี

การแต่งตั้งล่ามภาษาต่างๆ เป็นต้น ตลอดจนการดำเนินงานด้านการพัฒนาเพื่อให้ผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึง และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมมีผลการดำเนินงานสำคัญด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการดำเนินงานสำคัญของศาลยุติธรรมด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย คู่ความ และประชาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
การออกหมายจับ-หมายค้น (คำร้อง)	75,070
การปล่อยตัวชั่วคราว (คำร้อง)	208,854
การแต่งตั้งทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญา (คดี)	27,947
การแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นตรวจสอบการจับ (คดี)	15,656
การแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้แก่จำเลยในคดีอาญา ชั้นพิจารณาคดี (คดี)	9,053
การแต่งตั้งนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ (คดี)	898
การแต่งตั้งล่ามในกลุ่มศาลชั้นต้น (คดี)	6,893
การสืบพยานในคดีอาญา (ปาก)	149,456
การสืบพยานเด็ก (ปาก)	5,345

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

นอกจากผลการดำเนินงานสำคัญข้างต้น ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เพื่อให้คู่ความ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมอย่างเสมอภาค เหมาะสม และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยมีการดำเนินงานสำคัญในเชิงพัฒนาการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรม

การเปิดทำการศาลชั้นต้น

การจัดตั้งและเปิดทำการศาลยุติธรรมแห่งใหม่ให้กระจายไปในพื้นที่ห่างไกล หรือการเดินทางไม่สะดวก ทำให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงการบริการด้านการอำนวยความยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สำนักงานศาลยุติธรรมจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดตั้งศาลจังหวัดและศาลแขวงในภูมิภาคและกรุงเทพฯ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดตั้งศาลจังหวัดและศาลแขวงในภูมิภาคและกรุงเทพฯ

หลักเกณฑ์	ตัวชี้วัด	
	ศาลจังหวัด	ศาลแขวง
1. จำนวนประชากรในเขตศาลใหม่	ไม่น้อยกว่า 150,000 คน	ไม่น้อยกว่า 30,000 คน
2. สถิติคดีรับใหม่เฉลี่ย 3 ปี	ไม่น้อยกว่า 1,000 คดี	ไม่น้อยกว่า 3,000 คดี
3. ระยะทางระหว่างศาลใหม่กับศาลเดิม	ไม่น้อยกว่า 70 กิโลเมตร	ไม่น้อยกว่า 40 กิโลเมตร
4. การคมนาคมระหว่างอำเภอของศาลใหม่	มีความสะดวก	มีความสะดวก
5. เนื้อที่ศาล	ไม่น้อยกว่า 20 ไร่	ไม่น้อยกว่า 10 ไร่
6. ความเห็นชอบของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน	เห็นชอบด้วยเป็นส่วนใหญ่	
7. ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่	ประชาชนเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่	

ที่มา: สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมดำเนินการเปิดทำการศาลแห่งใหม่ ตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดข้างต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้ จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 2.3 รายชื่อและวันเปิดทำการศาลจังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

รายชื่อศาล	วันที่เปิดทำการ
1. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 2	วันที่ 1 ตุลาคม 2560
2. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 7	
3. ศาลแขวงภูเก็ต	วันที่ 1 เมษายน 2561

ที่มา: สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.2 การปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยง และกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว

การขอปล่อยตัวชั่วคราวหรือการประกันตัวเป็นหลักพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเมื่อถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดและถูกจนต้องกลายเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 107 ได้กำหนดหลักการว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวด้วยความรวดเร็ว โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 108 มาตรา 109 มาตรา 111 มาตรา 112 และมาตรา 113

ต่อมาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 บทบัญญัติมาตรา 108 เกี่ยวกับการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว กำหนดให้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้ เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิในการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่ขาดกำลังทางเศรษฐกิจ ช่วยลดการละเมิดคำสั่งศาลและการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดระหว่างการรอพิจารณาพิพากษาคดี และปกป้องสังคมให้มีความมั่นคงปลอดภัย สำนักงานศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การนำวิทยาการบริหารความเสี่ยงในเชิงพฤติกรรมศาสตร์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยชั่วคราว สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำการศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือประเมินความเสี่ยงในการปล่อยชั่วคราว คัดแยกผู้ต้องหาที่ควรปล่อยชั่วคราวว่าควรมีคุณสมบัติใด และควรปล่อยชั่วคราวด้วยเงื่อนไขใด การสร้างระบบสืบเสาะและประเมินความเสี่ยงของการปล่อยชั่วคราวในการวิจัยนี้ มีกรอบการวิจัยคือ ผู้ต้องหาคดีอาญาในศาลชั้นต้นที่มีอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ต้องหาในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เพศ เอกสาร จราจร และยาเสพติด ให้โทษเป็นกลุ่มเป้าหมาย หากจะนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับผู้ต้องหาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากที่กล่าวนี้ควรคำนึงถึงความแตกต่างเรื่องฐานความผิด อายุ ว่าต่างกันมากเพียงใด

จากการดำเนินงานวิจัยดังกล่าวศาลยุติธรรมทั่วประเทศสามารถนำระบบประเมินความเสี่ยงฯ มาใช้ได้ในเดือน เมษายน 2561 และส่งรายงานการศึกษาให้ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยตัวชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาล โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ขยายผลโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแล ในชั้นปล่อยชั่วคราวทั่วประเทศ

2) การจัดตั้งศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาลโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีอำนาจหน้าที่โดยสรุป ได้แก่ การควบคุม ดูแลระบบการทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด และตรวจสอบคุณภาพสัญญาณให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา รับแจ้งข้อมูลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และบันทึกลงระบบเกี่ยวกับข้อมูลบุคคล เงื่อนไขการสั่งใช้อุปกรณ์ และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเปิด-ปิดสัญญาณของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ตรวจสอบและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แก้ไขปัญหาหรือประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา ประเมินประสิทธิภาพของระบบ และการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด จัดทำรายงานการประเมินความคุ้มค่าและการค่าใช้จ่าย ศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาระบบ วิธีการในการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติมาตรการกักขังและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. 2560 และระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3) การเตรียมความพร้อมให้แก่ศาลทดลองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว เพื่อให้ระบบการประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว มีแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นไปตามแนวปฏิบัติเดียวกัน สำนักงานศาลยุติธรรมจึงมีการดำเนินงานในด้านการอบรม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1) อบรมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยตัวชั่วคราวผ่านระบบทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) กลุ่มเป้าหมายคือศาลยุติธรรม จำนวน 123 ศาล ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราว เพื่ออบรมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยตัวชั่วคราวผ่านระบบทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.2) อบรมหลักสูตร “ระบบติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์” จัดขึ้นทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยตัวชั่วคราวฯ เจ้าหน้าที่สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ของศาลยุติธรรมที่เข้าร่วมโครงการศาลน่านร่อง

ครั้งที่ 2 จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ของศาลยุติธรรมที่เข้าร่วมโครงการศาลน่านร่อง

ครั้งที่ 3 จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยตัวชั่วคราวฯ เจ้าหน้าที่สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ของศาลยุติธรรมที่เข้าร่วมโครงการศาลน่านร่อง

3.3) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลไปใช้ในการปล่อยชั่วคราว (Electronic Monitoring) โดยมีหัวข้อหลัก เช่น ข้อมูลหมายที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราว

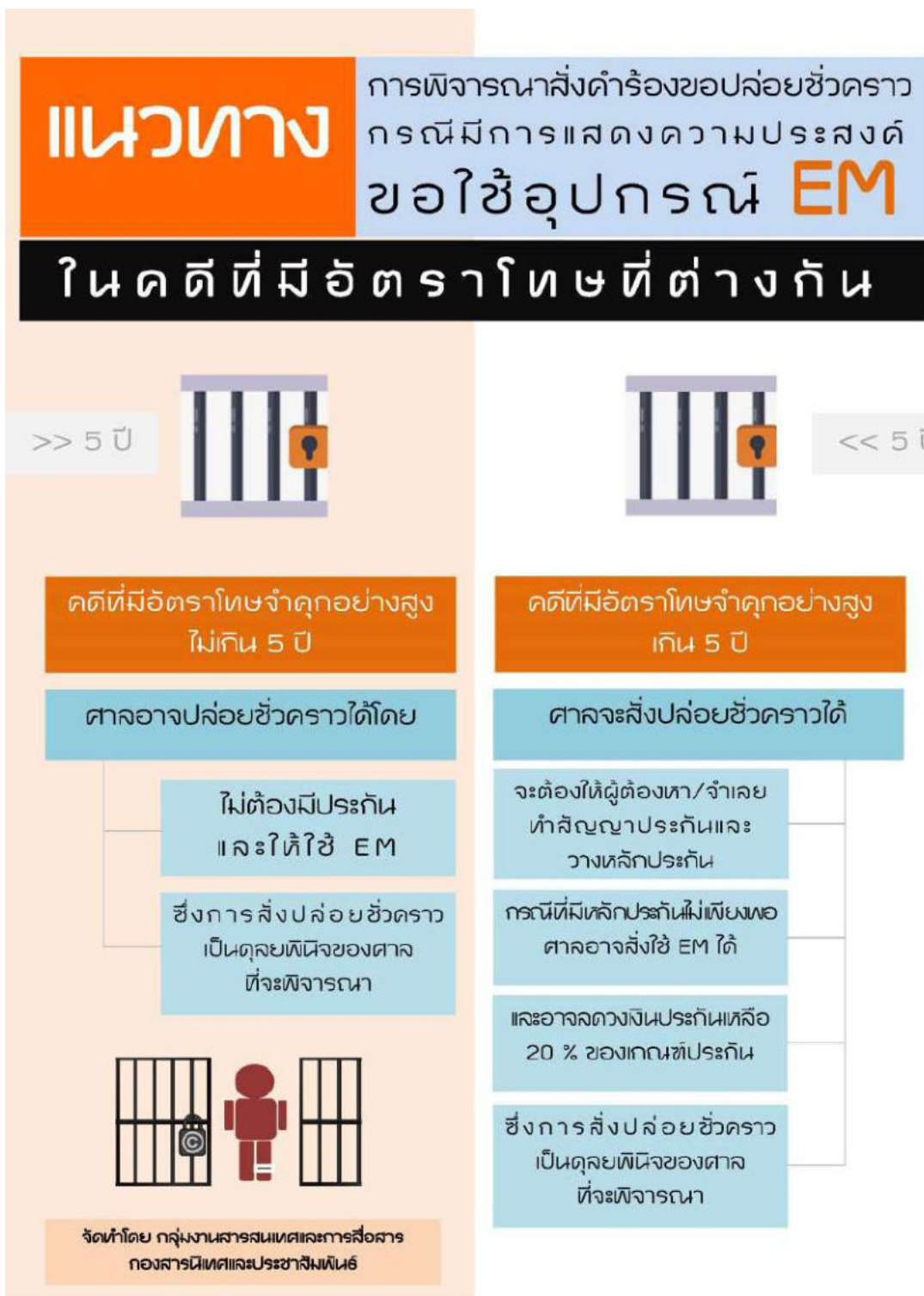
โดยกำหนดให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ขั้นตอนการปฏิบัติงานของการปล่อยชั่วคราวกำหนดให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ตัวอย่างคำร้องต่างๆ เป็นต้น

3.4) การเตรียมความพร้อมให้แก่ศาลทดลองในการนำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวไปทดลองใช้ในศาลน่านร่อง โดยประชุมผ่านระบบ Video conference และผ่านระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) นอกจากนี้ได้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในเขตพื้นที่ศาลน่านร่อง ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในการนำระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว”

4) การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว (Electronic monitoring: EM)

สำนักงานศาลยุติธรรมนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลไปใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว (Electronic Monitoring : EM) เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยใน

ชั้นศาลที่ไม่สามารถหาหลักประกันได้เพียงพอ มีโอกาสได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวมากขึ้น ซึ่งถือเป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้มากขึ้น อีกทั้งช่วยลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำก่อนหรือระหว่างการพิจารณาคดี

5) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และการประชาสัมพันธ์การใช้ระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวในศาลชั้นต้น

(1) สำนักงานศาลยุติธรรมจัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการประสานงานระหว่างศาลยุติธรรมกับฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ในโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรม ระหว่าง สำนักงานศาลยุติธรรมกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ผู้ต้องหาหรือจำเลยในฐานะประชาชนของสังคมได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้น โดยให้ฝ่ายปกครอง (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) มีบทบาทในการให้ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยง ช่วยสอดส่องกำกับดูแลพฤติกรรมของผู้ต้องหาหรือจำเลยให้เป็นไปตามเงื่อนไขของศาล ตลอดจนเป็นผู้รับรายงานตัวแทนศาล

(2) การประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลยุติธรรมประสานความร่วมมือกับกรมคุมประพฤติ ภายใต้โครงการส่งเสริมการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว โดยนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวของ มาใช้กับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติที่ศาลมีคำสั่งพิพากษาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 และกำหนดเงื่อนไขให้ติดเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวดังกล่าว

ระยะแรกเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2561 ในคดีเขตอำนาจศาลแขวงพระนครเหนือและศาลแขวงดอนเมือง กับกลุ่มผู้ถูกคุมความประพฤติในคดีชั่วคราวขณะมาสุราษฎร์ธานี ศาลสงกรานต์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน โดยผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 17 เมษายน 2561 ช่วงเทศกาลสงกรานต์มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว EM จำนวน 50 เครื่อง

(3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว : ปล่อยฟรีไม่มีประกัน” ผ่านระบบ Steaming เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ได้ทราบถึงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2561

(4) สื่อประชาสัมพันธ์ระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว ได้แก่

- เอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ Infographic และ Roll UP
- สื่อวีดิทัศน์ เช่น การเตรียมความพร้อมให้แก่ศาลทดลองในการนำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวไปทดลองใช้ในศาลชั้นต้น ระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว ปล่อยฟรีไม่มีประกัน เป็นต้น

(4.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “1 ปี ปล่อยฟรีไม่มีประกัน สู่การขยายผลศาลชั้นต้น ทั่วประเทศ: ในมุมมองของผู้พิพากษาศาลสูง”

(4.2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “1 ปี ปล่อยฟรีไม่มีประกัน สู่การขยายผลศาลชั้นต้น ทั่วประเทศ: ในมุมมองและประสบการณ์จากผู้ปฏิบัติงานในศาลนำร่อง”

(4.3) สัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว : วิสัยทัศน์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี” เนื่องในโอกาสครบรอบวัน สถาปนาศาลยุติธรรม 136 ปี ผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนที่สนใจ โดยในการสัมมนาได้กล่าวถึงการดำเนินงานการปล่อยชั่วคราวที่สำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้เริ่มโครงการประเมิน ความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวแล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2560 และประเด็นที่มีความสำคัญต่อการปล่อยชั่วคราว เช่น ความเหลื่อมล้ำ ความปลอดภัยทางสังคม การใช้เครื่องมือ ในการประเมินความเสี่ยง ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ของการ ปล่อยชั่วคราว เทคโนโลยีที่ใช้ในการปล่อยชั่วคราวและ ใช้ในการประเมินความเสี่ยง เช่น Electronic Monitoring (EM)

2.3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการล่าม และผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม

2.3.1 การแต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดีแก่คู่ความ และ พัฒนาระบบการจัดหาล่ามในคดีอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 13 กำหนด ให้ ศาลยุติธรรมมีหน้าที่ในการจัดหาล่ามให้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา ได้แก่ ภาษา ต่างประเทศ ภาษาถิ่น ภาษาไทยท้องถิ่น และภาษามือสำหรับ ผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยิน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมจัดหาล่ามให้ ผู้เสียหายผู้ต้องหาจำเลยและพยานในคดีอาญา ภาษาต่างๆ จำนวน 1,489 ครั้ง เป็นภาษาอังกฤษ 428 ครั้ง ภาษาอื่นๆ 1,061 ครั้ง มีล่ามที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 361 คน (ที่มา: สำนักงานต่างประเทศ สำนักงาน ศาลยุติธรรม) และศาลได้แต่งตั้งล่ามในการดำเนินคดี แก่คู่ความของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ จำนวน 6,893 คดี (ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม)

ศาลยุติธรรมยังประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่จะมา ทำหน้าที่ล่าม ให้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานใน คดีอาญา ประกอบกับปัญหาอุปสรรคเรื่องระยะทางและ การเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ล่าม ที่บางครั้งไม่สามารถเดินทาง ไปปฏิบัติหน้าที่ในศาลที่อยู่ห่างไกลได้ ทำให้ศาลต้องเลื่อน การพิจารณาคดีส่งผลให้เกิดความล่าช้า ศาลยุติธรรมจึง มีการดำเนินงานสำคัญเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องข้างต้น และพัฒนา ล่ามให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- **อบรมล่ามโครงการฝึกอบรมล่ามภาษาต่างประเทศ**
สำนักงานศาลยุติธรรมจัดอบรมล่ามภาษาพม่า มีผู้เข้า อบรม ประกอบด้วยพนักงานแปลประจำศาลและบุคคล ภายนอกที่มีความรู้ด้านภาษาพม่า ทั้งนี้ เพื่อพัฒนา คุณภาพ และประสิทธิภาพของบุคคลที่จะทำหน้าที่ล่าม ภาษาพม่าให้แก่ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน

- **ล่ามอาสาประจำศาล (Standby Court Interpreter)**
สำนักงานศาลยุติธรรมรับสมัครนิสิต นักศึกษาที่กำลัง ศึกษาในระดับชั้นอุดมศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้าน ภาษาต่างประเทศ เข้าร่วมการอบรมล่ามอาสาประจำ ศาล ซึ่งเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาการเลื่อน พิจารณาคดี เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ล่ามภาษาต่างประเทศ และเป็นการสร้าง จิตสาธารณะในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทาง กระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้แก่ผู้ที่เข้ารับการอบรม

7 ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ล่าม ของศูนย์อำนวยความสะดวกธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

E-Justice Conference Center

1 ศาลมีหนังสือแจ้งความประสงค์ว่าจะให้ล่ามปฏิบัติหน้าที่ผ่านระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพให้แก่คู่ความฝ่ายใด โดยระบุภาษาประเภทนัด วันและเวลา ไม่ว่าจะโดยคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นควรโดยแจ้งล่วงหน้าก่อนวันนัด พร้อมส่งเอกสารและสำนวนความมาก่อนเพื่อให้ล่ามได้ศึกษา

2 สำนักงานการต่างประเทศได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว จะประสานขอความอนุเคราะห์ไปยังล่ามอิสระภาษานั้นๆ และมีหนังสือแจ้งกลับให้ศาลทราบ

3 ก่อนวันนัดสำนักงานการต่างประเทศจะประสานทดสอบระบบทั้งสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงกับศาลนั้นๆ

4 เมื่อถึงวันนัดล่ามจะมารอปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์อำนวยความสะดวกธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Justice Conference Center)

5 ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ ล่ามจะสาบานตนต่อหน้าศาล ระหว่างการแปล สามารถใช้เครื่อง Computer และเครื่อง Visualizer ได้เพื่ออำนวยความสะดวกการอ้างอิงเอกสารในคดี

6 ภายหลังจากที่ศาลพิจารณาคดีในนัดนั้นเสร็จ ศาลจะสั่งจ่ายค่าป่วยการและค่าพาหนะเดินทางตามระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักแก่ล่ามที่ศาลจัดทำให้ พ.ศ. 2555

7 สำนักงานการต่างประเทศจะส่งโทรสารหนังสือรับรองการปฏิบัติหน้าที่ล่ามกลับไปยังศาลเพื่อประกอบเข้าสำนวนและดำเนินการจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้แก่ล่าม โดยไม่ต้องผ่านงบประมาณของศาลที่ใช้ล่าม

2.3.2 การนำ Video conference มาใช้บริหารจัดการด้านล่ามและผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา

ศาลยุติธรรมนำระบบการสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) มาใช้ประกอบการพิจารณาคดีในขั้นตอนการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญาและล่ามในคดีอาญา เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องกรณีที่ล่ามและผู้เชี่ยวชาญไม่สะดวกเดินทางไปยังพื้นที่ห่างไกล และการขาดแคลนล่ามและผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ต่างจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหาล่ามปฏิบัติหน้าที่ผ่านระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพตามที่ศาลขอความอนุเคราะห์ จำนวน 50 คดี 50 ครั้ง จำแนกเป็นภาษาต่างๆ ดังนี้

ภาษาเยอรมัน	12 ครั้ง	ภาษาอังกฤษ	10 ครั้ง	ภาษาเกาหลี	1 ครั้ง	ภาษาสวีเดน	1 ครั้ง
ภาษาพม่า	3 ครั้ง	ภาษาอิหร่าน	1 ครั้ง	ภาษาซีเรีย	2 ครั้ง	ภาษารัสเซีย	3 ครั้ง
ภาษามือ	3 ครั้ง	ภาษากัมพูชา	6 ครั้ง	ภาษาอาหรับ	1 ครั้ง	ภาษาญี่ปุ่น	1 ครั้ง
ภาษาจีน	2 ครั้ง	ภาษาอินเดีย	4 ครั้ง				

ที่มา: สำนักงานการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.3.3 การแปลกฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานแปลกฎหมายและเอกสารสำคัญ ดังนี้

- เอกสารประชาสัมพันธ์กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในคดีอาญา
- แบบฟอร์มงานศาล
- พิจารณาจัดจ้างแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลคดีของต่างประเทศ (United Nations Office on Drugs and Crime) จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
- พิจารณาตรวจทานร่างเอกสารที่จัดจ้างแปลแล้วเสร็จ (แบบฟอร์มเอกสารราชการ 2 ภาษา แผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา)
- แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- เอกสารสำหรับโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว 3 ภาษา
- บทละครสั้นหรือการแนะนำเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา 5 ภาษา
- บทคัดย่อและบทสรุปสำหรับผู้บริหารของโครงการวิจัยต่างๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลคดีของต่างประเทศ (United Nations Office on Drugs and Crime) จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
- บทภาพเคลื่อนไหว (Animation) เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา 5 ภาษา
- จัดพิมพ์หนังสือพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518
- จัดพิมพ์หนังสือพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
- ร่างแปลบทวิดีทัศน์แนะนำศาลยุติธรรม
- ร่างแปล “ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง ค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักแก่ล่ามที่ศาลจัดหาให้ พ.ศ. 2555”

2.3.4 ปรับปรุงข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ปรับปรุงข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2546 ให้เหมาะสมโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 (1) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช 2477 ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม จึงออกข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการยื่นคำขอและการรับคำขอ การพิจารณา คำขอและการรับขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญกรณีพิเศษ การต่อทะเบียนและการแก้ไขข้อความ การสิ้นสุดของการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาล การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยศาล และการจ่ายค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

2.4.1 การคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

1) การตรวจสอบการจับ ขั้นตอนการตรวจสอบการจับเป็นการคุ้มครองสิทธิตั้งแต่ขั้นจับกุม โดยตรวจสอบการจับกุมตัวเด็กและเยาวชน มีขั้นตอนเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หากการจับไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไป ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบการจับจำนวน 20,265 คำร้อง ชอบด้วยกฎหมายคิดเป็นร้อยละ 99.39

ตารางที่ 2.4 สถิติจำนวนคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ขั้นตอน	จำนวนคดีที่ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมาย	จำนวนคดีที่เสร็จสิ้น
ขั้นตรวจสอบการจับ	15,656	9,135
ขั้นพิจารณา/ชั้นอุทธรณ์/ชั้นฎีกา	9,053	7,770
รวม	24,709	16,905

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

3) ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เมื่อคดีครอบครัวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ก่อนเริ่มการพิจารณาคดี ศาลจะแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมกันตามที่กฎหมายกำหนด สำนักงานศาลยุติธรรมเล็งเห็นความสำคัญของผู้ประนีประนอมในคดีครอบครัว เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มีการฟื้นฟูความสัมพันธ์ของครอบครัวให้ดีขึ้น และมุ่งเน้นการคุ้มครองสถานภาพของครอบครัว การรักษาผลประโยชน์ที่เกี่ยวกับสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ในคดีแพ่งหรือคดีครอบครัว โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

2) ที่ปรึกษากฎหมาย หากเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญาถูกจับกุม และส่งตัวมาตรวจสอบการจับหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ศาลเยาวชนและครอบครัว ยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมายซึ่งเป็นทนายความที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลก็จะแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายรวมทั้งสิ้น จำนวน 24,709 คดี จำแนกตามขั้นตอน ขั้นการตรวจสอบการจับ และชั้นพิจารณาคดี/ชั้นอุทธรณ์/ชั้นฎีกา ดังนี้

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดการประชุม/สัมมนา/อบรม ทั้งในด้านจิตวิทยาครอบครัว เทคนิคการประนีประนอม เป็นต้น ให้แก่ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ

4) นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญอื่น การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีตามขั้นตอนต่างๆ ในคดีอาญาอาจมีผลกระทบต่อจิตใจ และเป็นผลร้ายแก่เด็กหรือเยาวชน กฎหมายจึงกำหนดให้มีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในขั้นตอนดังกล่าว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมมีการให้คำปรึกษาแนะนำด้านจิตวิทยา จำนวน 728 คดี นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 170 คดี และผู้เชี่ยวชาญอื่น (สหวิชาชีพ) จำนวน 3 คดี

5) ล่ามสำหรับเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา ศาลยุติธรรม ได้แต่งตั้งล่ามในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 114 คดี เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับซึ่งต้องหว่ากระทำความผิด ในกรณีนี้ที่ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทย เพื่อให้ล่ามสามารถสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเด็กหรือเยาวชนโดยคำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญ โดยล่ามต้องใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

6) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและบุคคลในครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยมีคดีคุ้มครองสวัสดิภาพที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ปิงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีผลการดำเนินงานด้านคดีตามพระราชบัญญัติฯ ทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้

ตารางที่ 2.5 สถิติคดีการคุ้มครองเด็กและครอบครัว จำแนกตาม พ.ร.บ. ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติ	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีที่พิจารณาแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างพิจารณาคดี
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	127	126 (99.21%)	1
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	54	49 (90.74%)	5

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2.4.2 การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

● มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง

เป็นการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ ด้วยความร่วมมือจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์กร ปิงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศมีปริมาณคำร้องที่ยื่นขอให้ศาลตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู จำนวน 968 คำร้อง โดยเป็นคำร้องที่ขอด้วยกฎหมายและปฏิบัติตามแผนฯ ครบถ้วนและพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง จำนวน 962 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 99.38 ของปริมาณคำร้องที่ยื่นขอตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนฯ และไม่ขอด้วยกฎหมาย 6 คำร้อง

● มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณา

เป็นมาตรการที่กำหนดโดยที่ประชุมให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ โดยในปิงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีคดีอาญาที่เข้าสู่กระบวนการมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาจำนวน 1,004 คดี ที่ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูครบถ้วนจำนวน 438 คดี คิดเป็นร้อยละ 43.62 ของปริมาณคดีที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพิจารณาคดี และอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูจำนวน 504 คดี

● มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ก่อนมีคำพิพากษา

เป็นมาตรการที่กำหนด เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สนับสนุนเด็กหรือเยาวชนให้สามารถอยู่กับครอบครัว และชุมชนได้โดยปกติสุข โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการจำนวน 19,333 คดี และปฏิบัติตามแผนครบถ้วนจำนวน 10,065 คดี คิดเป็นร้อยละ 52.06 และอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนจำนวน 8,616 คดี

2.5 พัฒนาการกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา

1) **พัฒนาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา** โดยจัดการอบรมผ่านระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) ให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม ในหัวข้อ “แนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา” และ “ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในคดีอาญา และแนวทางแก้ไขปัญหา” ทั้งนี้ เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ รวมทั้งเพื่อให้กระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาของศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วยผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา

จากการอบรมดังกล่าว สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการจัดทำสรุปหลักการดำเนินการกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา ประเภทคดีและผู้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา กระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาและแนวทางแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินการกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา คู่ความ ประชาชน และการติดต่อผู้เสียหาย

2) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา

- จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)
- แผ่นพับและเอกสารแปลแผ่นพับประชาสัมพันธ์ เช่น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว และการปล่อยชั่วคราว และสำหรับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)
- คู่มือกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาในรูปแบบ Infographic
- วิดิทัศน์การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา โดยมีแบบบรรยายเป็นภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาพม่า และภาษาฮาวาย

2.6 การส่งเสริมการอำนวยความสะดวกของศาลยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศาลยุติธรรมเป็นหนึ่งในองค์กรสำคัญของประเทศที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความไม่สงบพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) การคุ้มครองสิทธิแก่ประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้
คดีความมั่นคงของรัฐ เป็นคดีส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นของศาล
 ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบกับมีการประกาศใช้
 กฎหมายพิเศษ เช่น พระราชกำหนดการบริหารราชการ
 ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และในปีงบประมาณ
 พ.ศ. 2561 รัฐบาลได้ขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์
 ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงอย่างต่อเนื่อง ในเขตท้องที่ทุกอำเภอ
 ของจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ยกเว้น

อำเภอแม่ลาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา
 ความไม่สงบที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ศาลยุติธรรม
 จึงต้องพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความระมัดระวังและ
 รอบคอบ ในกรณีที่ศาลจะลงโทษบุคคลใด พยานหลักฐาน
 ต้องแน่นหนา และมีน้ำหนักรับฟังได้ เพื่อให้ความเป็นธรรม
 ทั้งต่อผู้เสียหายและผู้ต้องหา การพิจารณาคดีความมั่นคง
 ของรัฐของศาลในเขตพื้นที่พิเศษชายแดนใต้สามารถพิพากษา
 คดีเสร็จไปในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 54.73

ตารางที่ 2.6 แสดงปริมาณคดีความมั่นคงของรัฐศาลในเขตอำนาจสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 9 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2561

ปีงบประมาณ	คดีที่เข้าสู่การพิจารณา	คดีเสร็จไป		คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา
		จำนวนคดี	คิดเป็นร้อยละ	
พ.ศ. 2558	108	83	76.85	25
พ.ศ. 2559	90	55	61.11	35
พ.ศ. 2560	115	63	54.78	52
พ.ศ. 2561	148	81	54.73	67

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

2) การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยศาลใน
 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยให้
 แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตลอดจนบุคลากรของ
 ศาลยุติธรรม โดยจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย
 ศาลในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินให้
 แก่คู่ความ ประชาชน และบุคลากรของศาลยุติธรรม โดยใน
 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

- **เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยอาคารสถานที่สำหรับ
 ศาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้** ได้แก่ การก่อสร้าง
 ปรับปรุง ซ่อมแซมและสร้างรั้วรอบอาคารศาล บ้านพัก
 ข้าราชการ และพื้นที่ในความดูแลของศาลยุติธรรม
 ทุกแห่ง

- **การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัย
 เพื่อรองรับการบริการแก่ประชาชน** ได้แก่ การจัดหา
 ระบบรักษาความปลอดภัยและครุภัณฑ์รักษาความปลอดภัย
 ให้ครบทุกศาล การติดตั้งกล้องวงจรปิดกล้องจับภาพ
 เครื่องตรวจอาวุธชนิดเดินผ่าน (ประตู) เครื่องตรวจอาวุธ
 ขนาดเล็ก
- **การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการและ
 ลูกจ้างผู้ปฏิบัติหน้าที่** ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ
 เพื่อจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกชายแดนหรือตำรวจ มาปฏิบัติ
 การรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้พิพากษาและข้าราชการ
 จำนวน 119 นาย จัดหาอาวุธปืน เสื้อเกราะอ่อน และจัด
 ฝึกอบรมและทบทวนการใช้อาวุธปืนสั้นและเทคนิค
 การป้องกันตัว จัดหารถยนต์ป้องกันกระสุนเพื่อใช้ใน
 ราชการและรักษาความปลอดภัยในการเดินทางของ

ข้าราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่การอื่นๆ ให้เพียงพอ แก่ข้าราชการและลูกจ้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การทำประกันชีวิตให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง ศาลยุติธรรม

- **การจัดสรรงบประมาณฉุกเฉิน** โดยมอบอำนาจให้หัวหน้าศาลเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวด้านการบริหารตามมาตรการรักษาความปลอดภัย

- **กิจกรรมมิตรภาพสร้างสรรค์** เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ศาลยุติธรรมจัดขึ้นเพื่อให้ข้าราชการตุลาการ ศาลยุติธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างที่ปฏิบัติงานในศาล และชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ ได้มีกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมให้เข้าใจประเพณีของทั้งสองฝ่าย

3. ส่งเสริมให้นำคดีเข้าสู่ระบบการระงับข้อพิพาททางเลือก

3.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

ศาลยุติธรรมดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้ประชาชนผู้มีอรรถคดีสามารถยุติข้อพิพาทได้สะดวก รวดเร็ว เป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย และยังช่วยลดปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล รวมถึงส่วนคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลก็จะเสร็จสิ้นไป โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคณกลางช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางเพื่อยุติปัญหาและนำไปสู่การประนีประนอม

3.1.1 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลชั้นต้น

การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของศาลยุติธรรม เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีสามารถยุติข้อพิพาทได้โดยเร็ว ไม่กระทบต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณา ผลที่ได้เป็นที่พึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย และเป็นการลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม

ตารางที่ 3.1 แสดงปริมาณคดีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลชั้นต้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		
	คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ	ร้อยละของคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ
คดีแพ่ง	54,299	31,051	57.19
คดีผู้บริโภค	264,383	231,259	87.47
คดีสิ่งแวดล้อม	71	43	60.56
คดีอาญา	12,934	7,182	55.53
คดีล้มละลาย	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	331,687	269,535	81.26

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการพัฒนาระบบงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของภาคและศาล สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ประชาสัมพันธ์ให้คู่ความและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท รวมถึงพัฒนาบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3.1.2 การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในศาลสูง

การไกล่เกลี่ยคดีชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกา สามารถเชิญชวนให้คู่ความเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยได้ โดยหากคู่ความที่มี

ความประสงค์จะขอไกล่เกลี่ยคดี สามารถแจ้งความประสงค์ต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาลในกลุ่มศาลชั้นอุทธรณ์ และศาลฎีกา หรือศาลชั้นต้นที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้นก็ได้ โดยอาจดำเนินการที่ศาลชั้นอุทธรณ์/ศาลฎีกา หรือศาลชั้นต้นก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยและเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คู่ความ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีผลการดำเนินงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นอุทธรณ์/ชั้นฎีกา ดังนี้

ตารางที่ 3.2 สถิติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลฎีกา จำแนกตามประเภทคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลฎีกา		
	คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (จำนวนคดี)	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (ร้อยละ)
คดีแพ่ง	17	2	11.76
คดีอาญา	2	-	-
รวมทั้งสิ้น	19	2	10.53

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ตารางที่ 3.3 สถิติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นอุทธรณ์ จำแนกตามประเภทคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลชั้นอุทธรณ์		
	คดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (จำนวนคดี)	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (ร้อยละ)
ศาลอุทธรณ์ และ ศาลอุทธรณ์ภาค 1-9			
คดีแพ่ง	72	18	25.00
คดีอาญา	74	45	60.81
รวมศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9	146	63	43.15
ศาลอุทธรณ์ชำนาญพิเศษ			
คดีแพ่ง	1	-	-
คดีอาญา	-	-	-
รวมศาลอุทธรณ์ชำนาญพิเศษ	1	-	-
รวมทั้งสิ้น	147	63	42.86

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

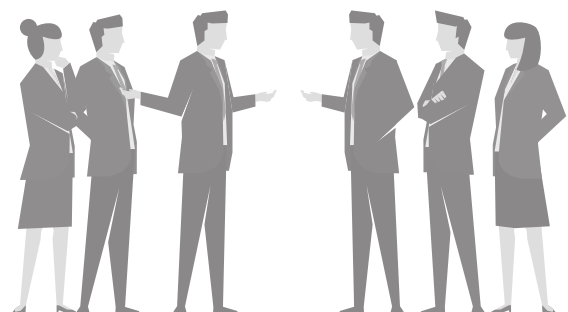
3.1.3 การพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาทในศาลยุติธรรม

1) การพัฒนาระบบผู้ประนีประนอมตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. 2554 โดยการบังคับใช้ข้อกำหนดดังกล่าวในเรื่องคุณสมบัติของผู้ประนีประนอมจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับการเป็นผู้พิพากษาสมทบ รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติในการสรรหาและคัดเลือกผู้ประนีประนอม สำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระหว่างศาลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ศาลยุติธรรมมีผู้ประนีประนอมที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงดำเนินการปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนผู้ประนีประนอม จัดระบบตรวจสอบการจ่ายเงินค่าไต่สวนและค่าใช้จ่ายผู้ประนีประนอม

2) เสริมสร้างความเข้มแข็งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีครอบครัว ศาลยุติธรรมดำเนินการส่งเสริมการไกล่เกลี่ยคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยการจัดสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะศักยภาพแก่นิติกรประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยและผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว ให้สามารถยุติปัญหาข้อพิพาทคดีความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวและความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรมีจำนวน 7,281 คดี ไกล่เกลี่ยคดีสำเร็จจำนวน 3,045 คดี คิดเป็นร้อยละ 41.82

3) ส่งเสริม พัฒนา และเผยแพร่การระงับข้อพิพาททางเลือก แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก โดยมีการอบรมและสัมมนาหลักสูตรสำคัญ ได้แก่ การอบรมหลักสูตร “Advance Training for Judges” แก่ผู้พิพากษาจำนวน 2 ครั้ง การสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อต่างๆ “อนาคตเด็กไทย กับ กยศ. ยุคใหม่” “ความรู้เบื้องต้นและเทคนิคการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” “เพิ่มทักษะการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้กับผู้ประนีประนอมที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานศาลยุติธรรม” เป็นต้น

4) สร้างความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมและภาคประชาชน ประชาสัมพันธ์งานระงับข้อพิพาททางเลือกในชั้นศาล สำนักงานศาลยุติธรรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก ให้แก่บุคลากรของศาลยุติธรรม คู่ความ และประชาชนทั่วไป โดยการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนางานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลสูงและศาลชั้นต้น จัดลัปดาห์หรือเดือนแห่งการระงับข้อพิพาททางเลือก และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร และแผ่นพับ รวมถึงจัดทำเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์เผยแพร่ผ่านทาง www.oja.coj.go.th เช่น “หนังสือไกล่เกลี่ยพื้นสัมพันธ์ในคดีอาญา” “หนังสือไกล่เกลี่ยสโตร์เปปเปอร์ไจน์” “หนังสือคู่มือการระงับข้อพิพาทสำหรับประชาชน” “คำแนะนำในการปฏิบัติงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง” “หนังสือสิทธิผู้บริโภค” เป็นต้น

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

คือ การยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยความตกลงยินยอมของคู่พิพาทเอง โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือ และเสนอแนะแนวทางในการยุติหรือระงับข้อพิพาทเท่านั้น

วิธีการและขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนวันนัด

- โจทก์อาจแสดงความประสงค์ต่อศาลเพื่อขอไกล่เกลี่ยเมื่อขณะยื่นฟ้องคดีก็ได้
- จำเลยอาจแสดงความประสงค์ต่อศาลเพื่อขอไกล่เกลี่ยภายหลังได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องก็ได้

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างการพิจารณา

- คู่ความสามารถแจ้งความประสงค์ขอไกล่เกลี่ยในเวลาใด ๆ ก็ได้ระหว่างการพิจารณาคดี

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ
- สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- สะดวก
- รวดเร็ว
- ประหยัด
- เป็นธรรม
- พึงพอใจ
- รักษาสัมพันธภาพอันดี

ท่านสามารถดาวน์โหลดแผ่นพับ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้จาก QR-CODE หรือที่เว็บไซต์สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

3.2 การอนุญาตตุลาการ

การระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาตตุลาการเป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือก ที่เป็นที่ยอมรับและและมีแนวโน้มจะเป็นที่นิยมมากขึ้นในวงการธุรกิจการค้า ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ด้วยกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพรวมถึงอนุญาตตุลาการที่มีความรู้ความ

เชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้านเหมาะสมกับลักษณะของข้อพิพาท ทำให้การอนุญาตตุลาการถูกนำไปใช้เป็นกลไกในการระงับข้อพิพาทในระดับสากล ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอนุญาตตุลาการที่อาศัยองค์กรที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกแก่คู่พิพาทและผู้ใช้บริการซึ่งมีบทบาทอย่างยิ่งในเวทีโลก

ตารางที่ 3.4 แสดงปริมาณข้อพิพาทของสถาบันอนุญาตตุลาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2561

ปีงบประมาณ	ข้อพิพาทที่เข้าสู่การดำเนินการ	ผลการดำเนินการ		เสร็จไปร้อยละ	อยู่ระหว่างดำเนินการ
		เสร็จไป	ทุนทรัพย์เสร็จไป		
พ.ศ. 2558	451	164	3,221,692,681	36.36	287
พ.ศ. 2559	445	130	6,860,406,421	29.21	315
พ.ศ. 2560	433	124	5,602,059,838	28.63	309
พ.ศ. 2561	403	168	97,229,663,305.56	41.68	235

ที่มา: สำนักอนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมโดยสถาบันอนุญาตตุลาการ ในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2533 ได้มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดี การพัฒนากฎหมายและระบบงานอนุญาตตุลาการ รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่คู่พิพาท เพื่อรักษามาตรฐานให้ต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งดำเนินการพัฒนาการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยให้ทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและสภาพของเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน โดยมีการดำเนินงานสำคัญดังนี้

1) พัฒนาการบริหารจัดการงานอนุญาตตุลาการ

1.1) พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนานักกฎหมาย ทนายความ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการ เรื่อง “แนวปฏิบัติที่ดี

ในการเป็นผู้แทนคู่พิพาทในกระบวนการอนุญาตตุลาการ (Best Practices for Representatives in Arbitral Proceedings)” มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย นักกฎหมาย ทนายความ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอนุญาตตุลาการ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพต่างๆ วิทยากร ผู้สังเกตการณ์ และผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยอนุญาตตุลาการ สถาบันอนุญาตตุลาการ ฉบับใหม่ให้นักกฎหมาย ทนายความ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการ และเพื่อให้ นักกฎหมาย ทนายความ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาอนุญาตตุลาการตามข้อบังคับใหม่สามารถนำไปใช้บริหารจัดการคดีอนุญาตตุลาการได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2) **อบรมเชิงปฏิบัติการผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่อนุญาตโตตุลาการ หลักสูตร“กระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาตโตตุลาการ”** จัดขึ้นโดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการอบรมประกอบด้วย นักกฎหมาย ทนายความ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ วิทยากร ผู้สังเกตการณ์ และผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอนุญาตโตตุลาการ และเพื่อให้ผู้ที่จะเป็นอนุญาตโตตุลาการสามารถเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าทำหน้าที่อนุญาตโตตุลาการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง คุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนอนุญาตโตตุลาการ ของสถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ข้อ 7 วรรคท้าย ที่กำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนอนุญาตโตตุลาการต้องผ่านการอบรมตามที่สถาบันกำหนด ปัจจุบันมีผู้ขึ้นทะเบียนเป็นอนุญาตโตตุลาการรวมทั้งสิ้น 285 คน จำแนกเป็นคนไทย 265 คน และต่างชาติจำนวน 20 คน

2) **ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตโตตุลาการ และมีผลใช้บังคับแล้ว** เช่น

(1) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง อัตราค่าใช้จ่าย สำหรับการดำเนินการข้อพิพาทของสถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2561 เป็นต้นไป

(2) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง อัตราค่าปวงการ อนุญาตโตตุลาการของสถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2561 เป็นต้นไป

(3) ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การขึ้นทะเบียน อนุญาตโตตุลาการของสถาบันอนุญาตโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้การได้มาซึ่งบุคคลที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ อนุญาตโตตุลาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับประเภทคดีที่เข้าสู่ การดำเนินการของสถาบัน อนุญาตโตตุลาการ โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2561 เป็นต้นไป

3) **การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้วยวิธีการอนุญาตโตตุลาการ** สำนักงานอนุญาตโตตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทด้วยวิธีการอนุญาตโตตุลาการ ให้แก่ ภาครัฐ และ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา บุคคลทั่วไป และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ จัด ทำจดหมายข่าวอนุญาตโตตุลาการ จัดทำสื่อ (Infographic) ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการ อนุญาตโตตุลาการ ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานอนุญาตโตตุลาการ www.tai.coj.go.th ประกอบด้วย โครงสร้างสถาบัน อนุญาตโตตุลาการ ครอบรู้ TAI ด้วย QR Code ประโยชน์ของ การอนุญาตโตตุลาการ การยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบัน อนุญาตโตตุลาการ การขึ้นทะเบียนอนุญาตโตตุลาการ เอกสาร ประกอบการขึ้นทะเบียนอนุญาตโตตุลาการ ทะเบียน อนุญาตโตตุลาการในรูปแบบ e-book เป็นต้น

สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดต่อสถาบันอนุญาตโตตุลาการ ได้ที่ www.tai.coj.go.th

กระบวนการอนุญาโตตุลาการ

1

ผู้เรียกร้องยื่นคำเสนอข้อพิพาท และหนังสือแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ ตามข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการต่อ TAI โดยใช้แบบฟอร์มตามภาษา ที่ใช้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการ หรือที่คู่พิพาทตกลงกันและวางเงิน ประกันค่าใช้จ่ายตามที่สถาบันฯ กำหนด

TAI ส่งสำเนาคำเสนอข้อพิพาทให้ผู้คัดค้าน

2

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง (ถ้ามี) ภายใน 15 วัน

3

เมื่อคู่พิพาทแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการแล้ว ภายใน 30 วัน คณะอนุญาโตตุลาการกับคู่พิพาทร่วมกันกำหนด กรอบระยะเวลาเบื้องต้น ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งไม่เกิน 180 วัน

4

สืบพยาน/รับฟังพยานหลักฐาน

5

คณะอนุญาโตตุลาการสร้างคำชี้ขาดให้สถาบันฯ เห็นชอบรูปแบบคำชี้ขาดและทำคำชี้ขาดภายใน 30 วัน นับแต่เสร็จการพิจารณาหรือครบกำหนด ยื่นคำแถลงการปิดคดี

6

7

TAI ส่งคำชี้ขาดให้คู่พิพาท

คำชี้ขาดเป็นที่สุดและมีผลผูกพันคู่พิพาท เมื่อคำชี้ขาดไปถึงคู่พิพาท

8

www.tai.coj.go.th

✉ tai@coj.go.th

อาคารศาลอาญาชั้น 5
ถ.รัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

📞 Tel. 0 2541-2298-9
Fax. 0 2512-8434, 0 2512-8436

Thai Arbitration Institute
สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานกรุงเทพฯ
TAI

พัฒนานวัตกรรม
การอำนวยความสะดวก
ของศาลยุติธรรม
(Innovation)

พัฒนานวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรม

1. การพัฒนานวัตกรรมใหม่เพื่อใช้สนับสนุนการปฏิบัติราชการศาลยุติธรรม

การพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรให้มีแนวคิดและมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยการสร้างนวัตกรรมที่มีบทบาทต่อการคิดค้นและแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรให้มีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนด้วยความสะดวกและรวดเร็ว

สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดประเด็นการพัฒนานวัตกรรม 2 ด้าน คือ

1) **นวัตกรรมบริหารคดี** หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารคดี หรือนำมาตรการ/แนวทาง/วิธีการอื่น มาใช้เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้สะดวกและรวดเร็ว หรือ คุ่มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้เพิ่มขึ้น หรือกำหนดระยะเวลาเสร็จสิ้นของกระบวนการบริหารจัดการคดี หรือลดระยะเวลารอผลการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

2) **นวัตกรรมบริการ** หมายถึง การเปลี่ยนแปลง พัฒนา พัฒนาต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ความรู้ประสบการณ์ ให้เกิดนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และ/หรือ การให้บริการในรูปแบบที่แตกต่างออกไป โดยเน้นการพัฒนาสร้างสรรค์กระบวนการ และ/หรือ การให้บริการที่มีความสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

เพื่อผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรของศาลยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนงานเบื้องต้นเป็น 3 ระยะ โดยมีกิจกรรมในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดสัมมนา เรื่อง ศาลยุติธรรมกับการมุ่งสู่นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม โดยการบรรยายและอภิปรายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของศาลยุติธรรมและหน่วยงานภายนอก ผ่านระบบ Streaming เพื่อให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะด้านนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศาลยุติธรรม

การสัมมนามีการบรรยายในหัวข้อ “ภาพรวมของศาลยุติธรรมกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม (การบริหารคดีและการบริการ)” และมีการอภิปรายจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ “การปรับตัวองค์กรภาครัฐไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม” “การปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดของข้าราชการให้เกื้อหนุนต่อการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ” และ “การสร้างความปลอดภัยผ่านการใช้ความคิดสร้างสรรค์และกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) และตัวอย่างการสร้างสรรค์นวัตกรรม”

ระยะที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อ “การกำหนดตัวชี้วัดผลการสร้างนวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม” ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิดเห็นจากบุคลากรของศาลยุติธรรม ไปใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดผลการสร้างนวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ของศาลยุติธรรม เพื่อการประกวดแข่งขันการสร้างสรรค์ “นวัตกรรมการบริหารคดีและการบริการ” ในการดำเนินงานระยะต่อไป

ระยะที่ 3 การจัดประกวดสร้างสรรคณ์นวัตกรรม โดยแบ่งเป็นประเภทบุคคล และประเภทหน่วยงาน สำนักงานศาลยุติธรรม กำหนดตัวชี้วัดผลการสร้างนวัตกรรม การอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่จะใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่ได้จากการจัดทำ Workshop ในระยะที่ 2 ดังนี้

1) การกำหนดตัวชี้วัดผลการสร้างนวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

1.1) ตัวชี้วัดนวัตกรรมการบริหารคดี

เป้าหมายตัวชี้วัด : มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ทราบว่าคุณดีแล้วเสร็จเมื่อใด ใช้เวลาเท่าไร โดยมีมาตรฐานเวลา (Time Standard) ที่ชัดเจนสามารถติดตามผลได้

1.2) ตัวชี้วัดนวัตกรรมบริการ

เป้าหมายตัวชี้วัด : การบริการที่เน้นประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลัก

2) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผลการสร้างนวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

2.1) เป็นนวัตกรรมที่ไม่เคยเกิดขึ้นในหน่วยงานศาลยุติธรรมมาก่อน (คิดค้นเองหรือต่อยอด)

2.2) การสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีอรรถคดี

2.3) มีศักยภาพเป็นต้นแบบให้ศาลยุติธรรมอื่นนำไปปรับใช้

2.4) ลดค่าใช้จ่ายของประชาชนและผู้รับบริการ

2.5) เน้นความรวดเร็วในการให้บริการประชาชนและผู้มีอรรถคดี

2.6) ง่ายต่อการเข้าถึงการใช้บริการ (ภายในและภายนอก)

3) รูปแบบการจัดประกวดการสร้างสรรคณ์นวัตกรรม

3.1) ประกวดแนวคิดการสร้างสรรคณ์นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

3.2) ประกวดผลงานการสร้างสรรคณ์นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมคาดว่าจะได้นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรม และเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

2. การพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี การบริหารจัดการคดี และการระงับข้อพิพาททางเลือก

จากที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ทั้งในมิติการให้บริการประชาชน มิติการบริหารจัดการภาครัฐ และมิติการกำหนดนโยบาย รวมถึงกำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทยในการมุ่งสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลว่า “ในอีก 5 ปีข้างหน้า ภาครัฐไทยจะยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการทำงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง” รวมถึงแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานในประเด็นปฏิรูปต่างๆ ที่กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน เช่น ประเด็น

ปฏิรูปที่ 9 หัวข้อ 2.1 นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานภายในหน่วยงานและการบริการประชาชน เป็นต้น

ประกอบกับนโยบายของประธานศาลฎีกาที่มุ่งเน้นให้เพิ่มการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีและเพื่อให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง สำนักงานศาลยุติธรรม เร่งพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อขับเคลื่อนแผนงานและนโยบายข้างต้น โดยกำหนดแผนงานและเป้าหมายการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม ตามแนวทาง E-Court (Electronic Litigation System “e-Litigation”) ประกอบด้วย

- ระบบบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม (Electronic Database “e-Database”)
- ระบบการยื่นและส่งคำคู่ความหรือคำสั่งศาลและเอกสารอื่นโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Filing System “e-Filing”)
- ระบบบันทึกการพิจารณาคดีโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Hearing Recording System “e-Hearing”)
- ระบบการจัดเก็บสำนวนและข้อมูลคดีโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Case File “e-Case File”)
- ระบบห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์และการจัดการฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นข้อมูลคดี (Electronic Courtroom and Researchable Database “e-Courtroom and Database”)
- ระบบบริหารจัดการข้อมูลคดีอิเล็กทรอนิกส์และข้อมูลสารสนเทศ
- เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (Case Management System หรือ Management Information System “CMS”) เป็นต้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เพื่อสนับสนุนกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีและการให้บริการประชาชนโดยสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ได้แก่

2.1 ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี การบริหารจัดการคดี และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้บริการคู่ความและประชาชน

2.2 การพัฒนาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลคดี

2.1 ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี การบริหารจัดการคดี และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้บริการคู่ความและประชาชน

1) พัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศสำนวนคดีศาลเยาวชนและครอบครัว ระยะที่ 1

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศสำนวนคดีเยาวชนและครอบครัว นำร่องในกลุ่มศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 7 ศาล ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (สาขา มีนบุรี) ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครปฐม ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดทองพูนภูมิ เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศให้รองรับขั้นตอนการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบการจับ การจัดทำแผนการบำบัดฟื้นฟู และครอบคลุมทุกขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

สำนักงานศาลยุติธรรมมีแผนงานขยายผลระบบสารสนเทศสำนวนคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้ครอบคลุมศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ โดยจะทำการประเมินผลระบบดังกล่าวจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์และจัดทำโครงการฯ ระยะที่ 2 เพื่อขยายผลการใช้ระบบดังกล่าว ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ การพัฒนาระบบสารสนเทศสำนวนคดีศาลเยาวชนและครอบครัวตอบสนองต่อแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นปฏิรูปที่ 10 การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

2) ระบบการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารอื่นโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing)

สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดให้บริการระบบการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e - Filing) ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2560 โดยนำร่องในศาลแพ่ง ศาลแพ่งธนบุรี และศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ต่อมา ได้ขยายขอบเขตการให้บริการในศาลที่อยู่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งศาลที่มีปริมาณคดีสูง จำนวน 12 ศาล ได้แก่ ศาลแขวงธนบุรี ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงนนทบุรี ศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลจังหวัดตลิ่งชัน ศาลจังหวัดพระโขนง ศาลจังหวัดมีนบุรี ศาลจังหวัดธัญบุรี ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลแขวงเชียงใหม่ ศาลแขวงพัทยา และศาลแขวงดอนเมือง

สถิติการใช้งานระบบ e-Filing ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2560 – 30 กันยายน 2561 มีดังนี้

- ทยายลงทะเบียน Online จำนวน 1,020 คน
- การยื่นฟ้องผ่านระบบ จำนวน 997 คดี
- การชำระหนี้ผ่านระบบ e-Payment ที่เชื่อมโยงผ่านระบบ e-Filing เป็นจำนวนเงินรวม 9,816,216.71 บาท

จากการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้งาน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมให้ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการประเมินในภาพรวมปรากฏว่า ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการศาลยุติธรรม และพนักงานราชการมีความพึงพอใจในการใช้งานโปรแกรมดังกล่าวในภาพรวมอยู่ในระดับดี ส่วนนายความมีความพึงพอใจในการใช้งานโปรแกรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ในกรณีนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาปรับปรุงระบบ e-Filing พร้อมทั้งปรับปรุงระเบียบและกฎหมายเพื่อรองรับการใช้งานระบบ e-Filing ให้สามารถรองรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(1) พัฒนาและปรับปรุงระบบ e-Filing ดังนี้

- (1.1) พัฒนาระบบเพื่อรองรับการยื่นฟ้องสำหรับประเภทคดีใหม่ ได้แก่ คดีผู้บริโภค (กรณีผู้บริโภคเป็นโจทก์) คดีแพ่งสามัญ และคดีจัดการมรดก

(1.2) ปรับปรุงระบบหน้าจอรอกข้อมูลแบบฟอร์มคดีจัดการมรดกเป็นรูปแบบ e-Form

(1.3) ปรับปรุงการเชื่อมโยงข้อมูลคดีลงในโปรแกรมสารสนเทศสำนวนคดีของศาลชั้นต้น

(1.4) พัฒนาระบบให้รองรับรูปแบบการชำระเงินแบบใหม่ (จากเดิมที่กำหนดให้ชำระเงินได้เฉพาะบัตรเครดิตและเดบิต) โดยเพิ่มช่องทางชำระเงินเพิ่มขึ้นอีก 3 ช่องทาง ได้แก่ KTB NetBank , การชำระเงินผ่าน Counter ธนาคารกรุงไทย และการชำระเงินผ่าน ATM ธนาคารกรุงไทย

(2) การปรับปรุงระเบียบและกฎหมายเพื่อรองรับการใช้งานระบบ e-Filing ให้ครอบคลุมเนื้อหาและประเภทคดีที่ขยายตามการพัฒนา

(3) อบรมวิธีการใช้งานระบบ ให้แก่หน่วยงานศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ผ่านระบบ Streaming

(4) การประชาสัมพันธ์ระบบ e-Filing ที่ปรับปรุงใหม่ ให้แก่หน่วยงานและผู้ใช้งานภายนอก ได้แก่ หน่วยงานและประชาชน โดยจัดสัมมนา ณ สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อเชิญชวนนายความให้ใช้บริการระบบดังกล่าว รวมถึงการสมัครสมาชิกในระบบบริการข้อมูลคดีศาลยุติธรรมออนไลน์ CIOS

(5) กำหนดเปิดให้บริการยื่นฟ้องระบบ e-Filing ที่ปรับปรุงใหม่ จำนวน 15 ศาล (ศาลที่มีการใช้งานระบบ e-Filing เดิมอยู่แล้ว) และการขยายการใช้งานระบบ e-Filing ไปยังหน่วยงานศาลยุติธรรมทั่วประเทศ มีแผนการดำเนินการ ดังนี้

(5.1) แผนงานระยะที่ 1 ขยายผลการใช้งานระบบ ไปยังศาลชั้นต้นในสังกัดภาค 1 – 9 ภาคละ 5 ศาล รวมจำนวน 45 ศาล

(5.2) แผนงานระยะที่ 2 ขยายผลการใช้งานระบบไปยังศาลยุติธรรมทั่วประเทศ

ขั้นตอนการยื่น ส่ง รับคำคู่ความ และเอกสาร ทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ e - Filing

ข้อมูล สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
ณ เดือนมีนาคม 2561

จัดทำโดย กลุ่มงานสารสนเทศและการสื่อสาร กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์
สำนักงานศาลยุติธรรม

3) การให้บริการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม (Case Information Online Service : CIOS)

ระบบบริการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม (CIOS) เป็นระบบบริการข้อมูลคดี วันนัดพิจารณา ผลการส่งหมายและคำสั่งศาลผ่านอินเทอร์เน็ตตลอด 24 ชั่วโมง เพิ่มความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคู่ความในคดีหรือประชาชน ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียกดูข้อมูลคดีที่คู่ความเกี่ยวข้องในคดีได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ สามารถใช้งานได้ด้วยอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ อุปกรณ์แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (PC)

สำนักงานศาลยุติธรรมได้พัฒนาระบบดังกล่าวและเปิดให้บริการแล้วเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2561 เพื่อให้คู่ความในคดีสามารถสืบค้นและติดตามสถานะความเคลื่อนไหวของคดีจาก 245 ศาลทั่วประเทศผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทางเว็บไซต์ <http://cios.coj.go.th> โดยข้อมูลให้บริการ ได้แก่ โจทก์ จำเลย วันที่ฟ้อง วันที่ตัดสิน วันนัด

พิจารณา ผลการส่งหมาย คำพิพากษา คำสั่งศาล และข้อมูลคดีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการติดตั้งโปรแกรม คู่มือการลงทะเบียน และคู่มือการใช้โปรแกรม ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลของศาลทั่วประเทศมาอยู่ในระบบเดียว และมีการปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ปรากฏสถิติการใช้งานระบบตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2561 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2561 ดังนี้

- (1) จำนวนผู้ลงทะเบียนเข้าใช้งานระบบ จำนวน 1,029 คน แบ่งเป็น
  - หนายความ จำนวน 926 คน
  - คู่ความ จำนวน 103 คน
- (2) จำนวนคดีที่ทนาย/คู่ความร้องขอเพื่อติดตามข้อมูลคดี จำนวน 5,243 คดี

ระบบบริการข้อมูลคดีของศาลยุติธรรม
Case Information Online Service

CIOS

ขั้นตอน

ระบบบริการข้อมูลคดีของศาลยุติธรรม

CIOS?

บริการสืบค้นและติดตามผลคดีทั่วประเทศ

ออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง

สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทางคดี

ติดตามผลคดีของศาลขึ้นต้น

สะดวก รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่าย

ข้อมูลปลอดภัย

ติดตามผลการส่งหมาย
วันนัดพิจารณา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แสดงผลวันนัดด้วยรูปแบบปฏิทิน

เข้าระบบด้วยเลขบัตรประชาชน

ข้อมูล : ส่วนนิติกรรม สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ

จัดทำโดย กลุ่มงานสารสนเทศและการสื่อสาร
กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลยุติธรรม

1

สมัครใช้บริการ
ศาลทั่วประเทศ

ดูความ/นายความ

นายความ/คู่ความ

เข้าสู่ระบบบริการ

<https://cios.coj.go.th>

2

ตรวจสอบเอกสาร

เจ้าหน้าที่ศาล

เอกสารถูกต้อง

ยกเลิกการ
ลงทะเบียน
แจ้งแก้ไขเอกสาร

3

ตรวจสอบประวัติ
การใช้ระบบ

เจ้าหน้าที่ศาลผู้ใช้ระบบ CIOS

พบข้อมูลการ
ลงทะเบียน

Login ใช้งาน CIOS

ไม่พบข้อมูลในระบบ

ส่งดำเนินการขั้นตอนที่ 4.

4

พิจารณาอนุมัติ

ผู้อำนวยการ/ผู้ได้รับมอบอำนาจอนุมัติ

ลงทะเบียน/
สแกนเอกสารแนบ

แจ้งรหัสเข้าใช้งาน

Login ใช้งาน CIOS

4) ระบบคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งระหว่างศาล

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งระหว่างศาล เพื่อให้บริการคู่ความและผู้มีส่วนได้เสียในคดีความสามารถยื่นคำขอคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งของศาลหนึ่งศาลใดได้ที่ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนทำให้ประชาชนสามารถประหยัดเวลาและลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยกำหนดให้ศาลต่างๆ เริ่มจัดเก็บคำพิพากษาเข้าระบบสำหรับคำพิพากษาที่ได้อ่านให้คู่ความฟังตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป และเริ่มให้บริการแก่คู่ความได้ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2559

ต่อมาสำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาโปรแกรมเพิ่มเติมเพื่อให้ศาลยุติธรรมทั่วประเทศส่งรายงานสถิติการใช้งานผ่านโปรแกรมจัดเก็บและให้บริการคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาระหว่างศาลยุติธรรมทั่วประเทศ พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเวียนให้หน่วยงานศาลยุติธรรมทั่วประเทศตรวจสอบความถูกต้องของการจัดเก็บและใช้งานและผ่านระบบภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยไม่ต้องส่งรายงานเป็นเอกสารมายังสำนักงานศาลยุติธรรม

สถิติการใช้งานระบบคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งระหว่างศาล ตั้งแต่เดือนมกราคม 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2561

- (1) จำนวนการบันทึกคำพิพากษาเข้าสู่ระบบ จำนวน 2,093,415 เรื่อง
- (2) จำนวนการให้บริการคัดถ่ายสำเนาคำพิพากษา จำนวน 8,438 ครั้ง

5) การรับชำระเงินด้วยอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ EDC QR Payment (e-Payment)

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบการรับชำระเงิน และติดตั้งเครื่อง EDC ให้สำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมครบทุกหน่วยงาน เป็นการเพิ่มช่องทางการให้บริการด้านชำระเงินให้แก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับสำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่ความและประชาชน โดยสามารถชำระเงินค่าธรรมเนียมศาล เงินค่าปรับ และเงินกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต และ QR Code ผ่านเครื่อง EDC (Electronic Data Capture) โดยระบบการจ่ายเงินนี้จะรองรับกับการชำระเงินของระบบยื่นคำร้องและคำฟ้องผ่านระบบ e-Filing ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำแนวทางปฏิบัติในการเตรียมข้อมูลและสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ EDC เผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.of.coj.go.th เช่น ตัวอย่างข้อมูลเครื่อง EDC ข้อมูลเครื่อง EDC ตัวอย่างการกรอก คำขอสมัครใช้บริการ EDC ตัวอย่างหนังสือแจ้งสมัครบริการเครื่องรูดบัตร EDC เป็นต้น การพัฒนาระบบ e-Payment ของสำนักงานศาลยุติธรรมสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)

6) การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว (Electronic monitoring: EM)

สำนักงานศาลยุติธรรมนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลไปใช้ในการปล่อยชั่วคราว (Electronic Monitoring : EM) เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาลที่ไม่สามารถหาหลักประกันได้เพียงพอ มีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น ซึ่งถือเป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้มากขึ้น อีกทั้งช่วยลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำก่อนหรือระหว่างการพิจารณาคดี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีสถิติการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวทั้งสิ้น 163 ศาล ศาลมี

การสั่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) จำนวน 3,672 เครื่อง จากจำนวน 5,000 เครื่อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- (1) จำนวนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ของศาล จำนวน 3,398 เครื่อง
  - (2) จำนวนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง (EM) ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและกรมคุมประพฤติ 274 เครื่อง
- ที่มา: ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาลโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานศาลยุติธรรม

จากการเก็บรวบรวมสถิติที่นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราว จำแนกตามฐานความผิดปรากฏรายละเอียดตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 2.1 ฐานความผิดที่มีการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวสูงสุด 5 อันดับแรก (เดือนมีนาคม - กันยายน 2561)

ลำดับ	ฐานความผิดในการสั่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวนคดี
1	พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ	1,524
2	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	821
3	พ.ร.บ. จราจรทางบก	632
4	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	305
5	พ.ร.บ. อาวุธปืน	171

ที่มา: ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาลโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานศาลยุติธรรม

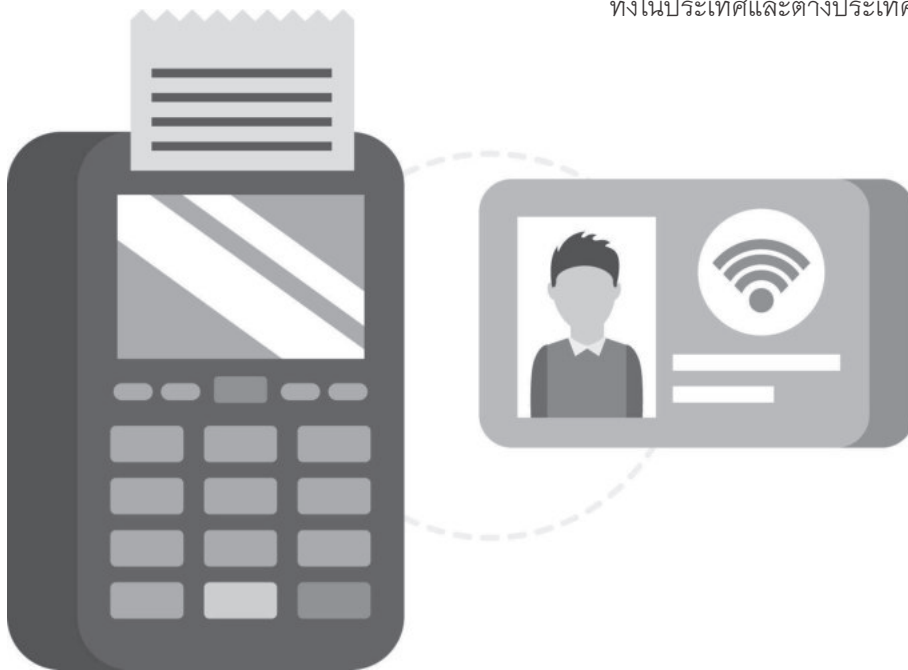

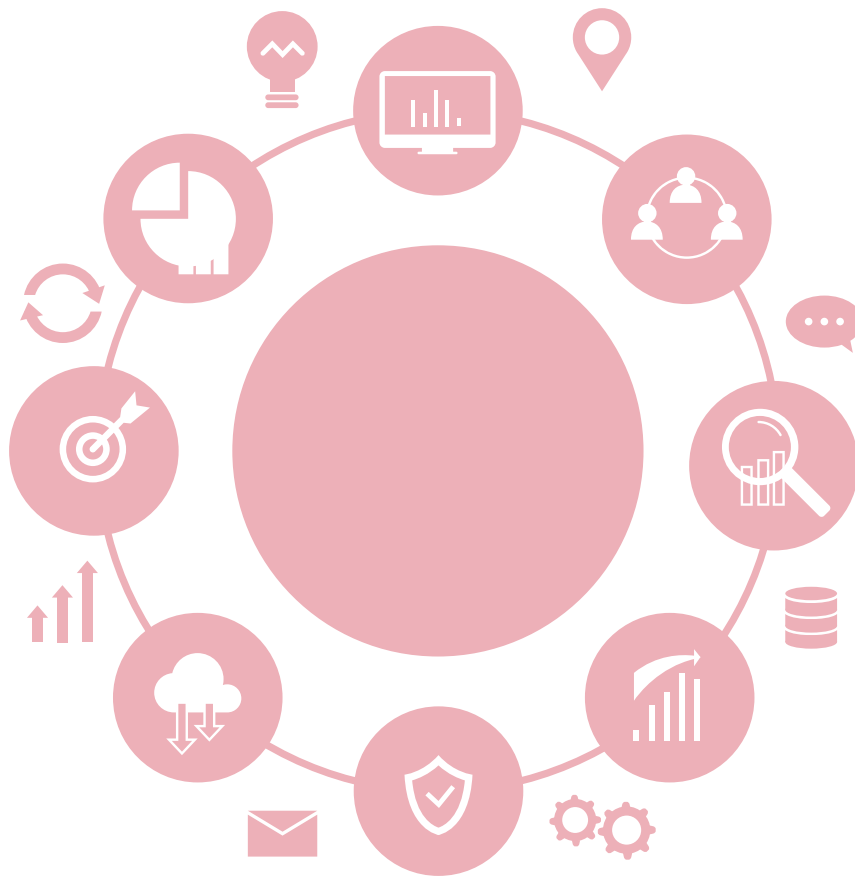
7) การใช้เครื่อง Smart card Reader เพื่อลดการใช้สำเนาบัตรประชาชนในการติดต่อราชการศาลยุติธรรม

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายยกเลิกการขอสำเนาบัตรประชาชนทำธุรกรรมหรือติดต่อราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ สำนักงานศาลยุติธรรมได้รับการสนับสนุนเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชน (Smart card Reader) จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มาใช้ และกำหนดนโยบายในการยกเลิกการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มาติดต่อราชการศาลยุติธรรม เพื่อลดภาระและประหยัดค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ยกเว้นกรณีที่ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้อื่นที่ไม่ได้มาติดต่อราชการโดยตรง เช่น กรณีมอบอำนาจหรือมอบฉันทะ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคู่สมรส เป็นต้น

8) การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนานวัตกรรม การอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดสัมมนา เรื่อง “Big Data, Blockchain and Digital Evidence” เนื่องในโอกาสวันรพี ผ่านระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) มีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และศาลยุติธรรมทั่วประเทศ โดยมีการบรรยายในหัวข้อ “Crime Sensing With Big Data: The Potentials and Limitations of Using Big Data for Crime Estimation” “The Law, Blockchain and Big Data Analytics” “Criminal Justice: The Use of Big Data as Evidence” “หลักการชั่งน้ำหนักและการรับฟังพยานหลักฐานดิจิทัลในชั้นศาล” และ “The Challenges of Big Data in Criminal Procedure: How to Handle Digital Discovery and Use as Digital Evidence” ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี Blockchain และการนำ Big Data มาใช้ในการคาดการณ์อาชญากรรม และการนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ศักยภาพและข้อจำกัดของการนำ Big Data มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องในการรวบรวม การตรวจพิสูจน์ การรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานดิจิทัลในชั้นศาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.2 การพัฒนาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลคดี

1) พัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำโครงการพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลคดีกลางศาลยุติธรรมในการรวบรวมข้อมูลและเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลคดีระหว่างศาลยุติธรรมทั่วประเทศ และรองรับการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้บริการประชาชน โดยข้อมูลคดีที่จัดเก็บในฐานข้อมูลกลาง ประกอบด้วย

1. ข้อมูลสำนวนคดี (เลขสำนวนคดี โจทก์ จำเลย ข้อหา สารบบ ความ สารบบคำพิพากษา เหตุเกิด หมาย การพิจารณา คดี การประกันตัว หลักทรัพย์ที่ใช้ในการประกันตัว ผลการตัดสิน การอุทธรณ์-ฎีกา)
2. ข้อมูลคำคู่ความ (ข้อมูลหมายและประกาศ ผลการส่งหมาย วันที่ส่งหมาย ฯลฯ)

3. ข้อมูลการพิจารณาคดี (ข้อมูลวันนัดพิจารณาคดี คำสั่งศาล ห้องพิจารณาคดี ฯลฯ)
4. ข้อมูลสารบบคดี (ข้อมูล สารบบความ และ สารบบคำพิพากษา)
5. ข้อมูลอุทธรณ์/ฎีกา (ข้อมูลการยื่นอุทธรณ์/ฎีกา การขอขยายระยะเวลา การส่งอุทธรณ์/ฎีกา การอ่านคำพิพากษาศาลสูง ฯลฯ)
6. ข้อมูลเพื่อผู้บริหาร (ข้อมูลเชิงสถิติคดี เช่น คดีเกิด คดีเสร็จ คดีค้าง อุทธรณ์-ฎีกา การประกันตัว ผลการพิจารณาพิพากษาคดี ฯลฯ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนของศาลจังหวัดและศาลแขวงจำนวน 132 หน่วยงาน ทั้งนี้ การพัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม สนับสนุนแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นปฏิรูปที่ 10 การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

2) การพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลหมายบังคับคดีกับกรมบังคับคดี

เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2560 สำนักงานศาลยุติธรรม และกรมบังคับคดีได้ร่วมลงนามการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสาระสำคัญของ MOU ดังกล่าวคือ กรมบังคับคดีจะสามารถนำข้อมูลหมายบังคับคดีโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ของศาลยุติธรรมไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลดังกล่าวและตกลงที่จะรักษาความลับของข้อมูล การร่วมมือกันจัดทำข้อกำหนดหรือวิธีการหรือแนวทางด้านเทคนิคในการใช้ข้อมูลและพัฒนาปรับปรุงระบบ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลอื่นๆ ตามที่จะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป ซึ่งในระยะแรกได้นำร่องใช้งานในศาลกลุ่มนาร่อง ผลการดำเนินการเชื่อมโยงระบบระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและกรมบังคับคดีประสบความสำเร็จด้วยดี

3) การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์กับกรมคุมประพฤติ

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เรื่อง การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ กับกรมคุมประพฤติ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการส่งสืบเสาะและพินิจจำเลย การสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ลดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมและกรมคุมประพฤติ

โดยในขั้นแรกได้ใช้วิธีการรับและส่งไฟล์เอกสารด้วย e-Mail ภาครัฐ เพื่อส่งไฟล์คำสั่งศาล รับไฟล์ผลการสืบเสาะ และพินิจจำเลยจากสำนักงานคุมประพฤติ และดำเนินถึงความปลอดภัยของข้อมูลเป็นสำคัญ จึงได้กำหนด e-Mail ภาครัฐ และรหัสผู้ใช้งานในการรับส่งไฟล์อิเล็กทรอนิกส์จากสำนักงานคุมประพฤติโดยเฉพาะ พร้อมทั้งจัดเตรียมโปรแกรมกุญแจรหัส (Secure Send File) สำหรับใช้ในการเข้ารหัสไฟล์และถอดรหัสไฟล์เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลอีกชั้นหนึ่ง รวมถึงจัดทำคู่มือการใช้งานและแผนภาวะบรรณการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

เสริมสร้างองค์ความรู้
และพัฒนาความร่วมมือด้าน
วิชาการ การศาล และ
การยุติธรรมทั้งในประเทศ
และระหว่างประเทศ

เสริมสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการ การศาล และการยุติธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

1. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการยุติธรรมในประเทศ

กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ได้แก่ ศาล อัยการ ทนายความ ตำรวจ กรมคุมประพฤติ ราชทัณฑ์ เป็นต้น การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะส่งผลให้การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนเป็นไปอย่างเป็นธรรม สะดวก และรวดเร็ว ศาลยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม จึงมุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.1 ประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรม กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ ดังนี้

1) ลงนามการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ กับกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยความสะดวกรวดเร็วตามนโยบายประธานศาลฎีกา และยังเป็น การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งสองให้รวดเร็วและสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น โดย

สาระสำคัญของบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าว คือ กรมบังคับคดีจะสามารถนำข้อมูลหมายบังคับคดีโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ของ ศาลยุติธรรม ไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล และตกลงที่จะรักษาความลับของข้อมูลดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการร่วมมือกันจัดทำข้อกำหนดหรือวิธีการหรือแนวทางทางด้านเทคนิคในการใช้ข้อมูลและพัฒนาปรับปรุงระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอื่นๆ ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะดังกล่าว ในศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งธนบุรี และกลุ่มศาล ในโครงการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบสารสนเทศสำนวนคดีศาลชั้นต้น รวมทั้งศาลล้มละลายกลาง ภายในปี พ.ศ. 2561 และจะขยายผลไปยังศาลยุติธรรมอื่นๆ ทั่วประเทศในโครงการระบบบูรณาการข้อมูลคดีศาลยุติธรรม

2) ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและกรมการปกครอง ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการประสานงานระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ภายใต้โครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองโดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้มีบทบาทในการช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลย เพื่อใช้ประกอบการประเมินความเสี่ยงในชั้นก่อนการปล่อยตัวชั่วคราว และช่วยเหลือสอดส่องกำกับดูแลพฤติกรรมของผู้ต้องหาหรือจำเลยให้เป็นไปตามเงื่อนไขของศาล รวมถึงการรับรายงานตัวแทน ศาลในชั้นหลังการปล่อยตัวชั่วคราว อันเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้การปฏิรูประบบการปล่อยตัวชั่วคราวของศาลยุติธรรมมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) การบูรณาการความร่วมมือการร่วมใช้ประโยชน์ ข้อมูลรายการบุคคลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางกับ กรมปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยสามารถตรวจสอบ ข้อมูลผ่านโปรแกรมระบบตรวจสอบรายการทะเบียนประวัติ (AMI) เพิ่มเติมในส่วนของผู้คนต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน (จาก เดิมที่ตรวจสอบได้เฉพาะสัญชาติไทย) และจัดทำสำเนา ทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนจากฐานข้อมูล ทะเบียนกลางแทนการเรียกสำเนาจากประชาชน ผ่าน โปรแกรมพิมพ์แบบรับรองรายการบุคคลจากฐานข้อมูล การทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง และกรมการปกครอง ได้จัดส่งเครื่องอ่านบัตรประชาชน (Smart Card Reader) ให้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อลดการเรียกสำเนาบัตร ประจำตัวประชาชนในการติดต่อราชการศาลยุติธรรม

4) สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปม.พ.) กรมประมง กองทัพ เรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการ สูงสุด ได้มีการสัมมนาร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดี การทำประมงผิดกฎหมาย เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติในการ ดำเนินคดีการทำประมงผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ผลการหารือที่ได้ จะนำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทำ ประมงผิดกฎหมายต่อไป

5) สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมเป็นวิทยากรใน การประชุมหารือของสำนักงานอัยการสูงสุด เรื่อง “การดำเนินคดีค้ามนุษย์” ภายใต้ร่างคู่มือพนักงานอัยการ ว่าด้วยการดำเนินคดีค้ามนุษย์ตามกรอบพระราชบัญญัติวิธี พิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ สำนักงานคดีค้ามนุษย์ และสำนักงานอัยการสูงสุดนำข้อคิดเห็นที่ได้รับจาก การประชุมหารือไปปรับปรุงร่างคู่มือพนักงานอัยการว่าด้วย การดำเนินคดีค้ามนุษย์

6) การประสานความร่วมมือกับสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจและโรงพยาบาลตำรวจในการสืบพยาน ผู้เชี่ยวชาญในลักษณะการประชุมทางจอภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกให้พยานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถเบิกความต่อ ศาลผ่าน Video Conference ซึ่งช่วยให้ลดระยะเวลาการ พิจารณาคดี การสืบพยานให้เสร็จเร็วขึ้นและเป็นแนวทาง ขยายการปฏิบัติไปใช้ในการสืบพยานที่อยู่ต่างประเทศ

7) กำหนดแนวทางการสืบพยานคดีค้ามนุษย์ในต่าง ประเทศ โดยจัดการประชุม เรื่อง “การสืบพยานคดีค้ามนุษย์ ในต่างประเทศ” ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรม สอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม และสำนักงาน อัยการสูงสุด เป็นต้น โดยที่ประชุมได้มีมติ เช่น ให้สำนักงาน ศาลยุติธรรมประสานความร่วมมือทำข้อตกลงกับ ศาลยุติธรรมในต่างประเทศ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้นำพยาน คดีค้ามนุษย์มาเบิกความในศาลต่างประเทศผ่านระบบ Video Conference ซึ่งที่ประชุมมีมติให้มีการจัดทำข้อตกลง ดังกล่าว โดยเริ่มจากประเทศต้นทางของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อใน คดีค้ามนุษย์ในประเทศไทย และประเทศปลายทางที่คนไทย ตกเป็นเหยื่อในคดีค้ามนุษย์ รวมถึงให้สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบดำเนินการนำพยานคดี การค้ามนุษย์มาเบิกความในศาลต่างประเทศ และติดตามมา เบิกความในประเทศไทยในกรณีที่ไม่สามารถเบิกความผ่าน ระบบ Video Conference

1.2 การแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงาน ด้านวิชาการ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ประเทศ

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมประสานความร่วมมือด้านกฎหมาย การยุติธรรม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การบังคับใช้กฎหมายใหม่ที่สำคัญ ให้แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และเพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความเข้าใจถึงปัญหาในทางปฏิบัติในการดำเนินงานระหว่างกันและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาเครือข่ายระบบกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1) **ส่งเสริมการประสานความร่วมมือด้านการยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม** ศาลยุติธรรมทั่วประเทศดำเนินการจัดประชุม/สัมมนา โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ศาล อัยการ ตำรวจ ทนายความ ราชทัณฑ์ สำนักงานคุมประพฤติ สำนักงานบังคับคดี และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม กำหนดแนวทางแก้ไข ปัญหาข้อขัดข้องร่วมกัน จัดกิจกรรมด้านการพัฒนาเครือข่ายระบบกระบวนการยุติธรรม รวมถึงจัดบรรยายกฎหมายใหม่และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานให้แก่บุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมภายในจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมภายในจังหวัดนั้นๆ มีความเข้าใจถึงปัญหาในทางปฏิบัติในการดำเนินงานระหว่างกันและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น และมีส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายประธานศาลฎีกาและยุทธศาสตร์แห่งชาติ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายใหม่ให้แก่หน่วยงานดังกล่าวทราบ

2) **สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม”** จัดโดยสำนักงานศาลยุติธรรมร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมภายใต้รัฐธรรมนูญ บทบาทหน้าที่ของศาลยุติธรรมและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม อันจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการ ตุลาการ พนักงานอัยการ คณาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาครัฐวิสาหกิจ นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ประชาชน สื่อมวลชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3) **สัมมนาทางวิชาการงานวันสถาปนาศาลยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2561 เรื่อง “ศาลยุติธรรมกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ”** ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกับองค์กรศาลยุติธรรมภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

4) **นิติศาสตร์เสวนา** เพื่อจุดประกายความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ และสร้างเครือข่ายความรู้กับบุคลากรอื่น ทั้งในกระบวนการยุติธรรม สาขานิติศาสตร์ และที่เกี่ยวข้อง โดยประเด็นสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้แก่ “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการวางแผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561” “สัมมนา เรื่อง การปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว : วิสัยทัศน์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี” “สัมมนา เรื่อง ศาลยุติธรรมกับการมุ่งสู่นวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม” “สัมมนา เรื่อง บทบาทการไต่สวนในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” และ “สัมมนาเพื่อพัฒนานวัตกรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรม เรื่อง Big Data, Block-chain and Digital Evidence”

5) **พัฒนากระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล** โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เรื่อง “การพิจารณาเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณและแนวทางการวินิจฉัยกรณีมีการยื่นคำร้องว่าคำพิพากษาชัดแย้งกัน” เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ตุลาการศาลปกครอง ตุลาการพระธรรมนูญ จากการประชุมได้สรุปแนวทางการพัฒนากระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ เขตอำนาจศาลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการใช้จ่ายงบประมาณและการเงินการคลัง แนวทางการวินิจฉัยกรณีคำพิพากษาที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน และประเด็นเพิ่มเติมที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการ

พัฒนากระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลให้สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป

1.3 การอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)

ศาลยุติธรรมได้จัดอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) อย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ อันประกอบด้วยวิทยาการหลากหลายทั้งทางด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง สังคมและเศรษฐกิจ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมได้นำไปปรับใช้และเป็นผู้บริหารองค์กรที่มีวิสัยทัศน์พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม

นอกจากนี้ การอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) ยังเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในกระบวนการยุติธรรม และนำไปสู่การประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในด้านต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันสามารถปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกยุติธรรมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมบทบาทของศาลยุติธรรมไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของรัฐด้านความร่วมมือทางกฎหมายและการศาลระหว่างประเทศ มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

2.1 เสริมสร้างสถานะและบทบาทของศาลยุติธรรมไทยในเวทีต่างประเทศ

1) เข้าร่วมการประชุมคองเกรสนานาชาติกับสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ ครั้งที่ 23 ประจำปี พ.ศ. 2561 จัดการประชุมโดย Union International des Huissiers de Justice (UIHJ) กระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดีเป็นการประชุมคองเกรสนานาชาติ ของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ ครั้งที่ 23 ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุมสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ ในการประชุมคองเกรสนานาชาติ ครั้งที่ 22 ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน เมื่อปี พ.ศ. 2558 ที่ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้การประชุมคองเกรสนานาชาติ ครั้งที่ 23 จัดขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยกระทรวงยุติธรรมและกรมบังคับคดีร่วมกับสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ (UIHJ) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

2) เข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวกับความร่วมมือทางการศาลและกฎหมายที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศอาเซียน/ โอเชียเนีย/ ยุโรป ด้านกฎหมายเยาวชนและครอบครัว ผ่านระบบ Streaming ในหัวข้อ “UK Legal System and Legal Education” “International Trade and Labour Regulation in Protectionist Times : The Case of Public Procurement” “Overview of US Legal System” “Law and Economic: US International Policy under the Trump Administration and their Effects on Thailand and ASEAN” และ “Popular Sovereignty versus Global Governance”

3) เข้าร่วมประชุมสมาคมกฎหมายสำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 7 ว่าด้วยกฎหมายครอบครัว ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4) เข้าร่วมประชุม Judicial Conference on International Trade Law ของคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) ณ ศูนย์ประชุม Hong Kong Convention and Exhibition Centre เขตปกครองพิเศษฮ่องกง

5) เข้าร่วมประชุมระดับภูมิภาคและการระงับข้อพิพาททางเลือก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 6 (The 6th Asia Pacific ADR Conference) ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

6) เข้าร่วมการประชุม Qianhai Legal Intelligence Forum ครั้งที่ 2 ณ เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง สาธารณรัฐประชาชนจีน

7) เข้าร่วมสัมมนาเพื่อเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “The Administration of Civil and Criminal Justice in Thailand: View from a Bench” ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนาโงย่า ประเทศญี่ปุ่น

8) เข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านกฎหมายจีน-อาเซียน ครั้งที่ 11 (11th Training Course of the China-ASEAN Legal Training Base) ณ นครฉงชิ่ง และนครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน

9) เข้าร่วมประชุม UNCITRAL ว่าด้วยกฎหมายล้มละลาย สมัยที่ 52 ณ สาธารณรัฐออสเตรเลีย

10) เข้าร่วมฝึกอบรมทางการศาลในภูมิภาคอาเซียน เรื่อง “ปัจจัยพื้นฐานในการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญา” (Fundamentals of Enforcement of Intellectual Property Rights) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

11) เข้าร่วมประชุมอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศของคณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองนาดี สาธารณรัฐฟีจี

12) เข้าร่วมประชุม The 2018 Insolvency and Creditor/Debtor Regimes: Task Force Meeting และการประชุมคณะทำงานที่ 5 ว่าด้วยกฎหมายล้มละลายของ UNCITRAL ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

13) เข้าร่วมประชุม The 2nd Meeting of Decision Makers and Heads of Cybercrime Units และการประชุมเชิงปฏิบัติการ Cybercrime Workshop for Enforcement Agencies and Judicial Authorities (ASEAN Cyber Capacity Development Project) ณ สำนักงานองค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศด้านนวัตกรรม สาธารณรัฐสิงคโปร์

14) เข้าร่วมประชุมทางวิชาการทางการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ เรื่อง “การประชุมสามัญประจำปี สมาคมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแห่งเอเชีย” ณ โรงแรมเซนทาราแกรนด์ แอทเซ็นทรัลพลาซ่า ผู้เข้าร่วมประชุมเป็นสมาชิกสมาคมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแห่งเอเชีย

15) เข้าร่วมฝึกอบรมทางวิชาการทางการศาลและการยุติธรรมระหว่างประเทศ หลักสูตร “Judiciary-Wide Induction Programme for Newly Appointed Judge and Judicial Officers” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

16) เข้าร่วมประชุมว่าด้วย “การกำกับดูแลกิจการที่ดี: ความท้าทายและโอกาสของเอเชีย” ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

17) เข้าร่วมประชุมสรุปเกี่ยวกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการบันทึกเนื้อหาลงในระบบเครือข่าย (ASEAN Judiciaries Portal: AJP) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

18) เข้าร่วมประชุมตุลาการแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ณ เมืองละฮอร์ สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน

19) ประชุม Research Forum on “Expanding the Scope of Dispute Resolution and Access to Justice: The Use of Mediation Within the Courts” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

20) เข้าร่วมฝึกอบรมทางการศาลในภูมิภาคอาเซียน เรื่อง “ภาพรวมและความท้าทายของกฎหมายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

21) เข้าร่วมประชุมในสัปดาห์ภาษีอากรระหว่างประเทศ ณ กรุงมอสโก สหพันธรัฐรัสเซีย

22) เข้าร่วมประชุม The 8th St. Petersburg International Legal Forum ณ นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย

23) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice – CCPCJ) สมัยที่ 27 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

24) ประชุมสมาคมกฎหมายสำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (LAWASIA) ครั้งที่ 7 ว่าด้วย “กฎหมายครอบครัว” ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

25) เข้าร่วมฝึกอบรมทางการศาลในภูมิภาคอาเซียน เรื่อง “กฎหมายล้มละลายข้ามชาติ” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

26) เข้าร่วมประชุมของสมาคมกฎหมายอาเซียนวาระพิเศษ ว่าด้วยเรื่องการจัดตั้งสถาบันแห่งสมาคมกฎหมายอาเซียนเพื่อการเสริมสร้างความสอดคล้องกันทางกฎหมาย ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา

27) เข้าร่วมประชุมใหญ่ของสถาบันกฎหมายเปรียบเทียบระหว่างประเทศ ครั้งที่ 20 ณ เมืองฟุกุโอกะ ประเทศญี่ปุ่น

28) เข้าร่วมประชุมหารือความร่วมมือทางการศาล รวมถึงเข้าเยี่ยมชมการระงับข้อพิพาทของศาลสูงแห่งสาธารณรัฐเช็ก ประชุมเรื่องการต่อต้านการทุจริต ณ สถาบันการต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ณ สาธารณรัฐเช็ก และสาธารณรัฐออสเตรเลีย

29) เข้าร่วมประชุมหารือด้านการบริหารงานบุคคลในศาลและมหาวิทยาลัย รับฟังการบรรยายพิเศษ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ณ รัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น

30) เข้าร่วมประชุมหารือด้านการบริหารงานบุคคลในศาลและมหาวิทยาลัย รับฟังการบรรยายพิเศษ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ณ รัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น

31) เข้าร่วมประชุมหารือด้านการบริหารงานศาลยุติธรรม รับฟังการบรรยายพิเศษ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา

32) เข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ หัวข้อ “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลยุติธรรมไทย: ศาลยุติธรรมไทยในปัจจุบันและอนาคต” และเข้าเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยซีคิอะเวียตาเซตโตเกียว

33) เข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านการค้ามนุษย์ ครั้งที่ 8 และการประชุมคณะทำงานด้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ครั้งที่ 5 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย (Trafficking in Persons and Smuggling of Migrants)

34) เข้าร่วมการประชุมหารือข้อราชการตามคำกราบเรียนเชิญของประธานศาลฎีกาแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย และการประชุมหารือความร่วมมือทางด้านวิชาการร่วมกับ Department of Training and International Relations, The Swedish National Courts Administration และ The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce ณ ราชอาณาจักรสวีเดน

35) เข้าร่วมฝึกอบรมทางการศาลในภูมิภาคอาเซียน เรื่อง “การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันทางกฎหมาย พหุวิชาชีพภายในภูมิภาคอาเซียน” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

36) เข้าร่วมประชุมใหญ่สมาคมกฎหมายอาเซียน ครั้งที่ 13 และการประชุมคณะกรรมการบริหารและ คณะกรรมการนิติการถาวรของสมาคมกฎหมายอาเซียน ณ ศูนย์ประชุมราฟเฟิลส์ ซิตี้ ประเทศสิงคโปร์

37) เข้าร่วมศึกษาดูงานระบบการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายของสิงคโปร์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

38) เข้าร่วมประชุมกฎหมายนานาชาติแห่งภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก ครั้งที่ 10 (10th Asia Pacific International Legal Forum) ณ เมืองวลาดิวอสต็อก สหพันธรัฐรัสเซีย

39) เข้าร่วมการประชุมประสานความร่วมมือทางวิชาการ ณ University of Tsukuba ณ ประเทศญี่ปุ่น

40) เข้าร่วมประชุมหารือกับผู้แทนศาลประชาชนสูงสุด แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อให้ ข้อมูลประกอบการพิจารณา และอธิบายรายละเอียด คำศัพท์ทางกฎหมายในการจัดทำร่างความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือกัน ทางศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ กับความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการไทย-ลาว ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

41) เข้าร่วมประชุมทางวิชาการด้านการศึกษากับ คณาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) การเข้าร่วมงานเทศกาลวิชาการ และการเข้าร่วมพิธีเปิด สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) เนื่องในโอกาส ก่อตั้งวิทยาเขตอิตโต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ณ ประเทศญี่ปุ่น

2.2 ประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่าง ประเทศ

ศาลยุติธรรมไทยได้ประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่าง ประเทศ เช่น ศาลไทยร้องขอความร่วมมือทางการศาลระหว่าง ประเทศในคดีประเภทต่างๆ ประสานความร่วมมือส่งผู้ร้าย ข้ามแดน ประสานความร่วมมือในคดีอาชญากรรมและความคุ้มกัน ทางทูตและการกงสุล เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การอำนวยความสะดวก ยุติธรรมที่ศาลยุติธรรมไทยต้องดำเนินการระบวง พิจารณาบางส่วนหรือทั้งหมดในต่างประเทศ โดยการร้องขอ ความช่วยเหลือจากศาลยุติธรรมหรือหน่วยงานในต่าง ประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกรณีที่ศาลยุติธรรม หรือหน่วยงานในต่างประเทศร้องขอความร่วมมือจาก ศาลยุติธรรมไทยให้ดำเนินการระบวงพิจารณาแทน ภายใต้แนว ปฏิบัติของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อันเป็น การเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของไทยให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมไทยมีการ ดำเนินงาน ดังนี้

1) การประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่างประเทศ จำนวน 1,293 เรื่อง

1.1) ศาลยุติธรรมไทยร้องขอความร่วมมือทางการศาล ระหว่างประเทศในคดีแพ่งและพาณิชย์ในการส่งเอกสาร สำนวนความและสืบพยาน จำนวน 258 เรื่อง

1.2) ศาลหรือหน่วยงานต่างประเทศร้องขอความร่วมมือ ทางศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งและพาณิชย์มายัง ศาลยุติธรรมไทยในการส่งเอกสารสำนวนความและสืบพยาน จำนวน 1,035 เรื่อง พหุวิชาชีพ จำนวน 52 เรื่อง

2) ศาลไทยร้องขอความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่อง ทางอาญา จำนวน 96 เรื่อง

3) การประสานความร่วมมือในคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน จำนวน 22 เรื่อง

3.1) ศาลไทยร้องขอความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จำนวน 6 เรื่อง

3.2) หน่วยงานต่างประเทศร้องขอความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จำนวน 16 เรื่อง

ที่มา: สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

4) การประสานความร่วมมือในคดีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูตและทางกงสุล จำนวน 6 เรื่อง

3. การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนากฎหมาย

ศาลยุติธรรมได้จัดตั้ง “สถาบันวิจัยและพัฒนาคดี” ขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย ระบบงานศาลยุติธรรม ระบบบริหารจัดการในสำนักงานศาลยุติธรรม การบริหารกระบวนการยุติธรรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดงานด้านต่างๆ ของศาลยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการวิจัยที่สำคัญ และการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย ดังนี้

3.1 งานวิจัยที่ศึกษา/วิจัยในปงบประมาณ พ.ศ. 2561

1) การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานธุรการศาลชั้นต้น (Time Standard) เป็นการศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ และวิจัยรายละเอียดขั้นตอนและระยะเวลาปฏิบัติงานธุรการในศาลชั้นต้น ปรับปรุงรายละเอียด ขั้นตอน และระยะเวลาปฏิบัติงานในส่วนของงานธุรการในศาลชั้นต้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ และจัดทำแนวทาง/คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานธุรการในศาลชั้นต้นของศาลยุติธรรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนและผู้มีอรรถคดีได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้าและทราบระยะเวลาดำเนินการปฏิบัติงานสนับสนุนการอำนวยความสะดวกที่มีความรวดเร็ว สะดวก ทันสมัย และเป็นสากล

2) ปัญหาเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับขอบเขต ความหมาย เขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการดำเนินการทางปกครองในเรื่องสิทธิในที่ดิน ส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีสิทธิเกี่ยวกับที่ดิน เป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และประชาชนได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของรัฐ

3) การวิเคราะห์ระบบค่าฤชาธรรมเนียมและค่าขึ้นศาลด้วยวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระบบค่าฤชาธรรมเนียมและค่าขึ้นศาลด้วยวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ เป็นการนำองค์ความรู้ในมิติทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับระบบการเก็บค่าฤชาธรรมเนียมสามารถกำหนดอัตราค่าฤชาธรรมเนียมที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ตลอดจนจนวนรูปแบบและวิธีการจัดเก็บ

4) พัฒนารูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ศึกษาวิจัยแนวทางปฏิบัติในการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติในการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในทิศทางเดียวกัน ทั้งในชั้นก่อนฟ้องคดีของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และชั้นการพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว

5) การนำวิทยาการบริหารความเสี่ยงในเชิงพฤติกรรมศาสตร์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยชั่วคราว เป็นการทบทวน วิเคราะห์ สร้างเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง และประเมินผลการใช้เครื่องมือจากการรับฟังความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ขั้นตอน เครื่องมือประเมินพฤติกรรมกรรมการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาและจำเลย เพื่อให้ศาลใช้ประกอบ

การพิจารณาล้างในคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยขอขบเขตการใช้ประโยชน์จากการวิจัย คือ การสร้างระบบสืบเสาะและประเมินความเสี่ยงของการปล่อยชั่วคราวในการวิจัยนี้ ผู้ต้องหาคดีอาญาในศาลชั้นต้นที่มีอายุเกิน 18 ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ต้องหาในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เกี่ยวกับชีวิต และร่างกาย เพศ เอกสาร จราจร และยาเสพติดให้โทษเป็นกลุ่มเป้าหมาย หากจะนำไปใช้กับผู้ต้องหาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากนี้ ควรคำนึงถึงความแตกต่างเรื่องฐานความผิด อายุ ว่าต่างกันมากเพียงใด เป็นการนำวิทยาการบริหารความเสี่ยงในเชิงพฤติกรรมศาสตร์มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยชั่วคราว

6) การจัดทำฐานข้อมูลและเครือข่ายงานวิจัยที่เกี่ยวกับศาลยุติธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการสำรวจ รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายและงานวิจัยที่เกี่ยวกับศาลยุติธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดเก็บฐานข้อมูลงานวิจัยด้วยโปรแกรมการจัดการระบบฐานข้อมูล (Database Management System) แบ่งฐานข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลงานวิจัยภายในศาลยุติธรรม ฐานข้อมูลงานวิจัยภายนอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และฐานข้อมูลงานวิจัยด้านกฎหมายที่ใช้ภาษาต่างประเทศ และข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวม ประกอบด้วย ชื่องานวิจัย ผู้จัดทำงานวิจัย และ ปีที่งานวิจัยดำเนินการเสร็จ หลังจากนั้นนำงานวิจัยมาสังเคราะห์ออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความยุติธรรมทางด้านสังคม ด้านพัฒนากฎหมาย ด้านพัฒนาบุคลากร (ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม) ด้านพัฒนาบุคลากร (ข้าราชการศาลยุติธรรม) ด้านพัฒนาบุคลากร (หน่วยงานภายนอก) ด้านพัฒนาระบบงานกระบวนการยุติธรรม ด้านพัฒนาระบบงานศาล และด้านพัฒนาระบบงาน (หน่วยงานภายนอก) ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ต่อผู้ที่สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลและเครือข่ายของงานวิจัยที่เกี่ยวกับ ศาลยุติธรรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และนำข้อมูลงานวิจัยที่รวบรวมไว้ในฐานข้อมูลมาพัฒนาศาลยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

3.2 การพัฒนาคุณภาพงานวิจัย

1) **การพัฒนานักวิจัยศาลยุติธรรม** งานวิจัยเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการที่มีความสำคัญและสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดอบรมกระบวนการวิจัยขั้นพื้นฐาน ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้แก่ เรื่อง “การพัฒนานักวิจัยศาลยุติธรรม : นักวิจัยต้นแบบสู่การพัฒนางานวิจัยศาลยุติธรรม” และ เรื่อง “การพัฒนานักวิจัยศาลยุติธรรม : การสร้างกรอบแนวคิดจากภารกิจงานสู่การวิจัยยุค 4.0” เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและประสบการณ์นักวิจัยศาลยุติธรรม ให้มีกระบวนการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และสามารถนำการวิจัยมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) **การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “กรอบวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของศาลยุติธรรม”** กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่มีความรู้ประสบการณ์และจบการศึกษาจากต่างประเทศ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการได้ประเด็นสรุปกรอบการวิจัย 5 หัวข้อ ดังนี้ กรอบที่ 1 การวิจัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม จำนวน 7 ประเด็น กรอบที่ 2 การวิจัยเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการศาลยุติธรรม จำนวน 1 ประเด็น กรอบที่ 3 การวิจัยเพื่อประเมินผลกระทบของกฎหมาย และความสอดคล้องของกฎหมายกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จำนวน 16 ประเด็น กรอบที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและนวัตกรรมของกระบวนการศาลยุติธรรม จำนวน 10 ประเด็น กรอบที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการศาลยุติธรรม จำนวน 1 ประเด็น สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำผลการประชุมเชิงปฏิบัติการไปจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อจัดทำกรอบวิจัยในระยะ 2 ปี ใช้เป็นทิศทางในการพัฒนากระบวนการศาลยุติธรรม งานด้านนวัตกรรม และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. เสริมสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกฎหมายและ การอำนวยความสะดวกยุดิธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้พัฒนารูปแบบการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และอำนวยความสะดวกยุดิธรรมในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนข้อมูลการเรียนรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุดิธรรมโดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

4.1 พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Learning)

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่บุคลากรศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้บริการด้านวิชาการ ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการค้นคว้า อ้างอิง และพัฒนาการเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของบุคลากรศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานผ่านสื่อการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ต่อมาสำนักงานศาลยุติธรรมได้ขยายผลการปฏิบัติงานศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Learning) ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กรอย่างแท้จริง โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพ และเผยแพร่ผ่านการถ่ายทอดสดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) Facebook Live หรือ ฌ ห้องสมุดวิทยบริการศาลยุติธรรมเฉลิมพระเกียรติ เช่น

1.1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเองของห้องสมุดศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม ได้แก่ การบรรยายพิเศษ “Language cafe ไขข้อข้องใจปัญหาภาษา” แนะนำการใช้โปรแกรมภาษาและการใช้ชุดปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) การบรรยายพิเศษ เรื่อง “การเรียนรู้ภาษาผ่านภาพยนตร์และเพลงต่างประเทศ”

1.2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยตนเองของศาลทั่วประเทศ ได้แก่ การบรรยายพิเศษ เรื่อง “การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศผ่านโปรแกรมภาษา” การอภิปราย เรื่อง “Exam preparation เทคนิคการเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมสอบภาษาอังกฤษในทุกระดับ”

1.3) ส่งเสริมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจ ได้แก่ ส่งเสริมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจ จัดนิทรรศการ เรื่อง “พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ”

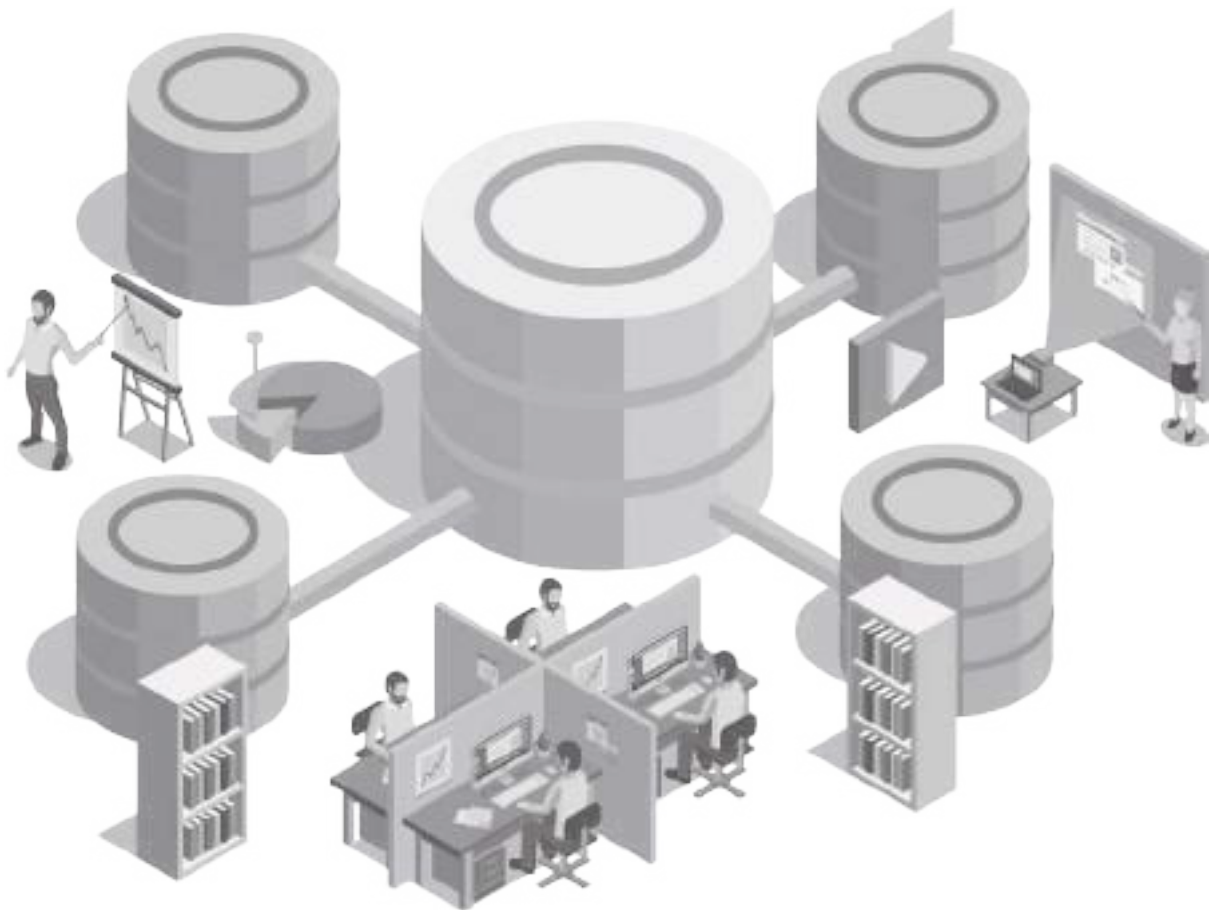
1.4) ส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ จัดกิจกรรมศาลยุติธรรมบุ๊กแฟร์ (COJ BOOK FAIR) การบรรยายพิเศษเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น Book delivery, Book talk, Read it forward, Talk Show เป็นต้น

1.5) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น การบรรยายพิเศษ เรื่อง “Go beyond your comfort zone กับดักอันตราย ทำลายศักยภาพ” “การสร้างสมดุลในการทำงานและการดำรงชีวิต (Work life balance)” “การทำงานยุคใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วย AI และ Data” การอภิปราย เรื่อง “เขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative Writing) เป็นต้น

4.2 เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศาลยุติธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านกฎหมาย โดยดำเนินการประสานความร่วมมือทั้งหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ดังนี้

1) ประชุมทางวิชาการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในกระบวนการยุติธรรม มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ข้าราชการตุลาการ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในกระบวนการยุติธรรมที่ร่วมเป็นเครือข่าย

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ข้าราชการศาลยุติธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม โดยในการประชุมมีการบรรยาย เรื่อง “ห้องสมุดกฎหมายกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง” “เพลินพิศ พิพิธภัณฑศาลไทยความทรงจำในมุมมองใหม่” และ “แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดฯ” และการอภิปราย เรื่อง “Social Media เสรีภาพออนไลน์บนโลกดิจิทัลในมุมมองของนักกฎหมาย” และ “การสร้าง Media Content กับการพัฒนาห้องสมุดในยุคดิจิทัล”

2) เข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง “ร่วมมือสรรค์สร้างสังคมการเรียนรู้” (Together we create Learning Society) และประชุมใหญ่สามัญประจำปีพุทธศักราช 2560 กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3) **กิจกรรมบรรณารักษ์สัญจร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561** กิจกรรมประกอบด้วย การจัดห้องสมุดประจำศาล การให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศการปฏิบัติงานห้องสมุดประจำศาล เพื่อให้การบริการสารสนเทศแก่บุคลากรในสังกัด และประชาชนทั่วไปและการปฏิบัติงานห้องสมุดของศาลเป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ (One Country One Library)

4.3 ด้านการให้บริการข้อมูลสารสนเทศทางกฎหมายและการศาลยุติธรรม

การให้บริการข้อมูลสารสนเทศทางกฎหมายและการศาลยุติธรรม เป็นการอำนวยความสะดวกที่ง่ายต่อการค้นคว้าหาข้อมูล ทั้งในรูปแบบเอกสาร และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยการสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ ผ่านเว็บไซต์ และการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นต้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางกฎหมายและการศาลยุติธรรมอย่างครอบคลุม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) เผยแพร่คำพิพากษาศาลชั้นต้นให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยจะเริ่มใช้ระบบสืบค้นคำพิพากษาศาลชั้นต้นในศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 6 ธันวาคม 2561 เป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายให้แก่ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในข้อกฎหมาย แนวทางการวินิจฉัยในเบื้องต้น เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การประกอบธุรกิจ หรือประกอบอาชีพได้ รวมถึงการตัดสินใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีที่มีผลต่อปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล

2) การให้บริการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กฎหมายใหม่ที่สำคัญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม ให้แก่ผู้มีวิชาชีพทางกฎหมาย และประชาชนทั่วไปสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ระเบียบ/ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาล/เปิดทำการศาล กฎหมายวิธีพิจารณา ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ข้อบังคับประธานศาลฎีกา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น โดยรวบรวมไว้ที่เว็บไซต์ของสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม www.jla.coj.go.th และเว็บไซต์ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรมเฉลิมพระเกียรติ www.library.coj.go.th

3) การแปลกฎหมายและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม เพื่อเผยแพร่หนังสือกฎหมายหรือเอกสารวิชาการ ที่สื่อความหมาย ภาษา เนื้อหาถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดพิมพ์หนังสือวารสารกฎหมายเปรียบเทียบ/หนังสือแปลกฎหมาย เช่น วารสารกฎหมายเปรียบเทียบ คู่มีอ หรือหนังสือกฎหมายเกี่ยวข้องกับ การพิจารณาคดีหรืองานธุรการศาลยุติธรรม เป็นต้น รวมถึงแปลกฎหมายและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรม เช่น บทวิดิทัศน์แนะนำศาลยุติธรรม แผ่นพับประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา พร้อมทั้งได้เผยแพร่ลงเว็บไซต์ศาลยุติธรรม (www.coj.go.th) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อันเป็นการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านกฎหมายในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

เพิ่มศักยภาพ
ระบบการสนับสนุน
การอำนวยความสะดวก

เพิ่มศักยภาพระบบการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

1. เสริมสร้างระบบการบริหารสำนักงานเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในด้านงานธุรการของศาลยุติธรรม อาทิ งานบริหารองค์กร งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ การเงิน และบัญชี งานวิชาการ งานส่งเสริมงานตุลาการ รวมถึงงานสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนากระบวนการบริหารจัดการระบบงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมีการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1 นโยบายการบริหารศาลยุติธรรม

ประธานศาลฎีกาได้ กล่าววาทนโยบายการบริหารศาลยุติธรรม จำนวน 4 ข้อ ให้แก่ผู้บริหารศาลยุติธรรม ดังนี้
นโยบายข้อที่ 1 กำหนดแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาคดีค้างนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศาลฎีกาจะต้องมีกรอบระยะเวลาในการพิจารณาคดีที่ชัดเจน และเป็นตัวอย่างให้ศาลอุทธรณ์และศาลชั้นต้นโดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี สำหรับศาลอุทธรณ์ในขณะนี้ไม่มีคดีค้างพิจารณา จึงขอให้รักษามาตรฐานนี้ไว้ในส่วนของศาลชั้นต้นยังคงมีบางศาลที่มีคดีค้างพิจารณาเกิน 5 ปี ซึ่งประธานศาลฎีกาจะไปช่วยกำกับดูแลผ่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล และเพื่อให้สามารถติดตามผลการเร่งรัดคดีค้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มอบหมายให้เลขาธิการประธานศาลฎีกาเสนอสถิติคดีค้างพิจารณาในรอบ 3 เดือนเพื่อติดตามผลต่อไป

นโยบายข้อที่ 2 ศาลยุติธรรมให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษา ตลอดจนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในศาลยุติธรรม โดยจะสนับสนุนทุนการศึกษา และจะมีการพิจารณาปรับปรุงเงื่อนไขการได้รับทุนด้วย

นโยบายข้อที่ 3 ศาลยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการคดี เช่น ระบบ E-filing โดยประธานศาลฎีกาได้มอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการผ่านสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งจะเป็นการพัฒนาศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัยมากขึ้น

นโยบายข้อที่ 4 ส่งเสริมให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ทัดเทียมกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ

1.2 กำกับติดตามและขับเคลื่อนงานหรือโครงการสำคัญตามนโยบายประธานศาลฎีกา

สำนักงานศาลยุติธรรมจัดประชุมหารือข้อราชการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการบริหารราชการของศาลยุติธรรม ตามดำริของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารศาลยุติธรรมได้รับทราบเป้าหมายการบริหารศาลยุติธรรมของประธานศาลฎีกา ร่วมกันปฏิบัติและประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาศาลยุติธรรมด้านการพิจารณาพิพากษาคดี และการบริหารงานธุรการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันหาแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารงานศาลยุติธรรมของประธานศาลฎีกาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนเพื่อความมีเอกภาพในการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมทั่วประเทศ อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีและสังคมโดยรวม

1.3 พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัด

การประเมินผลปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ และเตรียมความพร้อมในการรายงานผลการปฏิบัติราชการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีประมาณ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการศาลยุติธรรม ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม เรื่อง แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติราชการเป็นไปโดยโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

1.4 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรมที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติ
- 2) ประกาศใช้แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีประมาณ พ.ศ. 2561 ระบบการเงินและบัญชี และระบบสำนวนความและเอกสารทางคดี
- 3) กำหนดแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานตามระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม

ทั้งนี้ คาดว่าจากการดำเนินงานตามนโยบายบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม จะส่งผลให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงาน สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสำนักงานศาลยุติธรรมที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน รวมถึงยังคงภาพลักษณ์ของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมที่ดีในสายตาประชาชนและสังคม ในการเป็นสถาบันหลักของอำนาจตุลาการ ซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตยของประเทศไทย

2. เสริมสร้างความเข้มแข็งระบบแผนงาน งบประมาณ และการติดตามประเมินผล

2.1 การจัดทำแผนงานรายสาขาเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรในแต่ละด้าน

แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 และแผนปฏิบัติการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำแผนดังกล่าวขึ้น เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรมมีกรอบแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ตอบสนองต่อนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 - 2564 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายประธานศาลฎีกา (เฉพาะด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล) แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการอื่น โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สภาพปัญหาและความคาดหวังต่อระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศาลยุติธรรม ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้อำนวยการ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดทิศทางของแผนกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม แผนกลยุทธ์ประกอบด้วยกลยุทธ์ จำนวน 12 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและระบบงานของสำนักงานศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 ทบทวนความเหมาะสมของการจัดอัตราค่าจ้างการวางแผนกำลังคน และรูปแบบการจ้างงานของสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้ การใช้กำลังคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบค่าตอบแทนอื่นนอกเหนือจากเงินเดือนเพื่อจูงใจและรักษาผู้มีความรู้ความสามารถ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบ รูปแบบ หรือวิธีการสรรหา และเลือกสรรเพื่อให้ได้บุคคลที่มีศักยภาพและทันต่อเวลา

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารสายอาชีพ (Career Management) ของข้าราชการศาลยุติธรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ และส่งขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ 6 จัดทำแผนสร้างความต่อเนื่อง (Succession Plan) ในการปฏิบัติราชการของข้าราชการศาลยุติธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการสร้างบุคลากรทดแทนตำแหน่งที่สำคัญ

กลยุทธ์ที่ 7 ปรับปรุงระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการเพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม

กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารงานสำนักงานศาลยุติธรรม

กลยุทธ์ที่ 9 เสริมสร้างวินัยและจริยธรรมข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้าง และพนักงานราชการศาลยุติธรรม และพัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 10 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์การบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ 11 เสริมสร้างค่านิยมองค์กร

กลยุทธ์ที่ 12 สื่อสารประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อให้บุคลากรได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้นสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำ “แผนปฏิบัติการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 – 2564” เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงาน/โครงการ เพื่อผลักดันผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของแต่ละกลยุทธ์ และเผยแพร่บนเว็บไซต์ www.ojoc.coj.go.th

2.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการงบประมาณ

1) **แนวทางและคู่มือการบริหารงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณ** สำนักงานศาลยุติธรรมกระจายอำนาจการจัดซื้อครุภัณฑ์ และกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณ และเบิกจ่ายงบประมาณ พร้อมแจ้งแนวปฏิบัติไปยังหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารงบประมาณได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น

1.1) **แนวทางการบริหารงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์** สำหรับจัดซื้อครุภัณฑ์กรณีทดแทน ชุกเงินหรือเร่งด่วน ให้แก่ศาลสูง ศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค และสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย การดำเนินการ 4 เรื่อง ได้แก่ การอนุมัติงบประมาณ การของบประมาณเพิ่มเติม การโอนเงิน และการรายงานผล

1.2) **แนวทางการบริหารงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณ** โครงการมาตรการรักษาความปลอดภัยศาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย การดำเนินการ 2 เรื่อง ได้แก่ การบริหารงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณการของบประมาณเพิ่มเติม และการรายงานผลการดำเนินงาน

1.3) **คู่มือบริหารงบประมาณงานประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรม** กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานศาลยุติธรรม ประกอบไปด้วย การจัดทำคำของบประมาณงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเพิ่มเติม การแจ้งแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณและการโอนเงินงบประมาณ การบริหารงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงาน หลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) **กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติงบประมาณโครงการ** ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และ **หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำคำขอโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563** โดยมีหลักเกณฑ์การอนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการที่มีลักษณะเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน มีองค์ประกอบโครงการครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีลักษณะตามที่โครงสร้างแผนงานและงบประมาณกำหนด และมีระเบียบเบิกจ่ายรองรับ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและด้านกระบวนการยุติธรรม แผนการดำเนินงานของสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อรองรับการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2561 – 2564 นโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2551 – 2564 แผนปฏิบัติการ 4 ปี สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561 – 2564 และแนวทางการจัดสรรของสำนักงานศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมใช้เป็นแนวทาง ประกอบการจัดทำคำของบประมาณ และสามารถจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ถูกต้อง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การอนุมัติงบประมาณโครงการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

3. พัฒนาระบบงานบริหารการเงินและการบัญชีของสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมพัฒนาระบบบริหารการเงินและบัญชี เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับระบบการเงินและบัญชีของภาครัฐได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมมีการพัฒนาระบบการเงินเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1) การจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate Online) สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติให้หน่วยงานในสังกัดที่ต้องนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน การนำส่งรายได้แผ่นดินแทนกัน การนำเงินนอกงบประมาณฝากคลัง และการนำเงินนอกงบประมาณฝากคลังแทนกัน แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมถือปฏิบัติ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2561 ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เห็นชอบในหลักการของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ประกอบกับประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับและการจ่ายเงินนอกเหนือจากเงินสดหรือเช็ค พ.ศ. 2556 ที่รองรับการดำเนินการในการรับจ่ายเงินระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนทางอิเล็กทรอนิกส์

2) ระบบการจ่ายเงินและโอนเงินระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำระบบการจ่ายเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ดังนี้

2.1) หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานศาลยุติธรรมใช้ระบบการจ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่หน่วยงานในสังกัดผ่านระบบของธนาคารจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ระบบ KTB Corporate Online ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และระบบ K-Cash Connect Plus ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

2.2) สำนักงานศาลยุติธรรมนำระบบการจ่ายเงินผ่านระบบของธนาคาร จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ KTB Corporate Online ของธนาคารกรุงไทย และระบบ K-Cash Connect Plus ของธนาคารกสิกรไทย สำหรับใช้ในการจ่ายเงิน ให้แก่ เจ้าหนี้ สำนัก/กองต่างๆ และข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561

3) การรับชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ EDC QR Payment เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยให้บริการรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต และ QR Code ผ่านเครื่อง EDC (Electronic Data Capture) เพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการด้านชำระเงินให้แก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการกับสำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านงานบริหารพัสดุ

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 โดยมีหลักการสำคัญ เช่น เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐมีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของงานเป็นสำคัญ มีการวางแผน และประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เพื่อให้การบริหารงานการพัสดุ ในสำนักงานศาลยุติธรรมและส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจัดอบรมเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังฯ เรื่อง “การเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ” ให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ผ่านระบบถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียง (Streaming) ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังฯ ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

5. พัฒนาสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นสำนักงานอัจฉริยะด้านพลังงาน

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับมาตรการประหยัดพลังงานมาเป็นเวลานาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นสำนักงานอัจฉริยะด้านพลังงาน จึงร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดทำโครงการมาตรการอนุรักษ์พลังงานและใช้พลังงานทดแทน ซึ่งเป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ผ่านกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหน่วยงานในสังกัดศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม มาวิเคราะห์หามาตรการอนุรักษ์พลังงานและใช้พลังงานทดแทน เช่น ข้อมูลค่าไฟฟ้าย้อนหลัง 12 เดือน จำนวนและขนาดเครื่องปรับอากาศ แพนผังบริเวณแสดงจุดติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

ทั้งนี้ การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว สำนักงานศาลยุติธรรมได้ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดกำลังการผลิตรวม 389.12 กิโลวัตต์ ณ อาคารศาลอาญา และอาคารศาลแพ่ง และติดตั้งระบบผลิตน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ขนาด 250 ตารางเมตร พร้อมถังเก็บน้ำร้อนขนาด 10,000 ลิตร จำนวน 2 ถัง ลดการใช้ น้ำมันดีเซลสำหรับผลิตน้ำร้อน สำหรับห้องพักสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม นอกจากนี้ศาลยุติธรรมยังได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงพลังงานในการเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศและหลอดไฟเป็นแบบประสิทธิภาพสูง โดยคาดว่าจะสามารถลดการใช้พลังงานได้กว่า 22 ล้านหน่วย หรือคิดเป็นเงินมูลค่ากว่า 100 ล้านบาทต่อปี และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนได้กว่า 16,000 กิโลกรัมต่อปี เทียบเท่าการปลูกต้นไม้ถึง 1,600 ต้น

6. การพัฒนาศักยภาพข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งการคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง การบริหารอัตรากำลัง และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร สำหรับบุคลากร ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาสมทบ คณะตุลาการศาลยุติธรรม และข้าราชการศาลยุติธรรม รวมถึง พนักงานราชการ และลูกจ้าง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

6.1 การพัฒนาศักยภาพข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแนวทางและลำดับขั้นตอนในการอบรมข้าราชการตุลาการในหลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับระดับการเข้ารับตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม โดยได้ดำเนินการจัดการอบรม/สัมมนาตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดและอื่นๆ ดังนี้

1) **หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา** ผู้ที่ผ่านการสอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการแล้ว จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา และต้องเข้ารับการอบรม อย่างน้อย 1 ปี ก่อนจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาประจำศาล โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ ดังนี้

- การศึกษาอบรมปฐมนิเทศ
- การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดี
- การศึกษาอบรมภาควิทยากร (ฝึกปฏิบัติ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดการศึกษาอบรมปฐมนิเทศ การศึกษาอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล และการศึกษาอบรมภาควิทยากร ให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับการบรรจุใหม่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปฏิบัติราชการศาลยุติธรรม สอดคล้องตามโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ของศาลยุติธรรม รวมถึงทักษะในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมดังกล่าวประกอบไปด้วยกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อบรมภาควิทยากร ศึกษาดูงาน และสัมมนาติดตามผล โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 6.1 การอบรมหลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษา	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ จำนวน (คน)
2561	68	144
	69	33
	70	120

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2) **หลักสูตรผู้พิพากษาประจำศาล** สำนักงานศาลยุติธรรม ได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาประจำศาล เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดีในฐานะผู้พิพากษาองค์คณะ สามารถวินิจฉัยชี้ขาด คำร้อง คำพิพากษาที่อยู่ในสำนวนของตน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้จัดให้มีการอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาประจำศาล รุ่นที่ 67 จำนวน 165 คน

3) **หลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น** สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นได้ทราบแนวคิดและความเป็นมาของกฎหมายที่สำคัญ ตลอดจนเผชิญวิเคราะห์หาเหตุผลที่เหมาะสมและเป็นธรรมในหลักกฎหมาย นำมาใช้พิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทักษะด้านการบริหารจัดการคดี และการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้บริหารงานของศาลในระดับต่างๆ ต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ดังนี้

ตารางที่ 6.2 การอบรมหลักสูตรการอบรมผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ จำนวน (คน)
2561	28	76
	29	132
	30	45

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

4) **หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น** ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้นเป็นผู้ที่มีบทบาทในการนำนโยบายต่างๆ ของศาลยุติธรรมและประธานศาลฎีกาไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนเป็นผู้กำหนดและกำกับดูแลนโยบายควบคุม ตรวจสอบ และบริหารงานต่างๆ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงต้องอบรมเพิ่มพูนความรู้ วิทยาทศน์ด้านการบริหาร และความสามารถด้านการบริหารที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมภาควิทยากร และศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้น รุ่นที่ 1 จำนวน 197 คน

5) **หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าศาล** เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ก่อนจะพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้แก่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ดังนี้

ตารางที่ 6.3 การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ.	หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าศาล	
	รุ่นที่	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ จำนวน (คน)
2561	16	135
	17	158

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

6) **หลักสูตรผู้พิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์** ศาลอุทธรณ์เป็นศาลสูง มีวิธีปฏิบัติทั้งในงานตุลาการและงานธุรการแตกต่างไปจากศาลชั้นต้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดอบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 132 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ วิธีดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลสูง ตลอดจนงานวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

7) **หลักสูตรผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลชั้นอุทธรณ์** สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 49 คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ ให้มีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดอบรมในลักษณะเป็นภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน

8) **หลักสูตรผู้พิพากษาศาลฎีกา** สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมให้แก่ผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวน 19 คน โดยการอบรมภาควิทยาการ และศึกษาดูงาน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานและวิธีปฏิบัติราชการของศาลฎีกา

9) **หลักสูตรอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม** เป็นหลักสูตรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดขึ้นและส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ผู้พิพากษาทุกระดับชั้น มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ตารางที่ 6.4 การอบรมหลักสูตรเพื่อเพิ่มศักยภาพข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การพัฒนาเพิ่มศักยภาพตามแนวทางที่กำหนด	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ จำนวน (คน)
กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	1,189
บริหารจัดการ	348
เทคโนโลยีสารสนเทศ	128
แผนงาน งบประมาณ การเงิน และพัสดุ	90
ภาษาต่างประเทศ	2
ทรัพยากรบุคคล	99
การประชาสัมพันธ์	140
อื่นๆ	1,298
รวมทั้งสิ้น	3,294

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

6.2 การพัฒนาศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรม

การพัฒนาบุคลากรข้าราชการศาลยุติธรรมเป็นกระบวนการส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานศาลให้สามารถสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรม

ให้เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม สะดวก และรวดเร็วได้ ศาลยุติธรรมจึงมุ่งเน้นการพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรมให้มีสมรรถนะ และทักษะการปฏิบัติงานเหมาะสมกับตำแหน่ง โดยการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

1) หลักสูตรการฝึกอบรมตามสมรรถนะของข้าราชการศาลยุติธรรม

ตารางที่ 6.5 แสดงจำนวนข้าราชการศาลยุติธรรมที่เข้ารับการฝึกอบรมตามสมรรถนะปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

หลักสูตรการฝึกอบรม/ประชุม	จำนวน (คน)
หลักสูตรผู้อำนวยการระดับสูง	30
หลักสูตรผู้อำนวยการระดับต้น	89
หลักสูตรการพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมระดับกลาง	65
หลักสูตรการพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมระดับต้น	791
หลักสูตรการพัฒนานิติกรระดับต้น	79
หลักสูตรการพัฒนานิติกรระดับกลาง	112
หลักสูตรเจ้าพนักงานคดีระดับปฏิบัติการ	25
หลักสูตรการปฐมนิเทศข้าราชการศาลยุติธรรม	752
รวม	1,944

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

2) หลักสูตรอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรม นอกเหนือจากระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด เพื่อพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมรองรับบทบาทภารกิจตามนโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม ตลอดจนรองรับประเทศไทย 4.0

ตารางที่ 6.6 การอบรมหลักสูตรเพื่อเพิ่มศักยภาพข้าราชการศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

การพัฒนาเพิ่มศักยภาพตามแนวทางที่กำหนด	ผู้เข้ารับการอบรมและผ่านเกณฑ์ จำนวน (คน)
กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	2,391
บริหารจัดการ	3,602
เทคโนโลยีสารสนเทศ	1,245
แผนงาน งบประมาณ การเงิน และพัสดุ	2,007
ภาษาต่างประเทศ	1,213
ทรัพยากรบุคคล	1,095
การประชาสัมพันธ์	743
อื่นๆ	9,239
รวมทั้งสิ้น	21,535

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

6.3 การสนับสนุนทุนการศึกษา

การอบรมทางวิชาการโดยความร่วมมือระหว่างศาลยุติธรรมและสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ ศาลยุติธรรมได้ส่งข้าราชการศาลยุติธรรมไปฝึกอบรมทางด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านการบริหารงานศาลยุติธรรม ณ สถาบันการศึกษาต่างประเทศ ดังนี้

- 1) หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และ Chicago – Kent College of Law รุ่นที่ 9
- 2) หลักสูตร Mini LL.M. โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมและ Kyushu University รุ่นที่ 9 และ รุ่นที่ 10
- 3) ทุนการศึกษาต่อด้านวิชาการในสถาบันการศึกษาในประเทศและต่างประเทศสำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และบุคคลทั่วไป ดังนี้

3.1) ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อ ณ สถาบันในประเทศ ให้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 62 คน ดังนี้

ตารางที่ 6.7 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ณ สถาบันการศึกษาภายในประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ทุนการศึกษา	จำนวนผู้รับทุน (คน)		
	ข้าราชการตุลาการ	ข้าราชการศาลยุติธรรม	รวม
ระดับปริญญาเอก	3	-	3
ระดับปริญญาโท			
สำหรับส่วนกลาง	1	27	28
สำหรับส่วนภูมิภาค	1	30	31
รวม	5	57	62

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

3.2) ศาลยุติธรรมสนับสนุนทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ ให้แก่ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคคลทั่วไป โดยมี ผู้ที่ได้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท จำนวน 18 คน

ตารางที่ 6.8 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโทต่างประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท	จำนวน (คน)
ทุนสำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม	
Hardvard University, Harvard Law School ประเทศสหรัฐอเมริกา	1
สาขากฎหมาย ณ Chicago – Kent College of Law, Illinois Institute of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา	3
สาขากฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เน้นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ณ Queen Mary University of London สหราชอาณาจักร	1
สาขา International Economic Business Law ณ University of Kyushu ประเทศญี่ปุ่น	2
รวม	7
ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป	
สาขากฎหมายล้มละลาย ณ มหาวิทยาลัย King’s College London สหราชอาณาจักร	1
สาขากฎหมายล้มละลาย ณ Queen Mary University of London ประเทศอังกฤษ	1
รวม	2

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

4) ทุนฝึกอบรม ณ ต่างประเทศสำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

ตารางที่ 6.9 แสดงจำนวนข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมที่ได้รับทุนฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

หลักสูตร	จำนวน (คน)
ทุนฝึกอบรมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม	
กฎหมายเกี่ยวกับคดีเลือกตั้ง ณ Duke University ประเทศสหรัฐอเมริกา	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากร ณ Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีล้มละลาย ณ King's College London สหราชอาณาจักร	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีเยาวชนและครอบครัว ณ New York University ประเทศสหรัฐอเมริกา	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจ ณ Chicago-Kent College of Law, Illinois Institute of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีผู้บริโภค ณ Lund University ราชอาณาจักรสวีเดน	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีผู้ลี้ภัย ณ University of Munster สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ณ University of Strathclyde สหราชอาณาจักร	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีแรงงาน ณ Queen Mary University of London สหราชอาณาจักร	30
กฎหมายเกี่ยวกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ณ สถาบันกฎหมายระหว่างประเทศ ว่าด้วยมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชนแห่งเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส	30
รวม	300
ทุนฝึกอบรมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม	
การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการงานศาลยุติธรรม ณ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย	40
การบริหารจัดการคดีชั้นสูง (คดีพิเศษ และคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน) ณ มหาวิทยาลัยเคอแลม สหราชอาณาจักร	40
การบริหารงานยุคใหม่ ณ มหาวิทยาลัยไลเดน ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์	30
รวม	110

ที่มา: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

บริการประชาชนและสังคม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การให้บริการประชาชนและสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในสังคมไทย ส่วนหนึ่งเกิดมาจากการที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของภาครัฐได้ ดังนั้น ความรู้ ความเข้าใจ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความเสมอภาค ลดช่องว่างที่เกิดจากความไม่รู้ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การเอารัดเปรียบจากกลุ่มมิชฉะชีพ ทักษะคดีในด้านลบ ที่มองว่ากฎหมายเป็นเรื่องยากแก่การเข้าใจ มีกระบวนการยุ่งยาก และเป็นเรื่องไกลตัว สิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขให้หมดไปอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาขั้นพื้นฐานของสังคมไทย การเรียนรู้และเข้าถึงปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินโครงการที่มุ่งเน้นการบริการการเข้าถึงประชาชนในสังคม การให้ความรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อประชาชนทั้งในระดับเยาวชน และประชาชนทั่วไป ดังนี้

1. ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ

สำนักงานศาลยุติธรรม เปิดโอกาสให้เยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น การศึกษาวินิจฉัยคดี นิติศาสตร์ กระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม เส้นทางสู่การเป็นผู้พิพากษา ได้รับประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการวางแผนการศึกษาในอนาคต รวมทั้งส่งเสริม ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความยุติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตซึ่งส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

สำนักงานศาลยุติธรรมได้เติมฝันสู่เส้นทางนักกฎหมายต่อเนื่องทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 “ค่ายต้นกล้าตุลาการ” รุ่นที่ 8 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 23 - 28 เมษายน 2561 มีเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือก 133 คน จากผู้สมัครทั่วประเทศ 888 คน เยาวชนที่ผ่านกิจกรรมจะเป็นแนวร่วมที่ดีในการชี้แจงแสดงทัศนคติให้สังคมเข้าใจในบริบทการทำงานของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ เยาวชนที่ผ่านโครงการนับตั้งแต่รุ่นแรกบางส่วนสำเร็จการศึกษาในระดับเนติบัณฑิตไทย บางส่วนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและทำงานแล้ว เยาวชนทุกคนต่างมีทิศทางการดำเนินชีวิตที่ดีเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการสามารถดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่ www.coj.go.th และ www.facebook.com/TonklaTulkan หรือสมัครทางระบบออนไลน์ <http://tk.coj.go.th>

2. เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati)

จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต โดยเฉพาะเยาวชนที่มีแหล่งพำนักอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ จึงริเริ่มให้มีการดำเนินโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม สิทธิหน้าที่ของเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายให้แก่เยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถเป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ที่ตนได้รับจากการเข้าร่วมโครงการแก่เหล่าเยาวชนด้วยกันและบุคคลในชุมชนของตน นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ด้วยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี นับถือศาสนาอิสลามและกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา

และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย โดยเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการสามารถดาวน์โหลดใบสมัครและรายละเอียดวิธีการสมัครได้ที่ www.iprd.coj.go.th หรือ www.facebook.com/BeliaThaiSejiwaSehati

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน (Belia Thai Sejiwa Sehati) ขึ้นเป็นรุ่นที่ 6 ระหว่างวันที่ 2 - 8 กันยายน 2561 มีเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ จำนวน 120 คน มีการกำหนดกิจกรรมภายใต้โครงการ อาทิ การรับฟังคำบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมทัศนศึกษาในสถานที่สำคัญ เช่น

- เข้าเยี่ยมคารวะและรับฟังโอวาทจากพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ 1
- ชมห้องพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา

3. การให้ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมทั่วประเทศและสำนักงานศาลยุติธรรม ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน ได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในกฎหมายพื้นฐาน หน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และไม่กระทำการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อศาล และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งเป็นการลดปัญหาทางสังคมและลดปริมาณคดีอาญาและคดีแพ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

3.1 การอบรมทางกฎหมายแก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้แก่สังคม ประชาชนในชุมชน และกลุ่มบุคคลต่างๆ อาทิ นิสิต นักศึกษา ทนายความ อาสาสมัครต่างๆ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันและปฏิบัติตัวเมื่อมาศาลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามระเบียบและแนวทางที่ได้กำหนดในการติดต่อราชการศาล โดยมีการดำเนินการสำคัญ ดังนี้

(1) **เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับคดีล้มละลาย** ในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ “สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญาในกฎหมายล้มละลาย” “พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กับคดีล้มละลายกลาง” เป็นต้น

(2) **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ** เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ระเบียบ วิธีปฏิบัติ ในการติดต่อราชการศาล

(3) **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากร** ในหัวข้อเรื่อง “การจัดเก็บภาษีสินค้าออนไลน์” และ “การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีภาษีอากร”

(4) **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน** พร้อมทั้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเมื่อเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีแรงงาน และหลักปฏิบัติตนเมื่อมาติดต่อราชการศาล

(5) **ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน** ศาลยุติธรรมทั่วประเทศนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายประเภทต่างๆ ออกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ดังนี้

5.1) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐาน เช่น สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง เป็นต้น

5.2) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเฉพาะด้าน/กฎหมายออกใหม่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5.3) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ กฎหมายแรงงานต่างด้าว กฎหมายตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

3.2 การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน

ศาลยุติธรรมดำเนินการสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนในหลายช่องทางผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเอื้อแก่การเข้าถึงข้อมูล ดังนี้

3.2.1 การจัดกิจกรรม/นิทรรศการต่างๆ ในวันสำคัญ

ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมจัดกิจกรรม/นิทรรศการในวันสำคัญต่างๆ โดยในวันสำคัญดังกล่าวศาลทั่วประเทศจะจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับศาล ขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดี การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทางกฎหมาย จัดสัมมนาให้ความรู้ทางวิชาการในงานสัปดาห์ศาลยุติธรรม กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหากฎหมายระดับมัธยมปลายและอุดมศึกษาเนื่องในวันรพี วันเฉลิมพระชนมพรรษา ในโอกาสพิเศษต่างๆ ของสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศาลยุติธรรมและความรู้ทางกฎหมายให้แก่นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

3.2.2 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้

1) จัดทำคู่มือและเอกสารเพื่อให้ความรู้ด้านกฎหมายและการติดต่อราชการศาลยุติธรรมสำหรับประชาชน สำนักงานศาลยุติธรรมทำคู่มือเพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย และขั้นตอนการติดต่อราชการศาลยุติธรรม เช่น

- จัดพิมพ์หนังสือ “คู่มือการระงับข้อพิพาททางเลือกสำหรับประชาชน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือก โดยเฉพาะการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลยุติธรรม อันจะช่วยส่งผลต่อการที่ประชาชนจะเลือกใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล เพื่อให้ข้อพิพาทยุติลงด้วยความรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย

นอกจากจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่แล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการเผยแพร่คู่มือต่างๆ ในรูปแบบอื่นโดยเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เช่น

- E-book เช่น คู่มือกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา

- แผ่นพับ (.PDF) ด้านการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาท ด้านการอนุญาตตุลาการ
- Info Graphic ให้ความรู้กฎหมายด้านต่างๆ เช่น ด้านการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาท ด้านการอนุญาตตุลาการ ด้านกฎหมายแรงงาน เป็นต้น รวมถึงการแจ้งเตือนประชาชนให้ระวังแก๊งมิจฉาชีพ Call Center และหมายศาลปลอมที่ได้แพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็ว

2) การจัดทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ คู่ความ และประชาชนทั่วไป ในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ ด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการดำเนินงานของศาลยุติธรรม เช่น

- วีดิทัศน์ (ละครสั้น) เกี่ยวกับ “การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว” พร้อม Subtitle ภาษาอังกฤษ จีน เมียนมาร์ และยาวี
- วีดิทัศน์ (ละครสั้น) เกี่ยวกับ “การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับผู้ต้องหา” พร้อม Subtitle ภาษาอังกฤษ
- วีดิทัศน์ “โครงการปล่อยชั่วคราวโดยการประเมินความเสี่ยง”
- วีดิทัศน์ “เสียงสะท้อนระบบการปล่อยตัวชั่วคราวในปัจจุบัน”

3) การสื่อสารต่อสังคมและสาธารณชนผ่านสื่อสาธารณะ

- การสื่อสารผ่านสื่อ Social Media – Facebook เพจ “สื่อศาล”
- รายการวิทยุคุยกันนอกศาล ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา FM 87.5 MHz

4) การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนสัมพันธ์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย ผู้บริหารศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม สื่อมวลชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

- กิจกรรมศาลยุติธรรมพบสื่อมวลชน
- สัมมนาสื่อมวลชนสัมพันธ์
- สัมมนาความรู้ทางกฎหมายและระบบการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมแก่สื่อมวลชน

5) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการทางวิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ ได้แก่ โครงการเยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน ค่ายเยาวชนต้นกล้าตุลาการ โครงการศาลยุติธรรมกับประชาชนบนเส้นทางเดียวกันฯ

4. จิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ

สำนักงานศาลยุติธรรมร่วมจัดกิจกรรมจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น

1. กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ Big Cleaning Day บริเวณหน่วยงาน รวมถึงถนน และภูมิทัศน์โดยรอบ
2. กิจกรรมปลูก - ขยายพันธุ์ต้นรวงผึ้งเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในหน่วยงาน พร้อมทั้งสนับสนุนสิ่งของให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล
4. กิจกรรมบริจาคโลหิต

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองแนวพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงห่วงใยและทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เป็นสำคัญ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์ ร่วมกับหน่วยงานราชการต่างๆ และประชาชนทุกหมู่เหล่าที่มีจิตอาสา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน

ประมวลภาพ
กิจกรรมที่สำคัญ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และทรงเปิดอาคารศาลอุทธรณ์ ภาค 6
และศาลจังหวัดนครสวรรค์
วันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2560

กิจกรรมจิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ”

**พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการประสานงาน
ระหว่างศาลยุติธรรม กับ ฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
ในโครงการพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวของศาลยุติธรรม
ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย**

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์
ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม กับ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ศาลยุติธรรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

ต้นกล้าตุลาการ รุ่นที่ 8

เยาวชนไทยหัวใจเดียวกัน - Belia Thai Sejiwa Sehati

งานแถลงข่าวเปิดตัวระบบ e-Filing version 2

โครงการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในหน่วยงานภาครัฐ

การพัฒน

กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการศาลยุติธรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

พระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลที่กฎหมายกำหนด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาลยุติธรรมได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเน้น

การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
พระราชกฤษฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. พระราชกฤษฎีกา กำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการ ของ ศาลแขวง ในจังหวัดระยอง พ.ศ. 2561	วันที่ 27 กรกฎาคม 2561
2. พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลอาญาคดีทุจริต และ ประพฤติมิชอบกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 7 พ.ศ. 2561	วันที่ 27 กรกฎาคม 2561
3. พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค 1 และศาลแรงงานภาค 7 พ.ศ. 2561	วันที่ 27 กรกฎาคม 2561
4. พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการ ของ ศาลแขวง ในจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2561	วันที่ 27 มีนาคม 2561

ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาล

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 5 ได้กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจหน้าที่ในการวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน และให้มีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้ถูกต้อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประธานศาลฎีกาได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำแนะนำ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลยุติธรรม เช่น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2560	วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560
2. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายแก่ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ และพยานที่ศาลเรียกมาเองในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม พ.ศ. 2560	วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560
3. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักแก่พยานที่ศาลเรียกมาเอง พ.ศ. 2560	วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง เปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิจิตร	วันที่ 29 สิงหาคม 2561
2. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง เปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลจังหวัดน่าน	วันที่ 29 สิงหาคม 2561
3. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง กำหนดสถานที่ตั้งของศาลแขวงระยอง	วันที่ 29 สิงหาคม 2561
4. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2561	วันที่ 29 สิงหาคม 2561
5. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561	วันที่ 1 สิงหาคม 2561
6. ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง กำหนดให้มีสำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล (ฉบับที่ 28)	วันที่ 1 สิงหาคม 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม	ประกาศ
1. ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยการจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พัก แก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียกในคดีอาญา	วันที่ 7 มีนาคม 2561
2. ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายแก่พยานบุคคลที่ศาลเรียกมา บุคคลซึ่งมาให้ถ้อยคำ บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ	วันที่ 7 มีนาคม 2561
3. ระเบียบ ก.บ.ศ. ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ค่าพาหนะ แก่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ยากไร้ เงินสินบนแก่ผู้แจ้งความ นำจับ และเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับผู้ถูกปล่อยชั่วคราวโดยศาลที่หลบหนี	วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561
ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา
1. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของหน่วยงานในสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 5)	วันที่ 31 สิงหาคม 2561
2. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ของหน่วยงานในสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 4)	วันที่ 5 เมษายน 2561
3. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2)	วันที่ 16 กรกฎาคม 2561
4. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเบิกจ่ายเงินตอบแทนพิเศษรายเดือน สำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษในเขตจังหวัดภาคใต้	วันที่ 18 ตุลาคม 2560

รายชื่อศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ศาลสูง	จำนวน	12	ศาล
ศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ และศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค	จำนวน	16	ศาล
ศาลชำนาญพิเศษ	จำนวน	93	ศาล
ศาลจังหวัด	จำนวน	120	ศาล
ศาลแขวง	จำนวน	33	ศาล
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	274	ศาล

รายชื่อศาลสูง				
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล	
1	ชั้นฎีกา ศาลฎีกา http://www.supremecourt.or.th		ชั้นอุทธรณ์	
			1	ศาลอุทธรณ์ https://appealc.coj.go.th
			2	ศาลอุทธรณ์ภาค 1 https://appealc1.coj.go.th
			3	ศาลอุทธรณ์ภาค 2 https://appealc2.coj.go.th
			4	ศาลอุทธรณ์ภาค 3 https://appealc3.coj.go.th
			5	ศาลอุทธรณ์ภาค 4 https://appealc4.coj.go.th
			6	ศาลอุทธรณ์ภาค 5 https://appealc5.coj.go.th
			7	ศาลอุทธรณ์ภาค 6 https://appealc6.coj.go.th
			8	ศาลอุทธรณ์ภาค 7 https://appealc7.coj.go.th
			9	ศาลอุทธรณ์ภาค 8 https://appealc8.coj.go.th
			10	ศาลอุทธรณ์ภาค 9 https://appealc9.coj.go.th
11	ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ https://appealsc.coj.go.th			
รวมศาลฎีกา จำนวน 1 ศาล		รวมศาลอุทธรณ์ จำนวน 11 ศาล		

รายชื่อศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ และศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
1	ศาลแพ่ง https://civil.coj.go.th	11	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 4 https://cccm4.coj.go.th
2	ศาลแพ่งธนบุรี https://civiltbc.coj.go.th	12	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 5 https://cccm5.coj.go.th
3	ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ https://civilbsc.coj.go.th	13	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 6 https://cccm6.coj.go.th
4	ศาลอาญา https://crimc.coj.go.th	14	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 7* https://cccm7.coj.go.th
5	ศาลอาญาธนบุรี https://crimtbc.coj.go.th	15	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 8 https://cccm8.coj.go.th
6	ศาลอาญากรุงเทพใต้ https://crimsb.coj.go.th	16	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 9 https://cccm9.coj.go.th
7	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง https://cccm.coj.go.th		
8	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 https://cccm1.coj.go.th		
9	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 2* https://cccm2.coj.go.th		
10	ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 3 https://cccm3.coj.go.th		

รวมศาลชั้นต้นในเขตกรุงเทพฯ และศาลชั้นต้นไม่สังกัดภาค จำนวน 16 ศาล

รายชื่อศาลชำนาญพิเศษ

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลชำนาญพิเศษ		
1	ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง https://ipitc.coj.go.th	11	ศาลแรงงานภาค 5 (เชียงใหม่) https://lbcmic.coj.go.th
2	ศาลภาษีอากรกลาง https://taxc.coj.go.th	12	ศาลแรงงานภาค 6 (นครสวรรค์) https://lbnkwc.coj.go.th
3	ศาลล้มละลายกลาง https://cbc.coj.go.th	13	ศาลแรงงานภาค 7 (กาญจนบุรี) https://lbcabc.coj.go.th
4	ศาลแรงงานกลาง (กรุงเทพฯ) https://lbc.coj.go.th	14	ศาลแรงงานภาค 8 (ภูเก็ต) https://lbphkc.coj.go.th
5	ศาลแรงงานภาค 1 (สระบุรี) https://lblr.coj.go.th	15	ศาลแรงงานภาค 9 (สงขลา) https://lbsklc.coj.go.th
6	ศาลแรงงานภาค 1 (สาขาพระนครศรีอยุธยา)	16	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง https://jvnc.coj.go.th
7	ศาลแรงงานภาค 2 (ชลบุรี) https://lbchnc.coj.go.th	17	ศาลเยาวชนและครอบครัว (สาขามีนบุรี) https://mnbjc.coj.go.th
8	ศาลแรงงานภาค 2 (สาขาระยอง)		
9	ศาลแรงงานภาค 3 (นครราชสีมา) https://lbnksc.coj.go.th		
10	ศาลแรงงานภาค 4 (อุดรธานี) https://lbudtc.coj.go.th		

รวมศาลชำนาญพิเศษ จำนวน 17 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 1

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดมีนบุรี https://mnbc.coj.go.th	1	ศาลแขวงปทุมวัน https://ptwmc.coj.go.th/
2	ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา https://atyc.coj.go.th	2	ศาลแขวงพระนครใต้ https://bksmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดลพบุรี https://lbrc.coj.go.th	3	ศาลแขวงพระนครเหนือ https://bknmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดชัยนาท https://cntc.coj.go.th	4	ศาลแขวงดุสิต https://dsmc.coj.go.th/th
5	ศาลจังหวัดสิงห์บุรี https://snbc.coj.go.th	5	ศาลแขวงธนบุรี https://tbmc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดอ่างทอง https://antc.coj.go.th	6	ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา https://atymc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดสระบุรี https://srbc.coj.go.th	7	ศาลแขวงลพบุรี https://lbrmc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดปทุมธานี https://pttc.coj.go.th	8	ศาลแขวงนนทบุรี https://ntbmc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดชัยภูมิ https://tybc.coj.go.th	9	ศาลแขวงสมุทรปราการ https://smpmc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดนนทบุรี https://ntbc.coj.go.th	10	ศาลแขวงดอนเมือง https://dmmc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดสมุทรปราการ https://smpc.coj.go.th	11	ศาลแขวงสระบุรี https://srbmc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดชัยบาดาล https://cbdc.coj.go.th		
13	ศาลจังหวัดพระโขนง https://pkmc.coj.go.th		
14	ศาลจังหวัดตลิ่งชัน https://tlcmc.coj.go.th		
รวม 14 ศาล		รวม 11 ศาล	

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 1 (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลชำนาญพิเศษ
1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชัยนาท https://cntjc.coj.go.th
2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนนทบุรี https://ntbjc.coj.go.th
3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี https://pttjc.coj.go.th
4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา https://atyjc.coj.go.th
5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลพบุรี https://lbrjc.coj.go.th
6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ https://smpjc.coj.go.th
7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระบุรี https://srbjc.coj.go.th
8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสิงห์บุรี https://snbjc.coj.go.th
9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอ่างทอง https://antjc.coj.go.th

รวม 9 ศาล

รวมศาลในภาค 1 จำนวน 34 ศาล

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 2

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดชลบุรี https://cnbc.coj.go.th	1	ศาลแขวงชลบุรี https://cnbmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา https://ccsc.coj.go.th	2	ศาลแขวงพัทยา https://ptymc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดนครนายก https://nknc.coj.go.th	รวม 2 ศาล	
4	ศาลจังหวัดปราจีนบุรี https://prbc.coj.go.th		ศาลชั้นัญพิเศษ
5	ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี https://kbbc.coj.go.th	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดจันทบุรี https://ctbjc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดสระแก้ว https://sakc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา https://ccsjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดระยอง https://rayc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชลบุรี https://cnbjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดตราด http://trtc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตราด https://trtjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดจันทบุรี https://ctbc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครนายก https://nknjc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดพัทยา https://ptyc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปราจีนบุรี https://prbjc.coj.go.th
	รวม 10 ศาล	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง https://rayjc.coj.go.th
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสระแก้ว https://sakjc.coj.go.th
			รวม 8 ศาล
รวมศาลในภาค 2 จำนวน 20 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 3

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครราชสีมา https://nksc.coj.go.th	1	ศาลแขวงนครราชสีมา https://nksmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดบัวใหญ่ https://byic.coj.go.th	2	ศาลแขวงสุรินทร์ https://srnmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดศีขรภูมิ https://skuc.coj.go.th	3	ศาลแขวงอุบลราชธานี https://ubtmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดศีขรภูมิ (ปากช่อง) https://skupcc.coj.go.th	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดพิจิตร https://phmc.coj.go.th		ศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
6	ศาลจังหวัดชัยภูมิ https://cypc.coj.go.th	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชัยภูมิ https://cypjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดภูเขียว https://pkwc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา https://nksjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ https://brrc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบุรีรัมย์ https://brrjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดนางรอง https://nrgc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยโสธร https://ystjc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดสุรินทร์ https://srnc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดศรีสะเกษ https://sskjc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดรัตนบุรี https://rtbc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์ https://srnjc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดศรีสะเกษ https://sskc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ https://uncjc.coj.go.th
13	ศาลจังหวัดอุบลราชธานี https://ubtc.coj.go.th	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี https://ubtjc.coj.go.th
14	ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ https://uncc.coj.go.th		
15	ศาลจังหวัดยโสธร https://ystc.coj.go.th		
16	ศาลจังหวัดเดชอุดม https://dudc.coj.go.th		
17	ศาลจังหวัดกันทรลักษณ์ https://ktlc.coj.go.th		
รวม 17 ศาล		รวม 8 ศาล	
รวมศาลในภาค 3 จำนวน 28 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 4

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดขอนแก่น https://kknc.coj.go.th	1	ศาลแขวงขอนแก่น https://kknmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดพล https://phnc.coj.go.th	2	ศาลแขวงอุตรธานี https://udtmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดอุตรธานี https://udtc.coj.go.th	3	ศาลแขวงพัยคฆภูมิพิสัย https://pypmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดหนองคาย https://nnkc.coj.go.th	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดบึงกาฬ https://bngc.coj.go.th	1	ศาลชั้นัญพิเศษ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาฬสินธุ์ http://klsjc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดเลย https://leic.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น https://kknjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดสกลนคร https://sknc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครพนม https://nkpjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดสวางคแดนดิน https://swdc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ https://bngjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดนครพนม https://nkpc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมหาสารคาม https://mhkjc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดมุกดาหาร https://mdhc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดมุกดาหาร https://mdhjc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดมหาสารคาม https://mhkc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดร้อยเอ็ด https://riejc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดมหาสารคาม (สาขาพัยคฆภูมิพิสัย) **	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเลย https://leijc.coj.go.th
13	ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด https://riec.coj.go.th	9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสกลนคร https://sknjc.coj.go.th
14	ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู https://nbhc.coj.go.th	10	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองคาย https://nnkjc.coj.go.th
15	ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ https://klsc.coj.go.th	11	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู https://nbhjc.coj.go.th
16	ศาลจังหวัดชุมแพ https://cphc.coj.go.th	12	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุตรธานี https://udtjc.coj.go.th
รวม 16 ศาล		รวม 12 ศาล	
รวมศาลในภาค 4 จำนวน 31 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 5

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดเชียงใหม่ https://cmic.coj.go.th	1	ศาลแขวงเชียงใหม่ https://cmimc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดฝาง https://fngc.coj.go.th	2	ศาลแขวงลำปาง https://lpgmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดลำปาง https://lpgc.coj.go.th	3	ศาลแขวงเวียงป่าเป้า https://wppmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน https://mhsc.coj.go.th	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สาขาปาย)	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงราย https://crijc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดแม่สะเรียง https://msrc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ https://cmijc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดเชียงราย https://cric.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดน่าน https://nanjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดเชียงราย (สาขาเวียงป่าเป้า) **	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพะเยา https://pyojc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดเทิง https://tngc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแพร่ https://prejc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดพะเยา https://pyoc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน https://mhsjc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดน่าน https://nanc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำปาง https://lpgjc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดน่าน (สาขาปัว)	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดลำพูน https://lpnjc.coj.go.th
13	ศาลจังหวัดลำพูน https://lpnc.coj.go.th		
14	ศาลจังหวัดแพร่ https://prec.coj.go.th		
15	ศาลจังหวัดฮอด https://hodc.coj.go.th		
16	ศาลจังหวัดเชียงคำ https://chkc.coj.go.th		
รวม 16 ศาล		รวม 8 ศาล	
รวมศาลในภาค 5 จำนวน 27 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 6

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดพิษณุโลก https://pslc.coj.go.th	1	ศาลแขวงพิษณุโลก https://pslmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดพิษณุโลก (สาขานครไทย) **	2	ศาลแขวงนครสวรรค์
3	ศาลจังหวัดสุโขทัย https://sktc.coj.go.th	3	ศาลแขวงนครไทย https://ntmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดสวรรคโลก https://swlc.coj.go.th	รวม 3 ศาล	
5	ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ https://utdc.coj.go.th		ศาลชำนาญพิเศษ
6	ศาลจังหวัดตาก https://takc.coj.go.th	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชร https://kppjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดแม่สอด https://mesc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก https://takjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดกำแพงเพชร https://kppc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์ https://nkwjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดพิจิตร https://phcc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิจิตร https://phcjc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ https://pcbc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก https://psljc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดหล่มสัก https://skc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์ https://pcbjc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดวิเชียรบุรี https://wcbc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย https://sktjc.coj.go.th
13	ศาลจังหวัดนครสวรรค์ https://nkw.coj.go.th	8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์ https://utdjc.coj.go.th
14	ศาลจังหวัดอุทัยธานี https://utt.coj.go.th	9	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุทัยธานี https://uttjc.coj.go.th
รวม 14 ศาล		รวม 9 ศาล	
รวมศาลในภาค 6 จำนวน 26 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 7

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครปฐม https://nktc.coj.go.th	1	ศาลแขวงนครปฐม https://nktmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดราชบุรี https://rcbc.coj.go.th	2	ศาลแขวงราชบุรี https://rcbmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี https://spbc.coj.go.th	3	ศาลแขวงสุพรรณบุรี https://spbmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดกาญจนบุรี https://kcbc.coj.go.th	รวม 3 ศาล	
			ศาลชำนาญพิเศษ
5	ศาลจังหวัดเพชรบุรี https://pcrc.coj.go.th	1	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครปฐม https://nktjc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ https://pkkc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุพรรณบุรี https://spbjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดสมุทรสาคร https://smkc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี https://rcbjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดทองผาภูมิ https://tppc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกาญจนบุรี https://kcbjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม http://smkc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี https://pcrjc.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดหัวหิน https://hhc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร http://www.smsjc.coj.go.th/
		7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม https://smkjc.coj.go.th
		8	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ https://pkkjc.coj.go.th
รวม 10 ศาล		รวม 8 ศาล	
รวมศาลในภาค 7 จำนวน 21 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 8

ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช https://nstc.coj.go.th	1	ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี https://srtmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดปากพนัง https://ppnc.coj.go.th	2	ศาลแขวงนครศรีธรรมราช https://nstmc.coj.go.th
3	ศาลจังหวัดทุ่งสง https://tnsc.coj.go.th	3	ศาลแขวงทุ่งสง https://tnsmc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดชุมพร https://cmpc.coj.go.th	4	ศาลแขวงภูเก็ต** https://phkmc.coj.go.th
5	ศาลจังหวัดหลังสวน https://lpsc.coj.go.th	รวม 4 ศาล	
6	ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี https://srtc.coj.go.th	1	ศาลชั้นัญพิเศษ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี https://srtjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดไชยา https://cyac.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช https://nstjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดระนอง https://rnnc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดภูเก็ต https://phkjc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดกระบี่ https://krbc.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระนอง https://rnjic.coj.go.th
10	ศาลจังหวัดพังงา https://pngc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพังงา https://pngjc.coj.go.th
11	ศาลจังหวัดตะกั่วป่า https://tkpc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดชุมพร https://cmpjc.coj.go.th
12	ศาลจังหวัดภูเก็ต https://phkc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดกระบี่ https://krbjc.coj.go.th
13	ศาลจังหวัดเกาะสมุย https://smc.coj.go.th		
14	ศาลจังหวัดเวียงสระ https://wsc.coj.go.th		
รวม 14 ศาล		รวม 7 ศาล	
รวมศาลในภาค 8 จำนวน 25 ศาล			

รายชื่อศาลในภาค 1 - 9

ภาค 9			
ลำดับ	รายชื่อศาล	ลำดับ	รายชื่อศาล
	ศาลจังหวัด		ศาลแขวง
1	ศาลจังหวัดสงขลา https://sklc.coj.go.th	1	ศาลแขวงสงขลา https://sklmc.coj.go.th
2	ศาลจังหวัดตรัง https://trnc.coj.go.th	รวม 1 ศาล	
3	ศาลจังหวัดพัทลุง https://ptlc.coj.go.th	1	ศาลชำนาญพิเศษ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา https://skljc.coj.go.th
4	ศาลจังหวัดสตูล https://stnc.coj.go.th	2	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตรัง https://trnjc.coj.go.th
5	ศาลจังหวัดปัตตานี https://ptnc.coj.go.th	3	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส https://nrtjc.coj.go.th
6	ศาลจังหวัดยะลา https://ylac.coj.go.th	4	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี https://ptnjc.coj.go.th
7	ศาลจังหวัดเบตง https://btnc.coj.go.th	5	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล https://stnjc.coj.go.th
8	ศาลจังหวัดนราธิวาส https://nrtc.coj.go.th	6	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา https://ylajc.coj.go.th
9	ศาลจังหวัดนาทวี https://ntvc.coj.go.th	7	ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพัทลุง https://ptljc.coj.go.th
รวม 9 ศาล		รวม 7 ศาล	
รวมศาลในภาค 9 จำนวน 17 ศาล			

หมายเหตุ :

- * เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560
- ** เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2561

ที่มา: ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ศาสนาและสำนักงานศาลยุติธรรม

ที่ปรึกษา	นายสรารุช เบญจกุล	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
	นายภพ เอกพานิช	รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
	นายชัยวัฒน์ ศรีวิภาสสถิตย์	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา

คณะผู้จัดทำ	นายกอเดช เลี่ยมหล่อ	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและงบประมาณ
	นางสาวรชชยา สุริยา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
	นางสาววรรณี สุทธิมาลิก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางสาวนภวรรณ เนื่องทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางสาวนาตยา แดงกระจ่าง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางสาวภัทรวรรณ รามสูต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางสาวฉัฐริภา จันทร์ผล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
	นางสาวกมลวรรณ ฤทธิดี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
	นางสาววีรวรรณ โพธิ์ย้อย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ISBN 978-616-439-032-4

จัดทำโดย สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

ขอขอบคุณข้อมูลสนับสนุนการจัดทำรายงาน

ศาลยุติธรรมทั่วประเทศ
สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1 - 9
สำนักคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
สำนักคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม
สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล
สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
สำนักการเจ้าหน้าที่
สำนักการต่างประเทศ
สำนักส่งเสริมงานตุลาการ
สำนักอนุญาโตตุลาการ
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์
ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ

ANNUAL REPORT FISCAL YEAR 2018
THE COURT OF JUSTICE AND OFFICE OF THE JUDICIARY
<https://www.coj.go.th/>